PŘÍRODOVĚDECKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

Analýza struktury a rozmístění cizinců v Písku

Výzkumná zpráva

Praha 2022

Hlavní řešitel: Prof. RNDr. Luděk Sýkora, Ph.D.

Autorský tým: Luděk Sýkora, Tomáš Brabec

Předkladatel:

Univerzita Karlova, Přírodovědecká fakulta
Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje
Centrum pro výzkum měst a regionů
Albertov 6, 128 43 Praha 2

Analýza struktury a rozmístění cizinců v Písku

Výzkumná zpráva

Autorský tým: Luděk Sýkora, Tomáš Brabec

Univerzita Karlova, Přírodovědecká fakulta, katedra sociální geografie a regionálního rozvoje, Centrum pro výzkum města a regionů (CVMR), www.natur.cuni.cz

PŘÍRODOVĚDECKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

cvmr
centrum pro výzkum měst a regionů

„Analýza struktury a rozmístění cizinců v Písku“ byla vypracována v rámci projektu "Podpora integrace cizinců v Písku v roce 2022", který realizoval Městský úřad Písek, odbor sociálních věcí s finanční podporou Ministerstva vnitra ČR.

MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY

© Univerzita Karlova, Přírodovědecká fakulta, 2022

Obsah

1 Východiska, cíle a postup analýzy ... 9
2 Počet a struktura cizinců ve městě Písek (v kontextu Jihočeského kraje) ... 11
2.1 Zdroje dat ... 11
2.2 Vývoj počtu cizinců v Česku ... 12
2.3 Vývoj počtu obyvatel a počtu cizinců v Písku v kontextu SO ORP Písek a Jihočeského kraje 13
2.4 Struktura cizinců z hlediska státního občanství ... 21
2.5 Struktura cizinců podle věku a pohlaví ... 28
3 Rozmístění cizinců ve městě Písek ... 35
3.1 Prostorová nerovnoměrnost v rozmístění cizinců ... 35
3.2 Identifikace lokalit koncentrace cizinců ve městě Písek ... 36
3.3 Vývoj rozmístění cizinců v Písku mezi lety 2012 a 2021 ... 44
3.4 Podrobný vzorec prostorového rozmístění cizinců v Písku ... 50
4 Růst počtu cizinců v roce 2022 v důsledku války na Ukrajině ... 57
5 Analýza dětí cizinců ve školských zařízeních ve městě Písek ... 59
6 Vnímání cizinců v Písku s důrazem na rizika a potenciály ve vzájemném soužití majoritní společnosti a cizinců ... 66
6.1 Vývoj počtu a struktury cizinců ve městě Písku ... 66
6.2 Rizika a problémy v soužití a integraci podle lokalit ... 69
6.3 Základní a mateřské školy, dlouhodobá integrace dětí cizinců a mimořádné začleňování uprchlíků z Ukrajiny ... 78
6.4 Rizika, problémy, pozitiva a potenciály v soužití podle sociálních skupin ... 81
6.5 Narativy, reprezentace, percepce a rizika i potenciály symbolické roviny interakce ... 82
7 Hlavní aktéři a jejich aktivity zaměřené na cizince v Písku ... 84
7.1 Veřejná správa města Písku ... 85
7.2 Organizace státní správy, krajské centrum pro podporu integrace cizinců a nevládní organizace zaměřené na pomoc cizincům v oblasti sociálních, právních ad. služeb ... 88
7.3 Nevládní neziskové organizace a občanské iniciativy s aktivitami v oblasti výuky jazyka a společenských a kulturních aktivit ... 90
7.4 Soukromý sektor ... 97
8 Doporučení vedení města Písek ... 99
8.1 Ekonomický a společenský rozvoj města Písku a obvodu ORP Písek, zaměstnanost, pracovní síla a bydlení ... 99
8.2 Zajištění agendy integrace cizinců ze strany města Písku ... 100
8.3 Informovanost cizinců a o cizincích ze strany města Písku ... 101
8.4 Vzdělávání cizinců a začleňování žáků s odlišným mateřským jazykem ... 101
8.5 Znalostní základna o cizincích v Písku ... 102
8.6 Využití možností externích finančních zdrojů pro podporu integračních aktivit v Písku ... 103
9 Literatura a zdroje dat ... 104
10 Přílohy ... 106
Příloha 10.1: Seznam účastníků diskuzního setkání ... 106
Příloha 10.2: Seznam klíčových informátorů ... 107
Příloha 10.3: Písek - názvy ZSJ ... 108
Příloha 10.4: Míry segregace: index segregace a index odlišnosti ... 111

Seznam obrázků

Obrázek 2.1: Vývoj počtu cizinců z EU a zemí mimo EU v Česku v letech 2004 až 2021 ... 13
Obrázek 2.2: Vývoj počtu obyvatel, přirozené měny a migrace ve městě Písek (2001-2021) ... 14
Obrázek 2.3: Vývoj počtu a podílu cizinců a občanů České republiky v Písku (2012-2021) ... 16
Obrázek 2.4. Vývoj počtu cizinců ve městě Písek v letech 2012 až 2021 ... 17
Obrázek 2.5. Vývoj počtu cizinců v Jihočeském kraji v letech 2012 až 2021 ... 18
Obrázek 2.6. Vývoj počtu cizinců v Česku v letech 2012 až 2021 ... 18
Obrázek 2.7. Vývoj podílů cizinců na celkové populaci v letech 2012 až 2021 ... 19
Obrázek 2.8. Vývoj podílů cizinců ze třetích zemí celkové populaci v letech 2012 až 2021 ... 19
Obrázek 2.9: Struktura cizinců podle občanství ve městě Písek v roce 2012 ... 21
Obrázek 2.10: Struktura cizinců podle občanství ve městě Písek v roce 2021 ... 21
Obrázek 2.11: Struktura cizinců podle občanství v SO ORP Písek v roce 2012 ... 22
Obrázek 2.12: Struktura cizinců podle občanství v SO ORP Písek v roce 2021 ... 22
Obrázek 2.13: Struktura cizinců podle občanství ve Jihočeském kraji v roce 2012 ... 23
Obrázek 2.14: Struktura cizinců podle občanství ve Jihočeském kraji v roce 2021 ... 23
Obrázek 2.15: Věková pyramida celkové populace a cizinců v Písku v roce 2021 ... 31
Obrázek 2.16: Věková pyramida cizinců a celkové populace v Písku v roce 2021: relativní zastoupení v kategoriích věku ... 32
Obrázek 2.17: Podíl cizinců na celkové populaci Písku v roce 2021 v kategoriích věku ... 33
Obrázek 2.18: Věkové pyramidy cizinců v Písku v letech 2012 a 2021 ... 34
Obrázek 3.1: Typologie lokalit na základě úrovně koncentrace ... 37
Obrázek 3.2: Počty, podíly a lokalizační kvocienty cizinců v ZSJ Písek (2021) ... 38
Obrázek 3.3: Počty, podíly a lokalizační kvocienty cizinců ze třetích zemí v ZSJ Písek (2021) ... 39
Obrázek 3.4: ZSJ podle typů koncentrace cizinců v ZSJ Písek (2021) ... 40
Obrázek 3.5: ZSJ podle typů koncentrace cizinců ze třetích zemí v ZSJ Písek (2021) ... 41
Obrázek 3.6: Vývoj počtu cizinců mezi lety 2012 a 2020 v ZSJ města Písek ... 45
Obrázek 3.7: Vývoj počtu cizinců ze třetích zemí mezi lety 2012 a 2020 v ZSJ města Písek ... 45
Obrázek 3.8: Počty, podíly a lokalizační kvocienty cizinců v ZSJ města Písek v roce 2012 ... 46
Obrázek 3.9: Počty, podíly a lokalizační kvocienty cizinců ze třetích zemí v ZSJ města Písek v roce 2012 ... 46
Obrázek 3.10: ZSJ podle typů koncentrace cizinců ve městě Písek roce 2012 ... 49
Obrázek 3.11: ZSJ podle typů koncentrace cizinců ze třetích zemí ve městě Písek v roce 2012 ... 49
Obrázek 3.12: Rozmístění cizinců na území města Písek (2021) ... 51
Obrázek 3.13: Rozmístění cizinců ze zemí EU a ESVO na území města Písek (2021) ... 52
Obrázek 3.14: Rozmístění cizinců ze třetích zemí na území města Písek (2021) ... 53
Obrázek 3.15: Rozmístění občanů Ukrajiny na území města Písek (2021) ... 54
Obrázek 3.16: Rozmístění občanů Slovenska na území města Písek (2021) ... 55
Obrázek 3.17: Rozmístění občanů Vietnamu na území města Písek (2021) ... 56
Obrázek 5.1: Rozmístění dětí a žáků cizinců v mateřských a základních školách na území města Písek (2021) ... 61
Obrázek 5.2: Děti a žáci cizinců v mateřských a základních školách v Písku (2021) ... 65
Obrázek 6.1: Průmyslová zóna Písek-Sever ... 70
Obrázek 6.2: Areál firmy Faurecia, největšího zaměstnavatel v Písku ... 71
Obrázek 6.3: Ubytovna Dobešice je místem největší koncentrace bydlení cizinců ... 71
Obrázek 6.4: Ubytovny v ulici U Vodárny v sousedství areálu Jitexu ... 73
Obrázek 6.5: Rozmístění ubytoven na území města Písku, jejich kapacita a změna kapacity mezi lety 2015-2020 ... 74
Obrázek 6.6: Ubytovna Laguna ... 74
Obrázek 6.7: Rozmístění ubytoven na území města Písku a jejich kapacita (31.12.2015) ... 75
Obrázek 6.8: Rozmístění ubytoven na území města Písku a jejich kapacita (30.6.2022) ... 76
Obrázek 6.9: Městská knihovna Písek ... 77

Obrázek 6.10: Základní škola J.K. Tyla ... 78
Obrázek 6.11: Základní škola T. G. Masaryka ... 79
Obrázek 7.1: Vlajky města Písku a Ukrajiny ... 84
Obrázek 7.2: Objekt v Sovově ulici využitý pro dočasné ubytování uprchlíků z Ukrajiny ... 86
Obrázek 7.3: Vítejte v ČR: Pracoviště OAMP MV ČR v Písku ... 88
Obrázek 7.4: Čeština pro cizince v prostorách „češtinářky s přízvukem“ ... 90
Obrázek 7.5: Výukové prostory intenzivních kurzů češtiny pro uprchlíky z Ukrajiny ... 91
Obrázek 7.6: Rozvrh intenzivních kurzů češtiny pro mladistvé a kurzů pro dospělé držitele dočasné ochrany z Ukrajiny ... 92
Obrázek 7.7: Městská knihovna: Jazykové kurzy a multikulturní klub ... 94
Obrázek 7.8: Svět v Písku: Jazykové kurzy a multikulturní klub ... 95
Obrázek 7.9: Svět v Písku: Swap (hrabárna) v městské knihovně ... 95
Obrázek 7.10: Leták Charity Písek ... 96
Obrázek 7.11: Faurecia: kurzy češtiny pro zaměstnance ... 98

Seznam tabulek

Tabulka 2.1: Vývoj počtu obyvatel, přirozené měny a migrace ve městě Písek (2011-2021) ... 15
Tabulka 2.2: Vývoj počtu obyvatel, přirozené měny a migrace ve městě Písek (2011-2021) ... 16
Tabulka 2.3: Vývoj počtu cizinců ve městě Písek, SO ORP Písek, Jihočeském kraji a České republice (2011-2021) ... 20
Tabulka 2.4: Vývoj počtu cizinců podle státního občanství ve městě Písek v letech 2012 a 2021 ... 24
Tabulka 2.5: Vývoj počtu cizinců podle státního občanství ve městě Písek v letech 2012 a 2021 (seřazené podle dynamiky přírůstku) ... 25
Tabulka 2.6: Vývoj počtu cizinců podle státního občanství v ORP Písek v letech 2012 a 2021 ... 26
Tabulka 2.7: Vývoj počtu cizinců podle státního občanství v Jihočeském kraji v letech 2012 a 2021 ... 27
Tabulka 2.8: Počet mužů a žen a průměrný věk cizinců podle státního občanství ve městě Písek v roce 2021 ... 28
Tabulka 2.9: Věková struktura cizinců a populace celkem v Písku v letech 2012 a 2021 ... 29
Tabulka 2.10: Věková struktura cizinců ve městě Písek v roce 2021 (počet) ... 30
Tabulka 2.11: Věková struktura cizinců ve městě Písek v roce 2021 (podíly) ... 30
Tabulka 3.1: Indexy segregace a odlišnosti za ZSJ města Písek v letech 2012 a 2021 podle skupin z hlediska státní příslušnosti ... 35
Tabulka 3.2: Úrovně koncentrace sociálních skupin ... 37
Tabulka 3.3: Základní sídelní jednotky (ZSJ) s koncentracemi cizinců ve městě Písek v roce 2021 ... 42
Tabulka 3.4: Základní sídelní jednotky (ZSJ) s koncentracemi cizinců ze třetích zemí ve městě Písek v roce 2021 ... 43
Tabulka 3.5: Vývoj počtu cizinců a podílu cizinců na celkové populaci v Písku, 2012 a 2021 ... 44
Tabulka 3.6: Základní sídelní jednotky (ZSJ) s koncentracemi cizinců ve městě Písek v roce 2012 ... 47
Tabulka 3.7: Základní sídelní jednotky (ZSJ) s koncentracemi cizinců ze třetích zemí ve městě Písek v roce 2012 ... 48
Tabulka 4.1: Vývoj počtu cizinců v České republice mezi 31.12.2021 a 30.9.2022 ... 57
Tabulka 4.2: Vývoj počtu cizinců v okrese Písek mezi 31.12.2021 a 30.9.2022 ... 57
Tabulka 4.3: Vývoj počtu občanů Ukrajiny v okrese Písek mezi 31.12.2021 a 30.9.2022 ... 58
Tabulka 5.1: Podíl žáků cizinců v ZŠ: porovnání města Písku s okresem Písek, Jihočeským krajem a Českou republikou ve školním roce 2021-2022 ... 59
Tabulka 5.2: Žáci cizinci v základních školách v Písku ve školním roce 2021-2022 ... 60
Tabulka 5.3: Děti cizinců v mateřských školách v Písku ve školním roce 2021-2022 ... 60
Tabulka 5.4: Struktura žáků ZŠ v Písku podle občanství (počet a podíl) ve školním roce 2021-2022 ... 62
Tabulka 5.5: Struktura žáků ZŠ podle občanství (počet a podíl): porovnání města Písku s Jihočeským krajem a Českou republikou ve školním roce 2021-2022 ... 62
Tabulka 5.6: Žáci cizinci v základních školách v Písku k 30.9.2021 a 30.9.2022 ... 63
Tabulka 5.7: Děti cizinců v mateřských školách v Písku k 30.9.2021 a 30.9.2022 ... 64
Tabulka 6.1: Ubytovny se schváleným provozním řádem ve městě Písku a jejich lůžková kapacita (2015 a 2022) ... 73

1 Východiska, cíle a postup analýzy

Předložená výzkumná zpráva vznikla na základě poptávky a následně objednávky Úřadu města Písek. Výzkumná zpráva Analýza struktury a rozmístění cizinců v Písku představuje **první systematicky zpracovaný pohled na problematiku cizinců** v tomto městě. **Cílovou skupinou byli cizinci ze třetích zemí a zemí EU** (včetně EHP a Švýcarska), kteří legálně pobývají na území České republiky a bydlí ve městě Písek (mají povolení k trvalému, dlouhodobému, nebo přechodnému pobytu).

Ve výzkumu jsme se zaměřili na několik základních otázek, obdobně jako v dřívějších studiích pro městské části Praha 4, Praha 5, Praha 7 a Praha 11 (Sýkora a kol. 2015, 2016, 2018, 2020).

Analýzu jsme zacílili na:

- kvantitativní analýzu **počtu a struktury cizinců** a **vývoje mezi lety 2012 a 2020** v Písku a to v kontextu SO ORP Písek, Jihočeského kraje a České republiky jako celku;
- analýzu **rozmístění cizinců** na území města k 31. 12. 2021/1. 1. 2022 a při porovnání s rokem 2012, a to s důrazem na hodnocení prostorových nerovnoměrnosti v rozmístění, identifikaci **územních koncentrací** a **vyhodnocení rizik segregace**;
- identifikaci **rizik a potenciálů v soužití** prostřednictvím témat, lokalit a skupin cizinců spojovaných s problémovými i pozitivními stránkami soužití mezi majoritou a cizinci a identifikaci **problémů a pozitivních příkladů v činnosti institucí** podílejících se na podpoře integrace cizinců;
- přehled a analýzu **institucionálního prostředí a hlavních aktérů**, kteří svojí činností ovlivňují život cizinců a soužití s většinovou populací;
- **shrnující vyhodnocení hlavních zjištění** a **doporučení vedení města** v oblasti soužití mezi majoritou a cizinci a integrace cizinců.

V Analýze struktury a rozmístění cizinců v Písku jsme k základnímu hodnocení využili **aktuální a podrobné údaje** o cizincích, které nám poskytlo Ředitelství služby cizinecké policie České republiky (ŘSCP ČR). Data nám umožnila **vyhodnotit aktuální stav** (k 31.12.2021, respektive k 1.1.2022) cizinců v městské části z hlediska jejich počtu, dále struktury z hlediska občanství, věku a pohlaví a v neposlední řadě geografického rozmístění a vyhodnotit změny od roku 2012, kdy končila ekonomická recese a do Česka se opět dynamičtěji stěhovali cizinci, do současnosti, tj. do počátku roku 2022[1]. Tato data rovněž umožnila vyhodnotit aktuální situaci z hlediska **územních koncentrací a prostorové segregace** cizinců.

Hodnocení vnímání rizik a problémů a na druhou stranu potenciálů a pozitivních stránek soužití, které poskytli klíčoví informátoři z řad politické reprezentace a administrativy města, Policie, školských zařízení, vládních a nevládních neziskových organizací pracujících s cizinci, a další aktéři, vycházelo z informací získaných v rámci **diskusního setkání s klíčovými aktéry** a prostřednictvím polo-strukturovaných **rozhovorů s klíčovými informátory** (seznam viz příloha 10.1 a 10.2). V rámci diskusního setkání, prostřednictvím rozhovorů, informací dostupných ze strategií a dokumentů a webových stránek Úřadu města Písek, školských zařízení, organizací změřených na integraci cizinců a dalších zdrojů byly získány informace o **institucionálním prostředí a hlavních aktérech**, kteří svojí činností ovlivňují život cizinců a soužití s většinovou populací.

[1] Jednání na ŘSCP ČR v průběhu řešení nevedla k poskytnutí aktuálnějších dat, nicméně ŘSCP ČR je přislíbilo k 1.1.2023 až v průběhu jara 2023.

Potřeba analýzy struktury a rozmístění cizinců v Písku byla **definována koncem roku 2021**. Zadání reagovalo primárně na růst počtu cizinců zaměstnaných v průmyslové zóně a vnímanou **potřebou jejich začleňování do místní společnosti**. V Písku nebyla přesná představa o počtech, národnostech, občanství, demografické struktuře a potřebách cizinců. Od studie bylo očekáváno, že zmapuje situaci a na základě vyhodnocení poskytne návrhy a doporučení. Průběh zpracování analýzy byl **zásadně ovlivněn** masivním přijímáním a **pomocí uprchlíkům s občanstvím Ukrajiny** v průběhu jara 2022 s pobytem v mimořádném statutu dočasné ochrany. Tato mimořádná situace přinesla pro analýzu a doporučení zásadní výzvu a to skloubit zachycení stavu před začátkem války a migrací uprchlíků z Ukrajiny a zároveň zohlednit mimořádnou situaci a specifika způsobená velkým množstvím válečných uprchlíků v Česku a specificky v Písku.

Výše uvedenému zaměření **a výzvám** odpovídá i **struktura** kapitol předložené studie s důrazem na (1) vývoj populace cizinců a jejich struktury, (2) rozmístění na území městské části, lokality koncentrace a segregaci, (3) populační vývoj v důsledku migrace válečných uprchlíků, (4) děti a žáky cizince ve školských zařízeních, (5) vnímaná rizika a pozitivní potenciály v činnosti organizací a fungování institucí, (6) doporučení vedení města Písek.

2 Počet a struktura cizinců ve městě Písek (v kontextu Jihočeského kraje)

Cílem této části studie je poskytnout vstupní kvantitativní **přehled o cizincích ve městě Písek**, částečně i ve správním obvodu obce s rozšířenou působností (SO ORP) Písek, a to v kontextu situace Jihočeského kraje a celého Česka. Po představení datových zdrojů se zaměříme na analýzu **počtu a struktury cizinců** ve městě Písek a SO ORP Písek, a to v kontextu celkového populačního vývoje a s ohledem na situaci v Jihočeském kraji. Zaměříme se na strukturu cizinců podle státního občanství a věkového složení. Hodnocení budou členěna na cizince z Evropské unie (EU) (včetně Velké Británie), států Evropského sdružení volného obchodu (Norsko, Švýcarsko, Island, Lichtenštejnsko) a cizince ze třetích zemí.

2.1 Zdroje dat

Základním zdrojem o počtu cizinců v Česku jsou statistické údaje, které eviduje a poskytuje **Ředitelství služby cizinecké policie MV ČR (dále ŘSCP)**[2]. Tyto údaje jsou předávány **Českému statickému úřadu (dále ČSÚ)**, který data každý měsíc publikuje. Volně dostupné jsou ale pouze agregované údaje za celou republiku, kraje a okresy Česka. Jelikož jsou údaje ČSÚ dostupné pouze za větší území, neumožňují detailní pohled na podrobnou územní diferenciaci koncentrací cizinců v rámci měst, obcí a rezidenčních čtvrtí uvnitř měst.

Pro identifikaci a studium koncentrací bydlení cizinců je potřeba mít údaje za co nejmenší územní jednotky. Údaje za **základní sídelní jednotky (ZSJ)**, které takovou podrobnost nabízejí, je možné získat ze Sčítání lidu, domů a bytů (SLDB). Sčítání se ale koná pouze jednou za 10 let. Data SLDB z roku 2011 již nejsou aktuální a výsledky ze SLDB 2021 zatím nejsou v potřebném územním detailu dostupná.

Analýza cizinců na území města Písek využila neveřejná **data z databáze spravované Ředitelstvím služby cizinecké policie (ŘSCP) ČR za roky 2012 a 2021** (vždy jde o počet cizinců k 31. prosinci daného roku, respektive 1. lednu roku následujícího). V polovině roku 2022 jsme se obrátili na ŘSCP s žádostí o aktuální data, jež by ukázala změny v důsledku migrace z Ukrajiny s ohledem na probíhající válečný konflikt. Na ŘSCP dochází letos k zásadní reorganizaci, změně pravomocí a postupů, ale i přes věcnou a vzájemně vstřícnou diskusi o poskytnutí dat se aktualizované údaje zatím bohužel nepodařilo získat. ŘSCP aktuálně odkazuje pouze na možnost obecních samospráv získat data za celou obec prostřednictvím elektronického formuláře „Žádost o využití údajů z Registru obyvatel, agendového informačního systému evidence obyvatel a agendového informačního systému cizinců“ (viz „Manuál pro obce:

[2] Data zahrnují cizince s platným povolením k pobytu (trvalý, přechodný, dočasný pobyt a pobyt azylanta). Nezahrnují neregistrované občany Evropské unie a cizince, kteří v Česku pobývají bezvízově, tj. zpravidla krátkodobě. V analýze se nicméně věnujeme těm cizincům, kteří dlouhodoběji pobývají na území Česka a účastní se běžného veřejného života. Naopak, počty občanů zemí EU s potvrzením o přechodném pobytu a jejich rodinní příslušníci, kteří nejsou sami občané zemí EU, s povolením k přechodnému pobytu, jsou v datech ŘSCP a potažmo ČSÚ nadhodnoceny, jelikož tyto osoby ukončení pobytu na území ČR zpravidla nehlásí, a nedochází tak k jejich deregistraci.

Využívání údajů z registru obyvatel, agendového informačního systému evidence obyvatel a agendového informačního systému cizinců (pro účely samospráv)".

Databáze ŘSCP obsahuje všechny evidované cizince v Česku se základními informacemi jako je **občanství, věk, pohlaví, typ pobytu a adresa bydliště**. Vzhledem k ochraně individuálních dat jsou údaje pro účely analýzy agregované za ZSJ[3] (v případě ZSJ s méně než 10ti cizinci nejsou uváděné přesné počty cizinců). Pro výpočet podílu cizinců na celkové populaci používáme údaje o počtech obyvatel z ČSÚ. Ty ale nejsou dostupné za lokality (ZSJ). Počet obyvatel za ZSJ byl proto převzat z projektu TAČR Vývojová dynamika segregace a sociálního vyloučení v území[4].

2.2 Vývoj počtu cizinců v Česku

Počet cizinců v Česku se v posledních letech prakticky **neustále zvyšuje**. K růstu počtu cizinců došlo především po roce 2000. Zatímco v roce 2000 žilo v Česku 200 951 cizinců, **k 31. 12. 2021 to bylo již 658 564 cizinců** (data ČSÚ), což bylo **6,26 % obyvatel**. K vysoce dynamickému růstu migrace cizinců přispěl **vstup České republiky do Evropské unie** v roce 2004. Česko se stalo cílovou zemí pracovní migrace, kdy do země přicházeli cizinci ze střední a východní Evropy a Asie pracující především ve zpracovatelském průmyslu a ve službách, v méně kvalifikovaných profesích s nižší mzdou. Počty cizinců rychle narůstaly hlavně v letech 2005-2009 (Obrázek 2.1). Celosvětová ekonomická recese tento nebývalý růst zastavila a počty cizinců v letech 2009-2013 stagnovaly.

Od roku 2014 počet cizinců v Česku opět rostl, a to s vysokou dynamikou až do současnosti (2022). Migrace byla způsobena především růstem ekonomiky a poptávkou po pracovnících, kdy, v kontextu nízké nezaměstnanosti a nedostatku domácích pracovníků, byl rozvoj mnoha odvětví české ekonomiky do nemalé míry závislý na pracovní síle ze zahraničí. Poněkud překvapivě se nepříznivá situace globální pandemie Covid-19 nepromítla do snížení imigrace a tempa růstu počtu cizinců v Česku v letech 2020-2021. Od března 2022 se pak počet cizinců v Česku zvýšil z důvodu války na Ukrajině **skokově mezi březnem a zářím 2022 o více než 400 tisíc občanů Ukrajiny**. Počty cizinců ostatních občanství se přitom výrazně nemění, pouze během roku 2022 mírně poklesl počet občanů Ruské federace.

Především z důvodu velké a rozmanité nabídky pracovních a studijních příležitostí je pro cizince nejatraktivnějším regionem Česka Praha, ve které se koncentruje více než 1/3 všech evidovaných cizinců. K 31. 12. 2021 bylo **35,9 % ze všech cizinců koncentrováno v Praze**. Praha je také regionem s **nejvyšším podílem cizinců** na počtu obyvatel, který v roce 2021 dosahoval

[3] Základní sídelní jednotka (ZSJ) představuje funkčně a/nebo urbanisticky homogenní územní jednotku a nejmenší území, za něž jsou dostupná vybraná data šetřená ČSÚ (podrobněji viz https://www.czso.cz/csu/rso/zsj_rso). Území měst je skladebné ze ZSJ. V Česku je přes 23 tisíc ZSJ. Pro obecnou identifikaci základních sídelních jednotek (ZSJ) v prostoru města doporučujeme použít Mapu základních sídelních jednotek ČSÚ https://apl.czso.cz/irso4/mproj2.jsp?pid=2&kodcis=47. Pro použití v této analýze jsme připravili Přílohu 10.3, která uvádí názvy a územní vymezení ZSJ v Písku.

[4] Projekt „Vývojová dynamika segregace a sociálního vyloučení v území" je řešený týmem prof. Luďka Sýkory z Univerzity Karlovy v letech 2019-2020 a to s podporou TA ČR, program Éta, č. TL02000479. Informace o vybraných výstupech je dostupná na www.segregace.cz. Počty obyvatel ZSJ byly modelově odvozené z počtů obyvatel obcí rozpočítáním mezi ZSJ na základě populační velikosti ZSJ v roce 2011 a přírůstku nových bytových jednotek a ztrát bytového fondu v ZSJ od roku 2011.

18,5%. Vysoké podíly cizinců na populaci jsou západočeských krajích Plzeňském a Karlovarském (oba 7,5 %) a Středočeském kraji (6,8 %). Mezi okresy mají nejvyšší podíl cizinců okresy Plzeň-město (12,0%), Mladá Boleslav (10,5%), Tachov (10,4%), Cheb (10.0%), Praha-západ (9,1%), Praha-východ (9,0%) a Karlovy Vary (8.9%). Oproti tomu **podíl cizinců v Jihočeském kraji (3,9%) je podprůměrný**. **Okres Písek má v rámci kraje nejvyšší podíl cizinců (4,7%)**, větší než okres České Budějovice (4,3%), ale **i tak je to výrazně pod průměrem Česka**.

V celém Česku se mezi lety 2012 a 2021 počet cizinců zvýšil o 51 %. **Okres Písek měl ve stejném období 2012-2021 nejvyšší přírůstek cizinců mezi všemi okresy v Česku a to o 186 %**. Počet cizinců se zde téměř **ztrojnásobil**. Další v pořadí podle tempa růstu počtu cizinců byly okresy Pardubice (141 %), Pelhřimov (121 %) a Kolín (116 %).

Obrázek 2.1: Vývoj počtu cizinců z EU a zemí mimo EU v Česku v letech 2004 až 2021

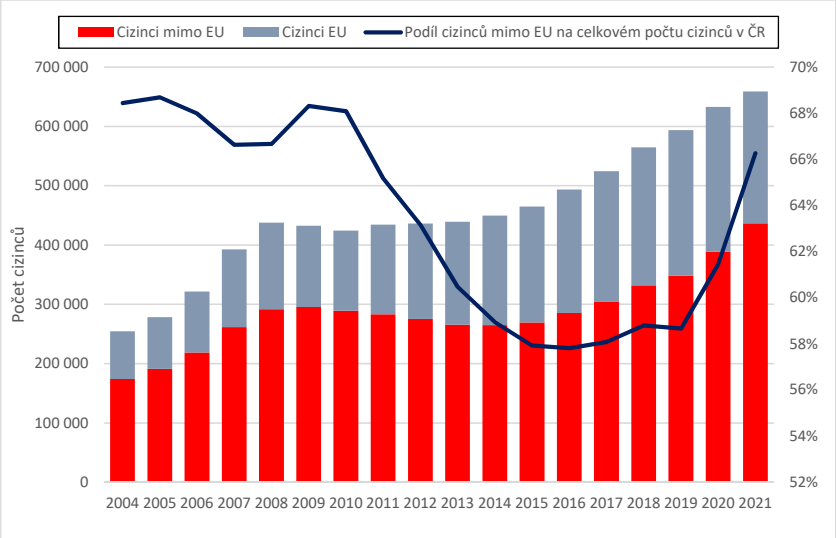

Zdroj dat: ČSÚ

2.3 Vývoj počtu obyvatel a počtu cizinců v Písku v kontextu SO ORP Písek a Jihočeského kraje

Ve městě Písek bylo k **31. 12. 2021 evidováno celkem 29 814 obyvatel**. Jde o téměř shodný počet obyvatel, jako k 31. 12. 2011, kdy měl Písek 29 729 obyvatel. Z porovnání obou údajů lze konstatovat, že počet obyvatel stagnoval. Poněkud jiný obrázek poskytují údaje o **vývoji počtu obyvatel mezi lety 2011 a 2021** po jednotlivých letech (viz Obrázek 2.2, který zobrazuje oficiální údaje ČSÚ o počtu obyvatel a jejich vývoji v letech 2001-2021). Podle těchto údajů docházelo v Písku v letech 2015-2020 ke značnému populačnímu růstu. Ten byl ale zřejmě do značné míry způsoben administrativním nedopatřením.

Ještě v roce 2020 bylo v Písku registrováno o 565 osob více než v roce 2021. Snížení počtu obyvatel mezi lety 2020 a 2021 ale nebylo způsobeno neúměrnými úmrtími ani migrací. Důvodem je úprava evidovaného počtu obyvatel na základě výsledků Sčítání (SLDB) 2021. SLDB 2021 totiž zjistilo, že v České republice a jednotlivých městech a obcích žije méně obyvatel, než které ukazovala průběžná evidence, jež registruje přirozenou měnu obyvatel (narození a úmrtí) a stěhování. Důvodem bylo to, že **průběžná evidence obyvatel zahrnovala i obyvatele, a to včetně cizinců, kteří ale už opustili území České republiky, ale jejich nepřítomnost nebyla zaregistrována**. Tím nadále zůstávali v databázi Ředitelství služby cizinecké policie (ŘSCP) z níž jsou informace o počtech předávány Českému statistickému úřadu (ČSÚ). Výsledky SLDB 2021 tudíž vedly k revizi počtu obyvatel v průběžné evidenci a významně se promítly do celkového poklesu počtu evidovaných obyvatel[5]. Lze se domnívat, že z velké většiny byl pokles počtu registrovaných obyvatel Písku o 565 osob způsoben chybami v evidenci cizinců, kteří zůstávali v registraci na adresách ve městě Písku a byli započítáváni do údajů v roce 2020 i v předchozích letech, přičemž ale už v Písku fakticky nebydleli.

Na základě těchto podkladů lze usuzovat, že **počet cizinců v Písku je podstatně nižší**, než uvádí data ŘSCP a ČSÚ, s nimiž pracuje následující analýza. Tato systémová chyba se týká i všech ostatních území, tj. Česka jako celku, krajů, okresů a obcí, zejména těch s vysokými počty a především vysokou fluktuací (přistěhováním a odstěhováním) cizinců. Vzhledem k dalšímu zpracování dat ze SLDB 2021 na straně ČSÚ k této chybě zatím chybí podrobnější vysvětlení.

Obrázek 2.2: Vývoj počtu obyvatel, přirozené měny a migrace ve městě Písek (2001-2021)

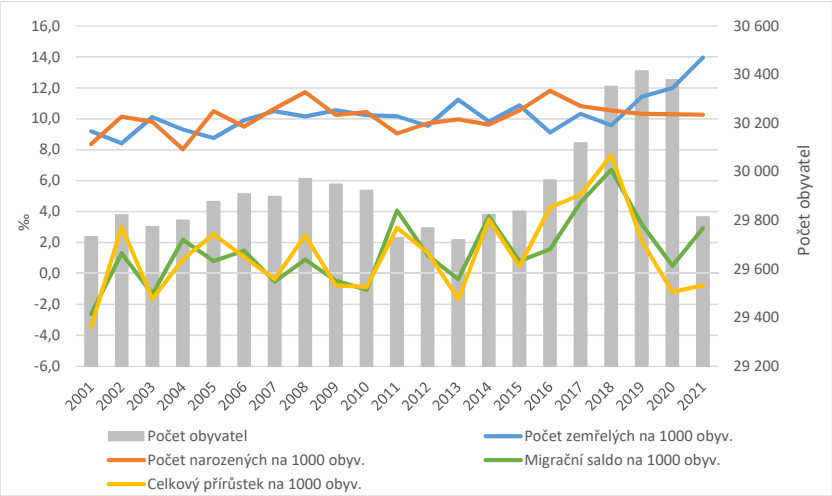

Zdroj dat: ČSÚ

[5] Viz informace ČSÚ (https://www.czso.cz/csu/czso/pocet_obyvatel_m): „Nový výchozí stav v roce sčítání vždy způsobí menší či větší „zlom“ v časové řadě počtů obyvatel ... Hlavní příčinou je neúplná evidence vystěhování do zahraničí, a to jak občanů ČR, tak cizinců. Pokud osoba při vystěhování do zahraničí nenahlásí příslušným úřadům ukončení svého pobytu v Česku, nedostane se tato událost ani do administrativních zdrojů dat, z kterých statistika stěhování vychází, a tedy ani do demografické bilance. Vystěhovalá osoba tak zůstává v každoročních počtech obyvatel získaných bilancí (nadhodnocuje je) až do nového sčítání, při kterém se již nesečte.

Obrázek 2.2 zobrazuje také **přirozenou měnu**, tj. počet narozených a počet zemřelých v každém roce, a **migrační saldo**, tj. přírůstky nebo ztráty obyvatel stěhováním. Populační růst měst je dlouhodobě ovlivněn především mírou migračního salda (rozdíl mezi počtem přistěhovaných a vystěhovaných). **Přirozený přírůstek (rozdíl mezi počtem zemřelých a narozených) je v Písku dlouhodobě mírně záporný, a Písek tak obyvatelstvo přirozenou cestou spíše ztrácí** (v období 2012-2021 ubylo přirozenou měnou 118 obyvatel). Výjimkou byly roky 2016-2018, kdy vyšší počet narozených přesahoval počty zemřelých a město přirozenou měnou populačně rostlo. Naopak v letech 2020 a 2021 byl evidován vyšší počet zemřelých, zřejmě v důsledku onemocnění v souvislosti s pandemií COVID-19. Populační vývoj mnoha českých měst (zejména velkých a měst s významným zpracovatelským průmyslem) je v posledních letech velmi ovlivněn migrací, a to především migrací a s tím spojeným růstem počtu cizinců. Nejde přitom jen o růst populace cizinců díky imigraci ze zahraničí, ale i migraci v rámci Česka. Cizinci jsou mnohem mobilnější než většinová populace[6]. **Město Písek mělo v důsledku migrace téměř každým rokem populační růst** (výjimkou byl rok 2013). Mimořádných hodnot migračního salda (přírůstek obyvatel stěhováním) bylo v Písku dosaženo v letech 2014, 2017, 2018, 2019 a 2021 (a také 2011). Celkem se populace Písku v letech 2012-2021 migrací zvýšila o 745 obyvatel, při celkovém růstu přirozenou měnou a migrací o 627 obyvatel.

Tabulka 2.1: Vývoj počtu obyvatel, přirozené měny a migrace ve městě Písek (2011-2021)

Písek	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Počet obyvatel: střední stav	29711	29788	29708	29817	29810	29971	30042	30279	30398	30402	29787
Počet obyvatel k 31. 12.	29729	29769	29720	29824	29838	29966	30119	30351	30415	30379	29814
Zemřelí	302	284	334	293	324	273	310	290	347	364	416
Narození	269	289	296	287	314	354	325	319	314	313	306
Migrační saldo	121	35	-11	110	24	47	138	203	97	15	87
Přirozený přírůstek	-33	5	-38	-6	-10	81	15	29	-33	-51	-110
Celkový přírůstek	88	40	-49	104	14	128	153	232	64	-36	-23

Zdroj dat: ČSÚ

Údaje o počtech obyvatel ke konci roku (31. 12.) a jejich změnách jsou v každém roce odvozené z počtu narozených, zemřelých a migračního salda. Výjimkou je rok 2021, kdy došlo ke korekci údajů na základě zjištění Sčítání (SLDB) 2021. **Pokud by byl počet obyvatel k 31.12.2021 odvozen od dat o přirozené měně a migraci, byl by počet obyvatel Písku 30 356, tj. o 542 obyvatel víc než ukazují upravená data.** Z toho lze usuzovat, že počty cizinců v Písku byly v roce 2020 nadhodnoceny zhruba o 500 cizinců. Podobně tomu bylo i v předchozích letech, i když

[6] Např. v hl. m. Praze je 40-50 % ze všech migračních pohybů uskutečňováno cizinci. Vysoký podíl cizinců v migračních pohybech je dán tím, že Češi se obecně málo stěhují. Naopak u cizinců je mnohem vyšší migrační fluktuace, než u většinového obyvatelstva. To je dáno podstatou zahraniční migrace a hledáním bydlení v místě destinace. V českém kontextu je to navíc umocněno ekonomickou podmíněností migrace a přítomnosti cizinců v Česku, spojenou s častým vnitřním stěhováním podle dostupnosti pracovních příležitostí, bydlení a měnící se výší příjmů. V budoucnu se bude podíl cizinců na celkové migraci ještě zvyšovat. Do věku, kdy se nejvíce migruje, budou vstupovat populačně slabší ročníky narozené v letech 1992-2004. Naopak, podíl cizinců v populaci narůstá a tím i jejich podíl na vnitřní migraci.

pravděpodobně půjde o nižší čísla. Růst migrací v letech 2012-2021 by pak nedosahoval 745 obyvatel, ale jen 203 obyvatel.

K 31. 12. 2021 bylo v databázi ŘSCP ve městě Písek evidováno bydliště 2 113 cizinců (Tabulka 2.2). **Mezi lety 2012, kdy v Písku žilo 684 cizinců, a 2021 se počet cizinců podle oficiálních dat více než ztrojnásobil** (narostl 3,09 krát). Vzhledem k revizi dat o počtech obyvatel na základě zjištění SLBD 2021 lze nicméně odvodit, že faktický počet cizinců byl k 31.12.2021, respektive 1.1.2022 nižší o ca 500 osob, tj. **v Písku bylo registrováno a skutečně žilo ca 1600-1620 osob s cizím státním občanstvím**. Ve městě Písku každopádně dlouhodobě dochází k **růstu počtu cizinců**. **Počet obyvatel s českým státním občanstvím ve městě Písek naopak dlouhodobě klesá** (Obrázek 2.3 a Tabulka 2.2 zobrazují oficiální data). Dochází proto ke **zvyšování podílu cizinců na celkové populaci**. Podle dat ŘSCP ČR a ČSÚ v roce 2021 mělo **7,1 % obyvatel Písku jiné než české občanství**.

Obrázek 2.3: Vývoj počtu a podílu cizinců a občanů České republiky v Písku (2012-2021)

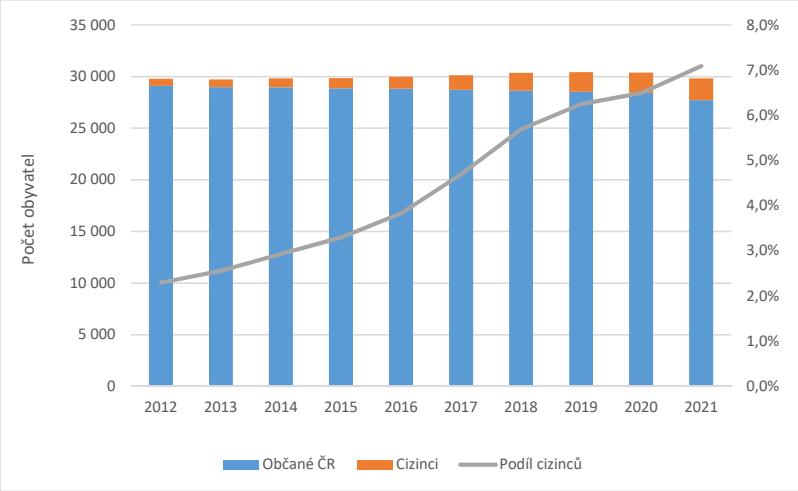

Zdroj dat: ŘSCP ČR

Tabulka 2.2: Vývoj počtu obyvatel, přirozené měny a migrace ve městě Písek (2011-2021)

Písek	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2012-21
Počet obyvatel	29769	29720	29824	29838	29966	30119	30351	30415	30379	29814	45
Občané ČR	29085	28959	28950	28854	28818	28705	28624	28514	28407	27701	-1384
Cizinci	684	761	874	984	1148	1414	1727	1901	1972	2113	1429
EU + ESVO	259	309	346	413	490	600	681	726	742	745	486
Třetí země	425	452	528	571	658	814	1046	1175	1230	1368	943
Podíl cizinců	2,3%	2,6%	2,9%	3,3%	3,8%	4,7%	5,7%	6,3%	6,5%	7,1%	-
EU + ESVO	0,9%	1,0%	1,2%	1,4%	1,6%	2,0%	2,2%	2,4%	2,4%	2,5%	-
Třetí země	1,4%	1,5%	1,8%	1,9%	2,2%	2,7%	3,4%	3,9%	4,0%	4,6%	-

Zdroj dat: ŘSCP ČR a ČSÚ

V případě **revidovaných údajů** by nicméně **podíl cizinců na počtu obyvatel Písku byl nižší a to 5,4 %. Počet obyvatel českého občanství by se v letech 2012-2021 snížil o 884 obyvatel, zatímco počet cizinců narostl o 929 obyvatel**. Každopádně i revidovaná data ukazují, že **populace Písku by bez imigrace cizinců klesala** a její **početní stabilita byla v letech 2012-2021 zajištěna migrací cizinců**. Písecká populace české národnosti přitom neklesá jen přirozenou měnou, ale výrazně i migrací a to ve sledovaném období o 766 obyvatel. Dochází k vystěhování jednak do rodinných domů za administrativními hranicemi města (proces suburbanizace) a jednak do jiných měst a regionů s lepší nabídkou pracovních míst, služeb a možností kulturního vyžití.

Město Písek je **dynamikou růstu počtu cizinců v populaci výrazně nad celostátním průměrem** a **růstem v Jihočeském kraji** (Obrázky 2.4 – 2.6). Dynamika přírůstku ve městě Písek byla také vyšší než v SO ORP Písek, kde se počet cizinců v roce 2012 téměř ztrojnásobil, a to z počtu 973 na 2744 v roce 2021 (přírůstek o 182%). V SO ORP Písek bylo v roce 2021 77 % cizinců koncentrováno ve městě Písek, přičemž se jednalo o 57 % z celkového počtu obyvatel. Pouze 631 cizinců žilo mimo město (289 v roce 2012, tj. růst byl na dvojnásobek). V Jihočeském kraji narostl počet cizinců ze 14 347 v roce 2012 na 23 255 v roce 2022, což znamená přírůstek o 62 % cizinců.

Dynamika růstu cizinců ve městě Písek je patrná z podílu cizinců na celkové populaci (Obrázky 2.7 a 2.8). Od roku 2017 je **podíl cizinců v Písku (v roce 2021 jde o 7,1 %) nad celorepublikovým průměrem** (5,8 %) a daleko vyšší než v SO ORP Písek (5,2 %) či Jihočeském kraji (3,6 %). Podíl cizinců je v Písku nižší než v Praze (18 %), nicméně mezi českými městy jde o relativně vyšší podíl. Z 23 225 cizinců v celém Jihočeském kraji žilo ve městě Písek 9 % z nich, což je dvakrát víc než podíl Písku na celkovém počtu obyvatel kraje, který je 4,6 %. **Písek je v celém kraji místem nejvyšší koncentrací cizinců z hlediska jejich počtu a podílu na populaci**.

Obrázek 2.4. Vývoj počtu cizinců ve městě Písek v letech 2012 až 2021

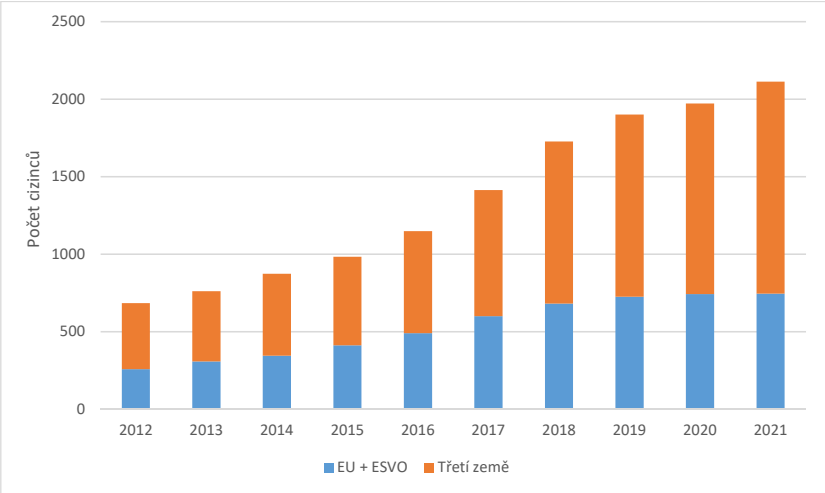

Zdroj dat: ŘSCP ČR

Obrázek 2.5. Vývoj počtu cizinců v Jihočeském kraji v letech 2012 až 2021

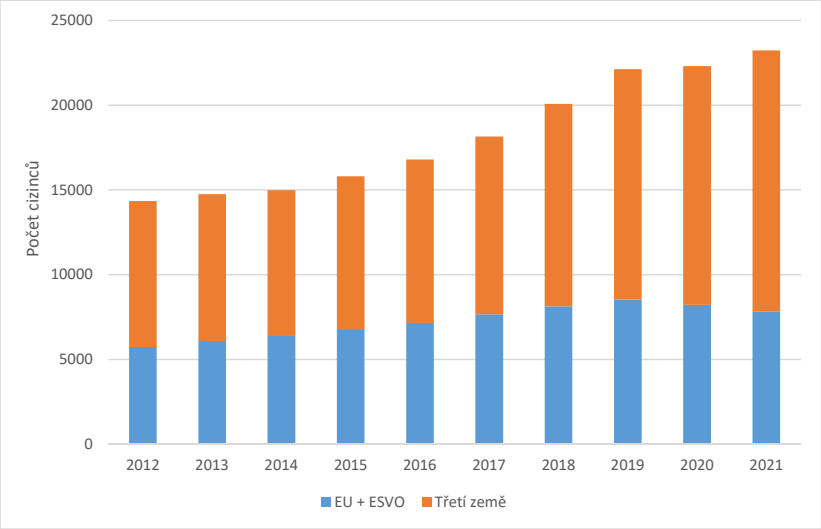

Zdroj dat: ŘSCP ČR

Obrázek 2.6. Vývoj počtu cizinců v Česku v letech 2012 až 2021

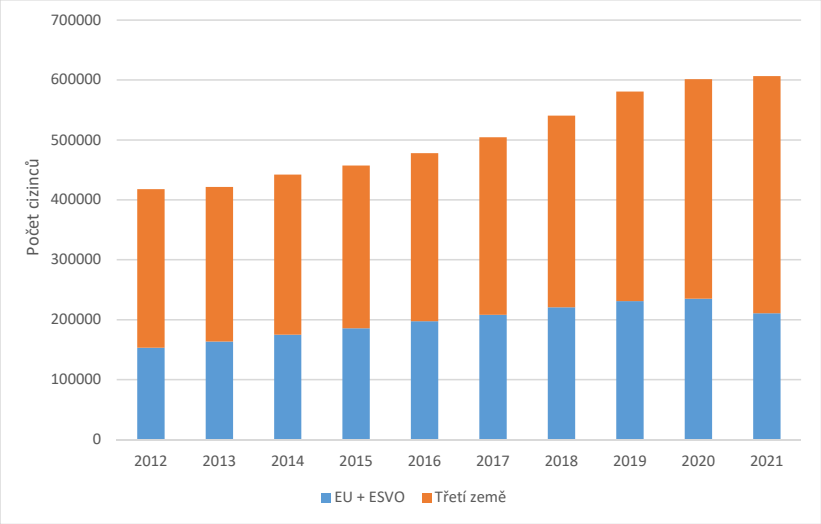

Zdroj dat: ŘSCP ČR

Obrázek 2.7. Vývoj podílů cizinců na celkové populaci v letech 2012 až 2021

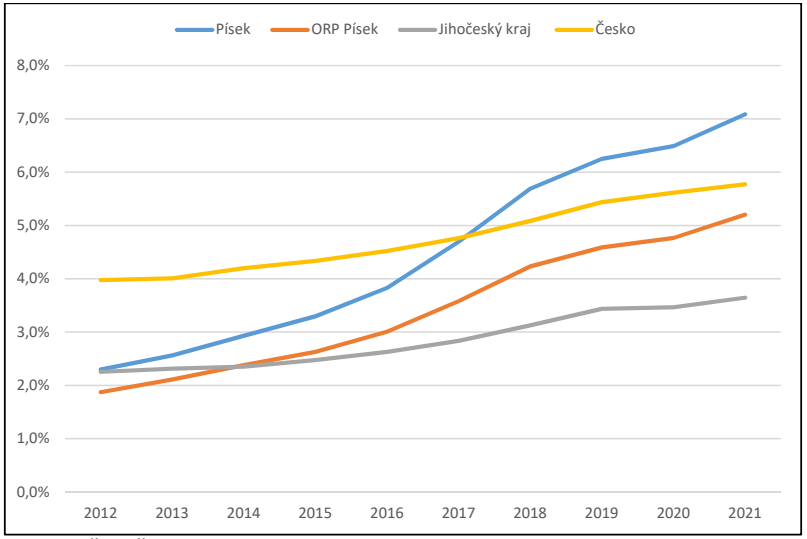

Zdroj dat: ŘSCP ČR

Obrázek 2.8. Vývoj podílů cizinců ze třetích zemí celkové populaci v letech 2012 až 2021

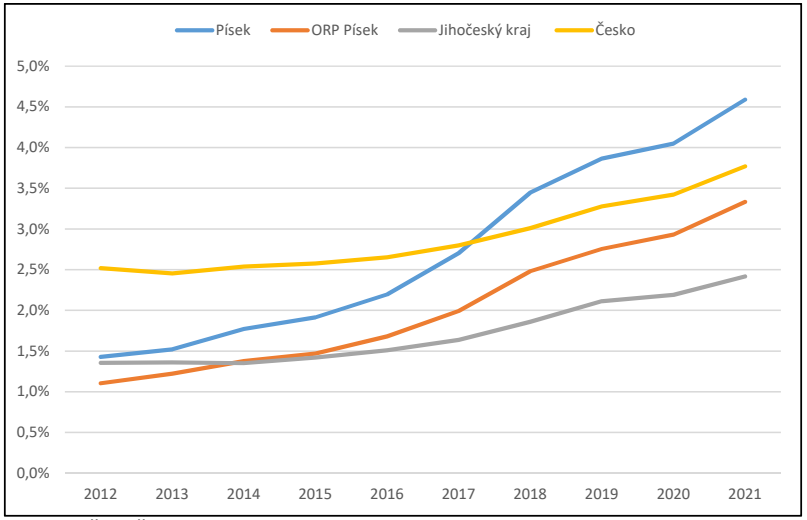

Zdroj dat: ŘSCP ČR

Tabulka 2.3: Vývoj počtu cizinců ve městě Písek, SO ORP Písek, Jihočeském kraji a České republice (2011-2021)

Písek	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2012-21
Počet obyvatel	29 769	29 720	29 824	29 838	29 966	30 119	30 351	30 415	30 379	29814	1,00
Cizinci	684	761	874	984	1148	1414	1727	1901	1972	2113	3,09
EU + ESVO	259	309	346	413	490	600	681	726	742	745	2,88
Třetí země	425	452	528	571	658	814	1046	1175	1230	1368	3,22
Podíl cizinců	2,3%	2,6%	2,9%	3,3%	3,8%	4,7%	5,7%	6,3%	6,5%	7,1%	-
EU + ESVO	0,9%	1,0%	1,2%	1,4%	1,6%	2,0%	2,2%	2,4%	2,4%	2,5%	-
Třetí země	1,4%	1,5%	1,8%	1,9%	2,2%	2,7%	3,4%	3,9%	4,0%	4,6%	-

ORP Písek	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2012-21
Počet obyvatel	51 978	52 018	52 168	52 265	52 521	52 816	53 121	53 352	53 413	52744	1,01
Celkem	973	1099	1241	1375	1579	1892	2248	2448	2547	2744	2,82
EU + ESVO	399	463	523	607	697	840	930	978	982	987	2,47
Třetí země	574	636	718	768	882	1052	1318	1470	1565	1757	3,06
Podíl cizinců	1,9%	2,1%	2,4%	2,6%	3,0%	3,6%	4,2%	4,6%	4,8%	5,2%	-
EU + ESVO	0,8%	0,9%	1,0%	1,2%	1,3%	1,6%	1,8%	1,8%	1,8%	1,9%	-
Třetí země	1,1%	1,2%	1,4%	1,5%	1,7%	2,0%	2,5%	2,8%	2,9%	3,3%	-

ORP Písek bez Písku	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2012-21
Počet obyvatel	22 209	22 298	22 344	22 427	22 555	22 697	22 770	22 937	23 034	22 930	1,03
Celkem	289	338	367	391	431	478	521	547	575	631	2,18
EU + ESVO	140	154	177	194	207	240	249	252	240	242	1,73
Třetí země	149	184	190	197	224	238	272	295	335	389	2,61
Podíl cizinců	1,3%	1,5%	1,6%	1,7%	1,9%	2,1%	2,3%	2,4%	2,5%	2,8%	-
EU + ESVO	0,6%	0,7%	0,8%	0,9%	0,9%	1,1%	1,1%	1,1%	1,0%	1,1%	-
Třetí země	0,7%	0,8%	0,9%	0,9%	1,0%	1,0%	1,2%	1,3%	1,5%	1,7%	-

Jihočeský kraj	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2012-21
Počet obyvatel	636 611	636 707	637 300	637 834	638 782	640 196	642 133	644 083	643 551	637047	1,00
Celkem	14347	14742	14981	15795	16786	18146	20073	22126	22306	23225	1,62
EU + ESVO	5723	6078	6371	6734	7143	7659	8128	8528	8214	7826	1,37
Třetí země	8624	8664	8610	9061	9643	10487	11945	13598	14092	15399	1,79
Podíl cizinců	2,3%	2,3%	2,4%	2,5%	2,6%	2,8%	3,1%	3,4%	3,5%	3,6%	-
EU + ESVO	0,9%	1,0%	1,0%	1,1%	1,1%	1,2%	1,3%	1,3%	1,3%	1,2%	-
Třetí země	1,4%	1,4%	1,4%	1,4%	1,5%	1,6%	1,9%	2,1%	2,2%	2,4%	-

Česko	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2012-2021
Počet obyvatel	10 509 286	10 510 719	10 524 783	10 542 942	10 565 284	10 589 526	10 626 430	10 669 324	10 700 155	10 500 850	1,00
Celkem	417 793	421 281	441 970	456 991	477 647	504 386	540 447	580 441	601 137	606 318	1,45
EU + ESVO	153 127	163 310	174 984	185 383	197 392	208 009	220 502	230 851	234 882	210 447	1,37
Třetí země	264 666	257 971	266 986	271 608	280 255	296 377	319 945	349 590	366 255	395 871	1,50
Podíl cizinců	4,0%	4,0%	4,2%	4,3%	4,5%	4,8%	5,1%	5,4%	5,6%	5,8%	-
EU + ESVO	1,5%	1,6%	1,7%	1,8%	1,9%	2,0%	2,1%	2,2%	2,2%	2,0%	-
Třetí země	2,5%	2,5%	2,5%	2,6%	2,7%	2,8%	3,0%	3,3%	3,4%	3,8%	-

Zdroj dat: ŘSCP ČR a ČSÚ ČR

2.4 Struktura cizinců z hlediska státního občanství

V roce 2012 bylo ve městě Písek nejvíce cizinců ze Slovenska (23 %), Ukrajiny (19 %) a Vietnamu (18 %). Cizinci z těchto 3 států tvořili 60 % z celkového počtu cizinců (Obrázek 2.9). Menší zastoupení měli občané Moldavska (6 %) a Polska (6 %). **V roce 2021 byli nejpočetnější skupinou občané Ukrajiny** (Obrázek 2.10), jejichž podíl narost na 28 %. Následovali je občané **Slovenska (16 %) a Vietnamu (13 %)**, s odstupem Mongolska (9 %), Rumunska (6 %) a Moldavska (5 %). Celkově je ve městě Písek struktura cizinců podle státní příslušnosti obdobná jako v celém Česku. Koncentruje se zde relativně více cizinců z Vietnamu, Mongolska a Moldavska; relativně méně pak např. cizinců z Ruska a západoevropských států.

Obrázek 2.9: Struktura cizinců podle občanství ve městě Písek v roce 2012

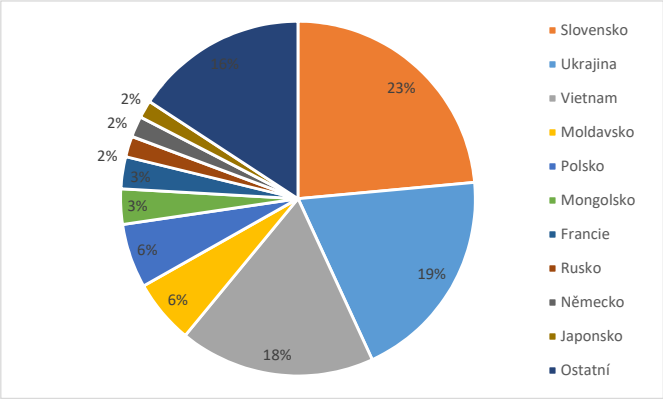

Zdroj dat: ŘSCP ČR

Obrázek 2.10: Struktura cizinců podle občanství ve městě Písek v roce 2021

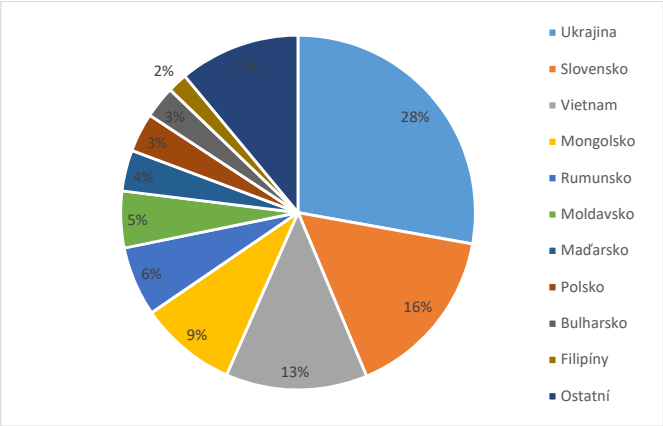

Zdroj dat: ŘSCP ČR

V SO ORP Písek je struktura cizinců podle občanství velmi podobná jako ve městě Písek, vždyť populace cizinců v SO ORP je ze tří čtvrtin tvořená cizinci z Písku (Obrázky 2.11 a 2.12). Mimo Písek žije více občanů Slovenska a Ukrajiny.

Obrázek 2.11: Struktura cizinců podle občanství v SO ORP Písek v roce 2012

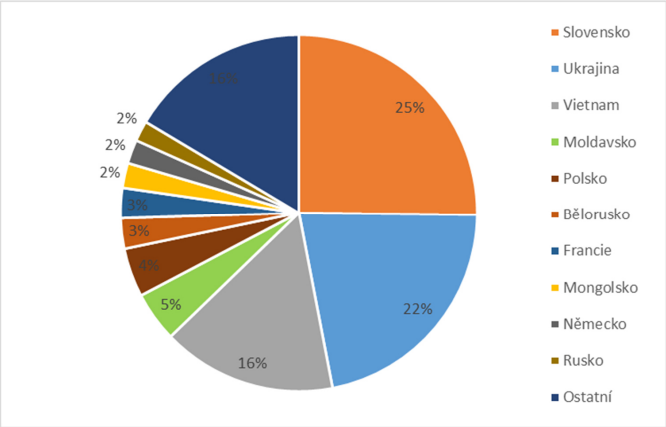

Zdroj dat: ŘSCP ČR

Obrázek 2.12: Struktura cizinců podle občanství v SO ORP Písek v roce 2021

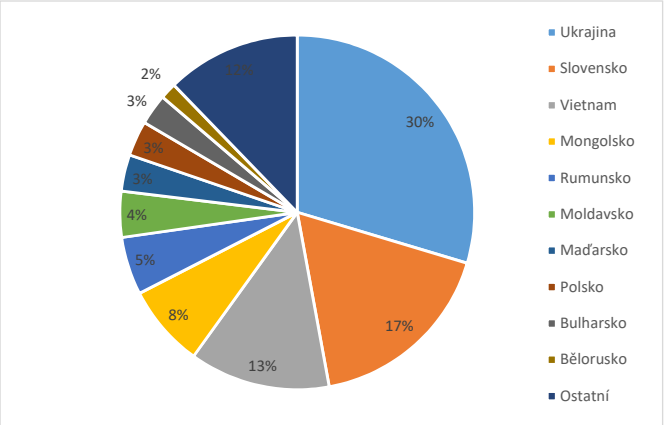

Zdroj dat: ŘSCP ČR

V celém Jihočeskému kraji je oproti městu Písek vyšší podíl občanů Ukrajiny, kteří dominovali již v roce 2012 a jejichž podíl mezi lety 2012 a 2021 narostl z 27 % na 33 % (Obrázky 2.13 a 2.14). Mezi lety 2012 a 2021 poklesl podíl občanů Německa a Rakouska, a to v souvislosti s růstem počtů a podílu občanů jiných zemí, zejména Rumunska a Bulharska.

Obrázek 2.13: Struktura cizinců podle občanství ve Jihočeském kraji v roce 2012

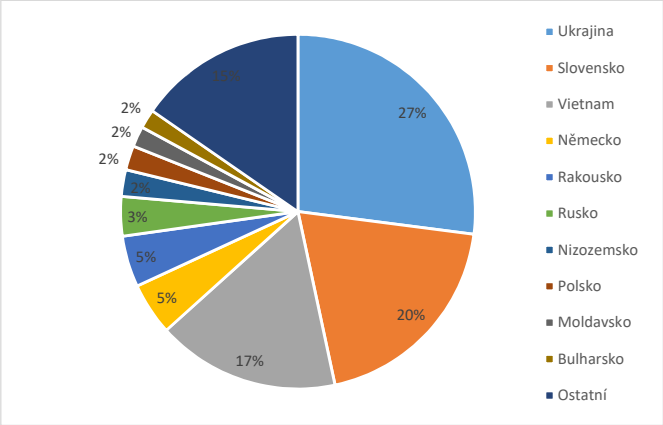

Zdroj dat: ŘSCP ČR

Obrázek 2.14: Struktura cizinců podle občanství ve Jihočeském kraji v roce 2021

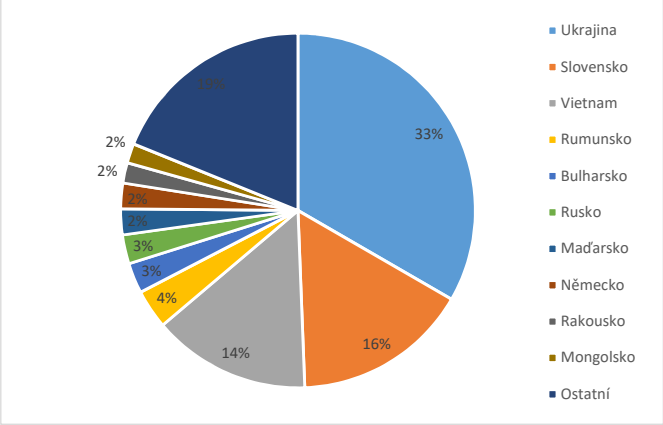

Zdroj dat: ŘSCP ČR

Mezi lety 2012 a 2021 počet obyvatel Písku stagnoval (zvýšení o 0,2%), zatímco **počet cizinců se více než ztrojnásobil (přírůstek o 209%)** (Tabulka 2.4). O něco **rychleji roste počet cizinců ze třetích zemí** než cizinců ze zemí EU a ESVO. Je to způsobeno především velmi **dynamickým růstem počtu cizinců z Ukrajiny (přírůstek o 339%)**, ale také např. z **Mongolska**. Velmi se zvýšil také počet cizinců z Vietnamu (přírůstek o 124%) nebo Moldavska (přírůstek o 173%). Růst počtu cizinců ze států EU (přírůstek o 173%) je způsoben především občany zemí střední a východní Evropy jako jsou Bulharsko (přírůstek o 1140%), Maďarsko (přírůstek o 1875%) a Rumunsko (přírůstek o 2133%). Takto vysoké procentní přírůstky jsou způsobené malými počty cizinců vybraných občanství v roce 2012. Změny mimo jiné ukazují, že **struktura cizinců z hlediska občanství se v Písku stává různorodější a komplexnější**. Relativní nižší přírůstek občanů států EU byl dán primárně o něco nižší dynamikou přírůstku populačně velké skupiny cizinců ze Slovenska (přírůstek o 108%).

Tabulka 2.4: Vývoj počtu cizinců podle státního občanství ve městě Písek v letech 2012 a 2021

	2012	2021	Index změny
Počet obyvatel	29 769	29 814	100,2%
Počet cizinců	684	2 113	308,9%
Cizinci ze 3. zemí	425	1 368	321,9%
EU a ESVO	259	745	287,6%
Ukrajina	134	588	438,8%
Slovensko	161	335	208,1%
Vietnam	122	273	223,8%
Mongolsko	22	187	850,0%
Rumunsko	6	134	2233,3%
Moldavsko	40	109	272,5%
Maďarsko	4	79	1975,0%
Polsko	40	75	187,5%
Bulharsko	5	62	1240,0%
Filipíny	2	38	1900,0%
Srbsko	1	31	3100,0%
Rusko	13	28	215,4%
Francie	20	21	105,0%
Německo	13	17	130,8%
Japonsko	11	16	145,5%
Bělorusko	10	15	150,0%
USA	6	13	216,7%
Indie	8	11	137,5%

Zdroj dat: ŘSCP ČR
Poznámky:
Uvedeny jsou státy, u nichž počet občanů pobývajících v roce 2021 v Písku přesahoval počet 10.
ESVO: Evropské sdružení volného obchodu. Členové jsou Norsko, Island, Švýcarsko a Lichtenštejnsko.

Zvýšení počtu občanů Ukrajiny bylo patrné v Písku zejména v letech 2020 a 2021. **Mezi nejdynamičtěji rostoucí skupiny cizinců patří především ty ze států bývalého sovětského bloku**, které se v roce 2012 vyskytovaly pouze v malých počtech (Tabulka 2.5). Jde o Srbsko, Rumunsko, Maďarsko, Bulharsko a Mongolsko. Velké přírůstky jsou patrné u cizinců ze států jako Filipíny, USA či Rusko.

Tabulka 2.5: Vývoj počtu cizinců podle státního občanství ve městě Písek v letech 2012 a 2021 (seřazené podle dynamiky přírůstku)

	2012	2020	Index změny
Srbsko	1	31	3100,0%
Rumunsko	6	134	2233,3%
Maďarsko	4	79	1975,0%
Filipíny	2	38	1900,0%
Bulharsko	5	62	1240,0%
Mongolsko	22	187	850,0%
Ukrajina	134	588	438,8%
Moldavsko	40	109	272,5%
Vietnam	122	273	223,8%
USA	6	13	216,7%
Rusko	13	28	215,4%
Slovensko	161	335	208,1%
Polsko	40	75	187,5%
Bělorusko	10	15	150,0%
Japonsko	11	16	145,5%
Indie	8	11	137,5%
Německo	13	17	130,8%
Francie	20	21	105,0%

Zdroj dat: ŘSCP ČR
Poznámky:
Uvedeny jsou státy, u nichž počet občanů pobývající v roce 2021 v Písku přesahoval počet 10.
ESVO: Evropské sdružení volného obchodu. Členové jsou Norsko, Island, Švýcarsko a Lichtenštejnsko.

Vzhledem k dominantní koncentraci cizinců v rámci SO ORP Písek do města Písku je zřejmé, že se **struktura cizinců podle občanství v SO ORP nijak zásadně neliší od města**, a to ani v dynamice přírůstků (Tabulka 2.6).

Tabulka 2.6: Vývoj počtu cizinců podle státního občanství v ORP Písek v letech 2012 a 2021

	2012	2021	Index změny
Počet obyvatel	51 978	52 744	101,5%
Počet cizinců	973	2 744	282,0%
Cizinci ze 3. zemí	578	1 762	304,8%
EU a ESVO	395	982	248,6%
Ukrajina	212	813	383,5%
Slovensko	245	480	195,9%
Vietnam	154	352	228,6%
Mongolsko	22	206	936,4%
Rumunsko	6	145	2416,7%
Moldavsko	44	115	261,4%
Maďarsko	4	91	2275,0%
Polsko	43	88	204,7%
Bulharsko	9	77	855,6%
Bělorusko	27	41	151,9%
Rusko	18	39	216,7%
Filipíny	2	38	1900,0%
Francie	27	34	125,9%
Srbsko	1	31	3100,0%
Německo	21	28	133,3%

Zdroj dat: ŘSCP ČR
Poznámky:
ESVO: Evropské sdružení volného obchodu. Členové jsou Norsko, Island, Švýcarsko a Lichtenštejnsko.

Oproti městu Písek i SO ORP Písek byl **v celém Jihočeskému kraji přírůstek cizinců o poznání nižší**, tj. pouze o 62 % v porovnání s růstem o 209 % v Písku (Tabulka 2.7). V Písku roste počet cizinců výrazně i v kontextu celého Česka. V Jihočeském kraji přibylo především cizinců z Ukrajiny, Rumunska, Bulharska, Maďarska a Mongolska.

Tabulka 2.7: Vývoj počtu cizinců podle státního občanství v Jihočeském kraji v letech 2012 a 2021

	2012	2021	Index změny
Počet obyvatel	636 611	637 047	100,1%
Počet cizinců	14 347	23 225	161,9%
Cizinci ze 3. zemí	8 624	15 399	178,6%
EU a ESVO	5 723	7 826	136,7%
Ukrajina	3 878	7 744	199,7%
Slovensko	2 815	3 726	132,4%
Vietnam	2 393	3 352	140,1%
Rumunsko	223	827	370,9%
Bulharsko	248	643	259,3%
Rusko	515	614	119,2%
Maďarsko	31	548	1767,7%
Německo	686	542	79,0%
Rakousko	670	431	64,3%
Mongolsko	93	414	445,2%
Polsko	319	376	117,9%
Moldavsko	269	373	138,7%
Srbsko	39	297	761,5%
Bělorusko	213	282	132,4%
Filipíny	16	242	1512,5%
Čína	98	190	193,9%
USA	147	180	122,4%
Velká Británie	97	175	180,4%
Nizozemsko	349	157	45,0%
Indie	30	144	480,0%
Itálie	84	139	165,5%
Kazachstán	80	125	156,3%
Bosna a Hercegovina	82	122	148,8%

Zdroj dat: ŘSCP ČR
Poznámky:
Uvedeny jsou státy, u nichž počet občanů pobývající v roce 2021 v Jihočeském kraji přesahoval počet 100.
ESVO: Evropské sdružení volného obchodu. Členové jsou Norsko, Island, Švýcarsko a Lichtenštejnsko.

2.5 Struktura cizinců podle věku a pohlaví

Cizinci se oproti celé společnosti vyznačují **nižším průměrným věkem** a **vyšším indexem maskulinity** (poměr mezi počtem mužů a počtem žen, respektive počet mužů na 100 žen). V populaci obecně převažuje počet žen nad počtem mužů a index maskulinity se tak pohybuje pod 100. V celé populaci Písku byl index maskulinity v roce 2021 92,1, což znamená, že na 100 žen připadá 92 mužů. V případě cizinců v Písku je to 138 mužů na 100 žen (Tabulka 2.4), což ukazuje značnou převahu mužů nad ženami cizinkami. Míra maskulinity se liší podle státního občanství, a to zpravidla v závislosti na trh práce a zaměstnávání cizinců v lokalitě. Ve větších městech dosahují zpravidla vyššího indexu maskulinity cizinci z ekonomicky vyspělejších států EU a USA, a to z důvodu obsazování řídících pozic nadnárodních firem cizinci. Naopak, větší zastoupení žen bývá u cizinců z Ruské federace i některých dalších zemí bývalého Sovětského svazu. V případě nabídky zaměstnávání ve zpracovatelském průmyslu je patrný vyšší podíl mužů u cizinců ze třetích zemí. V případě Písku je vyšší počet žen u cizinců z Mongolska a Moldavska, což bude souviset s nabídkou pracovních příležitostí.

Tabulka 2.8: Počet mužů a žen a průměrný věk cizinců podle státního občanství ve městě Písek v roce 2021

	Mužů	Žen	Index maskulinity	Průměrný věk
Počet obyvatel	14 284	15 503	92,1	43,43
Počet cizinců	1 226	887	138,2	35,72
Cizinci ze 3. zemí	461	284	162,3	33,36
EU a ESVO	765	603	126,9	40,04
Ukrajina	336	252	133,3	34,52
Slovensko	181	154	117,5	40,46
Vietnam	155	118	131,4	30,44
Mongolsko	83	104	79,8	30,37
Rumunsko	89	45	197,8	34,55
Moldavsko	54	55	98,2	30,48
Maďarsko	49	30	163,3	39,21
Polsko	46	29	158,6	42,59
Bulharsko	49	13	376,9	42,53
Filipíny	25	13	192,3	37,55
Srbsko	23	8	287,5	39,69
Rusko	11	17	64,7	36,61
Francie	16	5	320,0	33,40
Německo	13	4	325,0	59,32
Japonsko	9	7	128,6	36,13
Bělorusko	9	6	150,0	41,30
USA	10	3	333,3	39,42
Indie	10	1	1000,0	31,86

Zdroj dat: ŘSCP ČR
Poznámky:
Uvedeny jsou státy, u nichž počet občanů pobývající v roce 2021 v Jihočeském kraji přesahoval počet 100.
ESVO: Evropské sdružení volného obchodu. Členové jsou Norsko, Island, Švýcarsko a Lichtenštejnsko.

Cizinci se do Písku stejně jako většiny českých měst stěhují primárně za prací. Z tohoto důvodu se **cizinci oproti celé společnosti vyznačují nižším průměrným věkem** (Tabulka 2.8). Zatímco **v celé populaci města Písku je průměrný věk 43,4 let**, **u cizinců je to 35,7 let**, tedy rozdíl téměř 8 let. Průměrnému věku celé populace se blíží občané Polska, Bulharska a Slovenska. Nejvyšší průměrný věk mají občané Německa, těch je ale malý počet. Naopak, **nejmladší jsou cizinci s občanstvím Vietnamu, Mongolska a Moldavska**.

V porovnání s celkovou populací se cizinci ve městě Písku vyznačují podstatně **nižším podílem dětí do 15 let** a velmi **nízkým zastoupením seniorů ve věku 65 let**. Naopak, podstatně vyšší, a to **dvojnásobné, je zastoupení cizinců ve věkové kategorii 25-44 let**, které bylo v roce 2021 u cizinců 51,4 % v porovnání s 25,5 % u populace celkem (Tabulka 2.9). Věková struktura cizinců a zejména vysoké zastoupení cizinců ve věkové kategorii 25 až 44 let je důsledkem pracovního charakteru migrace. Podle věkové pyramidy (Obrázek 2.16) můžeme upřesnit, že vyšší zastoupení v porovnání s populací celkem mají cizinci ve věku **18 až 45 let u žen a 18 až 55 let u mužů.** Zatímco zastoupení dětí do 15 let v populaci Písku bylo v roce 2021 16 %, u cizinců to bylo 11,9 % (Tabulka 2.9). Ještě větší rozdíl je u populace seniorů ve věku 65 let a více. Jejich podíl na celé populaci byl v roce 2021 22,5 %, zatímco u cizinců to bylo pouhých 2,4 %. Mezi lety 2012-2021 zastoupení cizinců ve věkové kategorii 25-44 let pokleslo z 57,2 % na 51,4 %, a to ve prospěch především dětí do 15 let a také kategorie 45-64 let (Tabulka 2.9 a rovněž Obrázek 2.18).

Tabulka 2.9: Věková struktura cizinců a populace celkem v Písku v letech 2012 a 2021

	2012				2021			
Věk	Cizinci	Celkem	Cizinci	Celkem	Cizinci	Celkem	Cizinci	Celkem
0-14	62	4213	**9,1%**	**14,2%**	251	4777	**11,9%**	**16,0%**
15-24	68	3611	9,9%	12,2%	213	2838	10,1%	9,5%
25-44	391	8535	**57,2%**	**28,9%**	1087	7599	**51,4%**	**25,5%**
45-64	147	8150	21,5%	27,6%	512	7895	24,2%	26,5%
65+	16	5071	**2,3%**	**17,1%**	50	6705	**2,4%**	**22,5%**
Celkem	684	29580	100,0%	100,0%	2113	29814	100,0%	100,0%

Zdroj dat: ŘSCP ČR

Porovnání věkových struktur mezi lety 2012 a 2021 ukazuje výrazné stárnutí celkové populace Písku, kdy se podíl seniorů ve věku 65 a více let zvýšil z 17.1 % na 22,5 %. Je zřejmé, že **populace cizinců svým odlišným věkovým profilem v současnosti přispívá alespoň k mírnému snížení poměrně dynamického trendu (strukturálního) stárnutí populace** jako celku.

Mezi cizinci mají **vysoký podíl děti do 15 let občané Vietnamu (27,5 %)**, a to výrazně vyšší než populace celkem (16 %). Nejde ale o zvláštnost Písku, podobnou věkovou strukturu občanů Vietnamu jsme v uplynulých letech zjistili i v jiných lokalitách s vyšší přítomností Vietnamců, například v městských částech Prahy. V případě občanů Ukrajiny má zase oproti populaci celkem téměř dvojnásobné zastoupení věková kategorie 15-24 let (viz srovnání Tabulek 2.9 a 2.11).

V žádné věkové kategorii cizinci nedominují (Obrázek 2.15). Pouze ve věku 26 let překročil podíl cizinců pětinu z celkového počtu obyvatel (Obrázek 2.17), přičemž ve všech ostatních kategoriích věku je nižší. Jde ovšem o nekorigované údaje. Vzhledem k nadhodnoceným

počtům cizinců (viz kapitola 2.2) můžeme s velkou pravděpodobností konstatovat, že **v žádné věkové kategorii podíl cizinců nepřekračuje 20 %**[7].

Tabulka 2.10: Věková struktura cizinců ve městě Písek v roce 2021 (počet)

	Celkem cizinců	Cizinci ze 3. zemí	EU a ESVO	Ukrajina	Slovensko	Vietnam
0 až 14 let	251	210	41	58	17	75
15 až 25 let	248	194	54	104	24	26
26 až 45 let	1101	680	421	312	187	113
46 až 64 let	463	262	201	106	95	53
65 a více let	50	22	28	8	12	6

Zdroj dat: ŘSCP ČR

Tabulka 2.11: Věková struktura cizinců ve městě Písek v roce 2021 (podíly)

	Celkem cizinců	Cizinci ze 3. zemí	EU a ESVO	Ukrajina	Slovensko	Vietnam
0 až 14 let	11,9%	15,4%	5,5%	9,9%	5,1%	27,5%
15 až 25 let	11,7%	14,2%	7,2%	17,7%	7,2%	9,5%
26 až 45 let	52,1%	49,7%	56,5%	53,1%	55,8%	41,4%
46 až 64 let	21,9%	19,2%	27,0%	18,0%	28,4%	19,4%
65 a více let	2,4%	1,6%	3,8%	1,4%	3,6%	2,2%

Zdroj dat: ŘSCP ČR

[7] Pro srovnání: V roce 2020 se cizinci podíleli na celkové populaci Prahy 3 téměř polovinou v kategoriích 19-30 let a v případě populace žen ve věku 19-25 dokonce ženy cizinky převažovaly nad ženami s českým občanstvím (tato situace je nicméně ovlivněna i přítomností cizinek studujících na pražských vysokých školách) (Sýkora a kol. 2021).

Obrázek 2.15: Věková pyramida celkové populace a cizinců v Písku v roce 2021

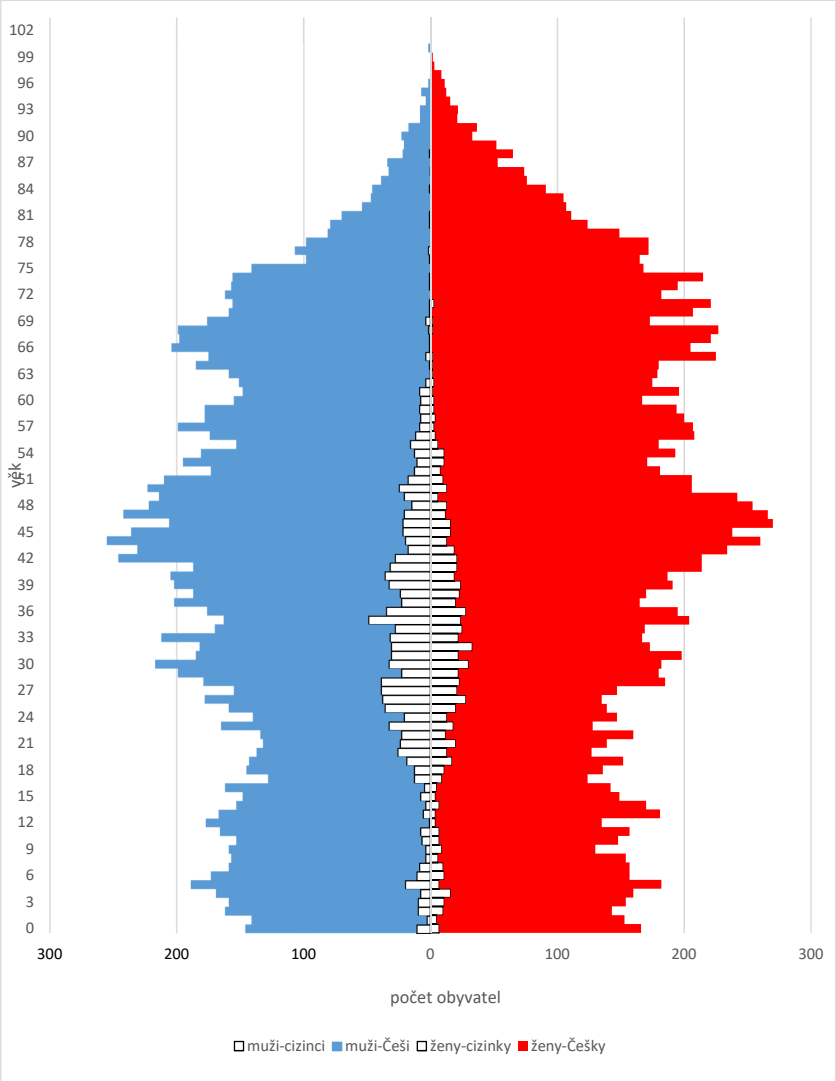

Zdroj dat: ČSÚ a ŘSCP ČR
Poznámka: Věková pyramida ilustrující zastoupení cizinců je vložená do věkové pyramidy obyvatel celkem.

Obrázek 2.16: Věková pyramida cizinců a celkové populace v Písku v roce 2021: relativní zastoupení v kategoriích věku

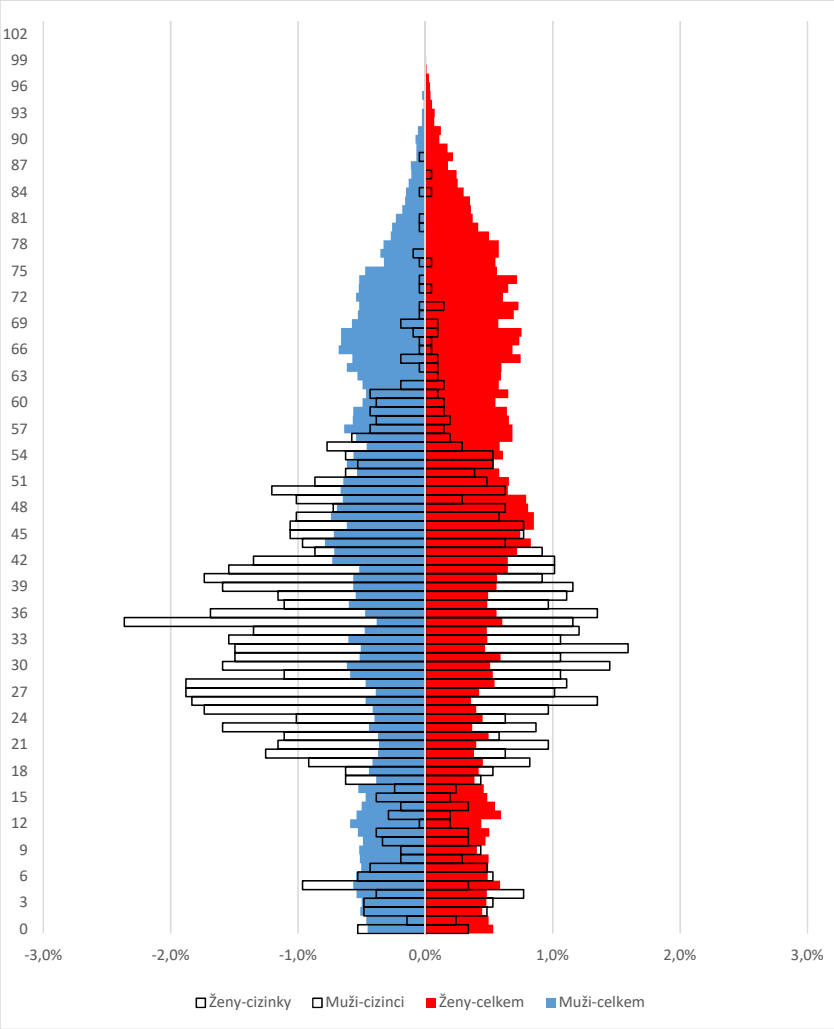

Zdroj dat: ČSÚ a ŘSCP ČR
Poznámka: Porovnávané věkové pyramidy cizinců a populace celkem ilustrují relativní zastoupení cizinců a obyvatel ve věkových kategoriích. Graf neporovnává absolutní počty cizinců s počty populace celkem, nýbrž pro každou z těchto populací ukazuje, jak významná část populace spadá do věku dětí a dospívajících, mladých dospělých, populace v ekonomicky aktivním věku a populace seniorů.

Obrázek 2.17: Podíl cizinců na celkové populaci Písku v roce 2021 v kategoriích věku

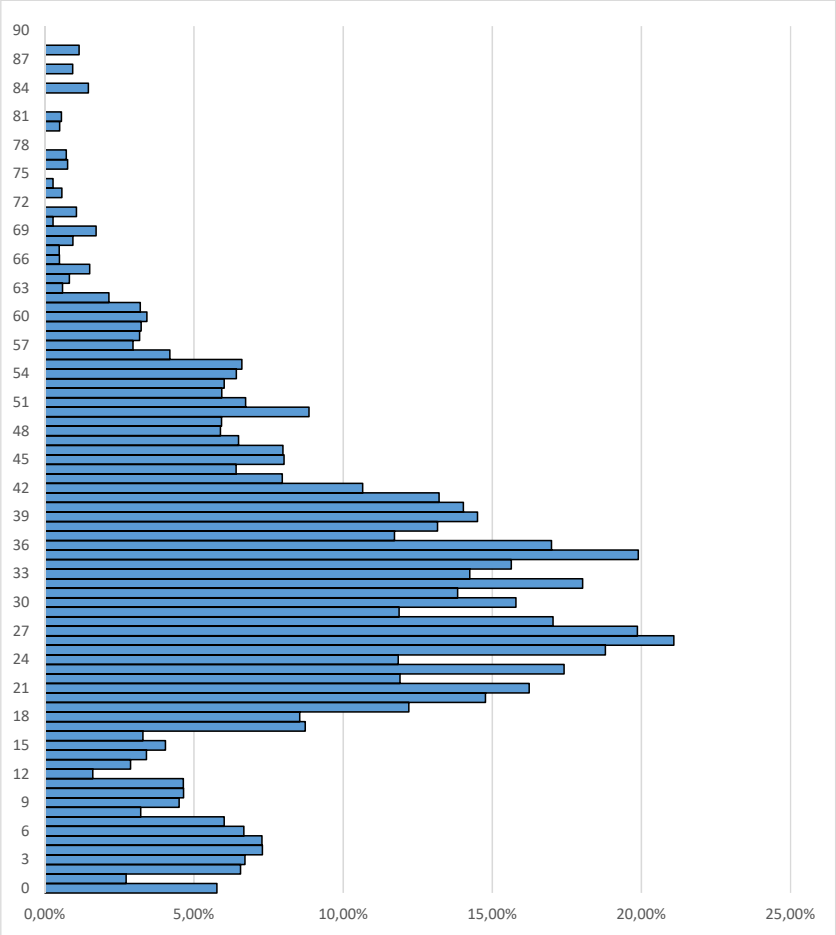

Zdroj dat: ČSÚ a ŘSCP ČR

Obrázek 2.18: Věkové pyramidy cizinců v Písku v letech 2012 a 2021

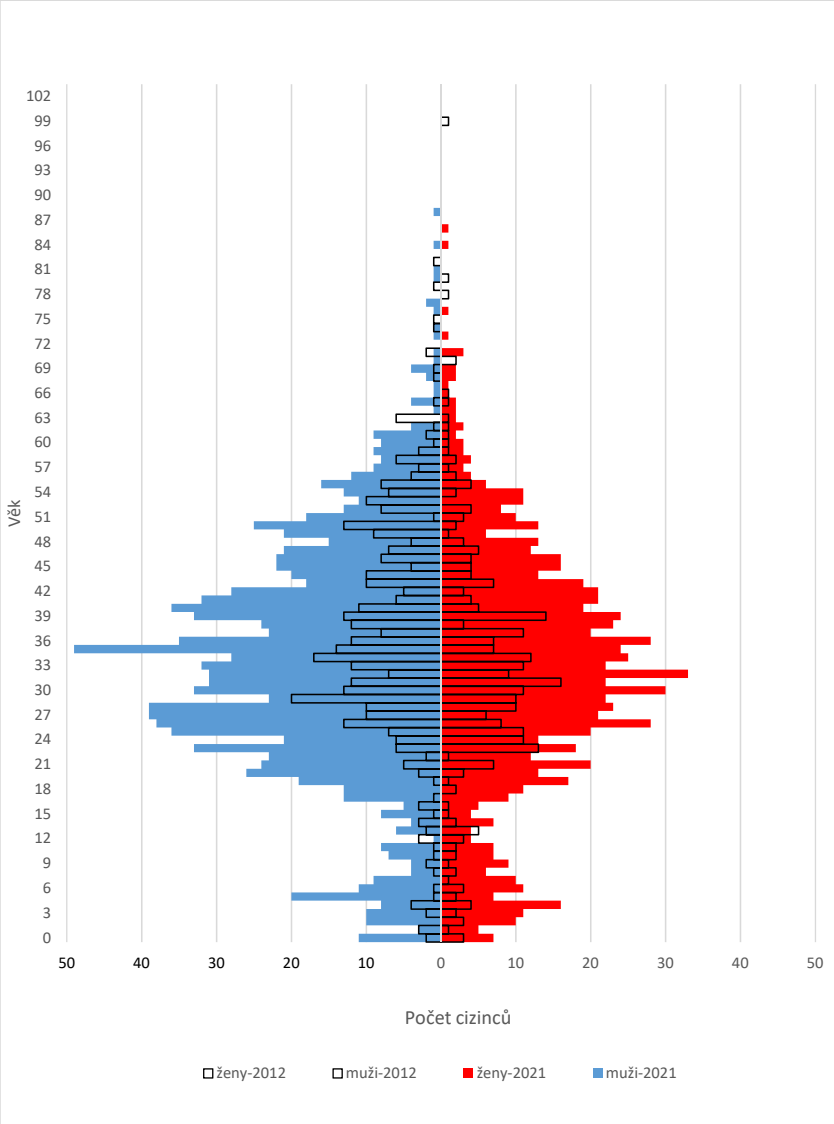

Zdroj dat: ČSÚ a ŘSCP ČR
Poznámka: Porovnání věkových pyramid ukazuje růst počtu cizinců (žen a mužů) v kategoriích věku

3 Rozmístění cizinců ve městě Písek

V této části analyzujeme **prostorové rozmístění** cizinců ve městě Písek, a to s důrazem na identifikaci **lokalit koncentrace** cizinců, zjištění, zda dochází k jejich **rezidenční segregaci** a vyhodnocení míry koncentrace a segregace.

3.1 Prostorová nerovnoměrnost v rozmístění cizinců

Při hodnocení rozmístění cizinců a jejich prostorové segregace ve městech sledujeme jejich zastoupení na populaci v malých územích, v našem případě v základních sídelních jednotkách (ZSJ), a využíváme dvě perspektivy. První hodnotí **míru nerovnoměrnosti v prostorovém rozmístění**, a to při využití indexů segregace a odlišnosti (viz Příloha 10.4). Index odlišnosti vyjadřuje procentuální podíl hodnocené skupiny, který by se musel přemístit, aby skupina dosáhla rovnoměrného zastoupení na celkové populaci. Index segregace zohledňuje populační váhu dané skupiny a je vhodný pro porovnání rozdílně četných populací.

Podle indexu segregace a odlišnosti je patrné, že cizinci nejsou ve městě Písek **rozmístění rovnoměrně po celém území města** (Tabulka 3.1). Index segregace dosahuje pro všechny cizince hodnotu 31,4 %, což je v kontextu českých měst spíše vyšší číslo. Pro srovnání, v MČ Praha 7 byl index segregace v roce 2019 6,8 % (Sýkora a kol. 2020) a v MČ Praha 11 v roce 2020 10,2 % (Sýkora a kol. 2020), v MČ Praha 3 v roce 2021 19,3 % (Sýkora a kol. 2021) a v MČ Praha 5 v roce 2017 26,4 % (Sýkora a kol. 2018).

Mezi roky 2012 a 2021 navíc došlo u cizinců **k mírnému zvýšení indexu segregace i indexu odlišnosti**. Relativně vyšší nerovnoměrnost v rozmístění je patrná u Vietnamců, Rumunů a Mongolů. Naopak nejnižší prostorovou koncentraci vykazují Slováci. Cizinci ze třetích zemí celkově vykazují vyšší nerovnoměrnost v rozmístění než cizinci ze zemí EU a ESVO.

Tabulka 3.1: Indexy segregace a odlišnosti za ZSJ města Písek v letech 2012 a 2021 podle skupin z hlediska státní příslušnosti

	Index odlišnosti (%)		Index segregace (%)	
	2012	**2021**	**2012**	**2021**
Cizinci - celkem	30,0	31,4	30,7	33,8
Cizinci z EU a ESVO	14,3	26,1	14,4	26,8
Cizinci ze třetích zemí	41,1	35,1	41,7	36,7
Podle státní příslušnosti				
Ukrajina	43,03	36,36	43,22	36,36
Slovensko	15,94	21,77	16,03	21,77
Vietnam	69,74	53,63	70,02	53,63
Mongolsko	78,63	46,16	78,65	46,16
Rumunsko	65,42	41,59	65,47	41,59

Zdroj: vlastní výpočty

Nerovnoměrnost v rozmístění cizinců v Písku dosahuje úrovní, které jsou spojovány se segregací, tj. nad 30 %. Na extrémní prostorovou koncentraci odpovídající ghettům pak ukazují hodnoty přesahující 70% hranici. V Písku přesahuje 30% nerovnoměrnost rozmístění cizinců celkem a zároveň některé skupiny podle občanství. Nutno ovšem podotknout, že v případě malých populací cizinců, což je i případ Písku, bývají hodnoty indexů segregace poněkud zkreslené právě malými počty a jsou podstatně vyšší než u populací větších. Velmi důležité je, kde se koncentrace cizinců nachází, zda jde o lokality v intravilánu města nebo místa v blízkosti průmyslových zón nebo mimo zástavbu a tudíž izolovaná od každodenní interakce v populaci města. Na tyto otázky se zaměřuje druhá část analýzy prostorového rozmístění a segregace.

3.2 Identifikace lokalit koncentrace cizinců ve městě Písek

Druhý způsob hodnocení segregace se zaměřuje na **identifikaci lokalit**, v našem případě na úrovni ZSJ, **v nichž se koncentruje větší množství cizinců**. Používáme **tři základní typy ukazatelů** zohledňující tři odlišné úhly pohledu na územní koncentraci: **velikost populace, zastoupení (podíl) populace a nadprůměrný výskyt populace**.

- Místa nadprůměrného výskytu: lokalizační kvocient sociální skupiny v územní jednotce n - LQOBn = ROBn/ROBm
- Místa s vysokým podílem obyvatel sociální skupiny: podíl obyvatel na celkové populaci v územní jednotce n - ROBn
- Místa s vysokým počtem obyvatel sociální skupiny: absolutní počet obyvatel sociální skupiny v územní jednotce n - POBn

U každého ukazatele pak rozlišujeme tři úrovně koncentrace: vysokou, střední a nízkou (blíže viz Sýkora a kol. 2015). Za vysoký podíl se považuje vyšší než 30% zastoupení skupiny v populaci (ROBzsj), za střední úroveň pak v podmínkách Prahy považujeme vyšší než 10% zastoupení. Skupina je v lokalitě koncentrovaná, pokud se zde vyskytuje ve výrazně vyšším zastoupení, než je běžné (průměrné) pro území, v němž se nachází. V našem případě porovnáváme lokality ZSJ z průměrnou situací ve městě Písek a zároveň v Česku jako celku. Tím je zohledněna jak specifická situace v Písku, tak celková situace v celé zemi. Místa vysoce nadprůměrného výskytu identifikujeme při použití lokalizačního kvocientu (LQOBzsj), který měří poměr mezi podílem obyvatel sociální skupiny na populaci v lokalitě (ZSJ) (ROBzsj) vůči podílu obyvatel sociální skupiny na celkové populaci ve vyšší územní jednotce (v Písku a České republice) (ROBmč). V případě desetinásobného a vyššího zastoupení považujeme koncentraci za vysokou a v případě troj až desetinásobného zastoupení považujeme koncentraci za střední. Vyšší úroveň zastoupení a vyšší podíl na celkové populaci může v případě populačně malých ZSJ představovat jen malý počet členů sociální skupiny (POBzsj). Aby bylo možné hovořit o koncentraci, měla by splňovat i minimální počet zástupců sociální skupiny. V prostředí malých a středně velkých českých měst považujeme alespoň 50 osob za střední a alespoň 200 osob za vysokou koncentraci (Tabulka 3.2).

Aby územní jednotka byla považována za lokalitu koncentrace, musí ve všech třech ukazatelích splňovat vysokou nebo střední úroveň koncentrace. Lokality, které byť v jednom aspektu alespoň střední úroveň koncentrace nesplňují, nepovažujeme za lokalitu koncentrace. Na základě kombinace tří ukazatelů dělíme územní jednotky (v našem případě ZSJ) na lokality s **extrémní, vysokou, střední a nízkou úrovní koncentrace** (Obrázek 3.1).

Tabulka 3.2: Úrovně koncentrace sociálních skupin

Úroveň koncentrace	*Nízká*	*Střední*	*Vysoká*
Nadprůměrný výskyt LQOBn	< 3	≥ 3	≥ 10
Podíl obyvatel ROBn	< 10 %	≥ 10 %	≥ 30 %
Počet obyvatel POBn	< 50	≥ 50	≥ 200

Zdroj: Metodika identifikace lokalit rezidenční segregace (Sýkora a kol. 2015)

Obrázek 3.1: Typologie lokalit na základě úrovně koncentrace

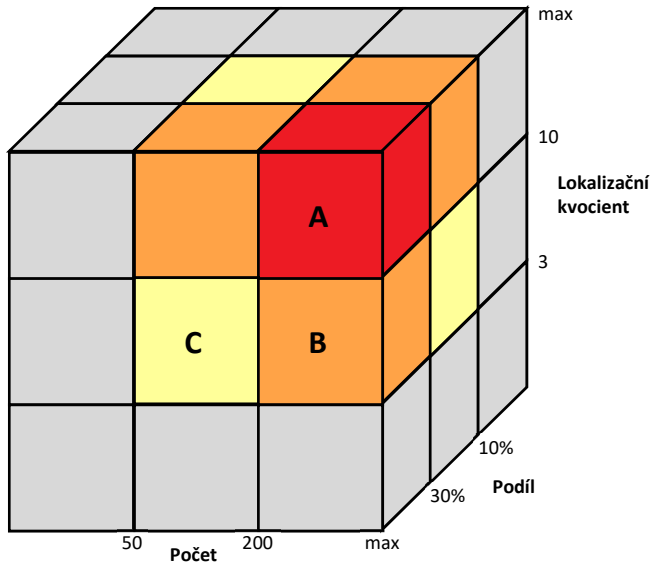

Zdroj: Upraveno podle Metodika identifikace lokalit rezidenční segregace (Sýkora a kol. 2015)

Ve městě Písek žilo v roce 2021 (podle údajů ŘSCP ČR) 2 113 cizinců. Nalézá se zde celkem 28 ZSJ[8]. Ve 24 z nich žil v roce 2021 alespoň jeden cizinec, v 5 ZSJ nicméně žilo méně než 10 cizinců (ve 21 ZSJ žil alespoň jeden cizinec ze třetích zemí) (Obrázky 3.2 a 3.3, Tabulky 3.3 a 3.4). Více než 200 cizinců žilo ve 4 ZSJ (více než 200 cizinců ze třetích zemí v 1 ZSJ). Nejvíce cizinců žilo v populačně veliké ZSJ Pražské Předměstí I, a to 367 cizinců, z toho 244 ze třetích zemí. Velký počet cizinců žil také v ZSJ Budějovická a ZSJ Žižkova, které jsou ale populačně veliké a podíl

[8] Pro územní vymezení základních sídelních jednotek (ZSJ) viz příloha 10.3.

cizinců se zde pohyboval mezi 7 až 8,5 %. 237 cizinců bylo ŘSCP ČR evidováno v ZSJ Dobešice, kde mají cizinci 100 % podíl na populaci. Evidované počty ale přesahují kapacitu zdejší ubytovny (180 lůžek) a tak se zdají nadhodnocené. V 9 ZSJ žilo více než 50 cizinců (7 ZSJ s více než 50 cizinci ze třetích zemí).

Ve třech ZSJ byl zaznamenám absolutní počet cizinců, neboli jejich stoprocentní zastoupení, kdy všichni obyvatelé ZSJ měli jiné než české státní občanství. Jde o ZSJ Dobešice s 237 cizinci, ZSJ Průmyslový obvod s 67 cizinci a ZSJ Purkratice s 56 cizinci. Zde je ovšem nutné poznamenat, že používaná data o celkové počtu obyvatel ZSJ jsou modelovými odhady. Aktuálně ČSÚ zveřejnil údaje ze Sčítání (SLDB) o počtech obyvatel ZSJ, které pro ZSJ Dobešice a březen 2021 uvádí 193 obyvatel (méně než je evidence počtu cizinců v databázi ŘSCP ČR), pro ZSJ Průmyslový obvod 60 obyvatel, tj. opět méně než počet evidovaných cizinců, a pro ZSJ Purkratice 62 obyvatel v březnu 2021, přičemž data ŘSCP jsou k 1.1.2022 a vcelku odpovídají.

Obrázek 3.2: Počty, podíly a lokalizační kvocienty cizinců v ZSJ Písek (2021)

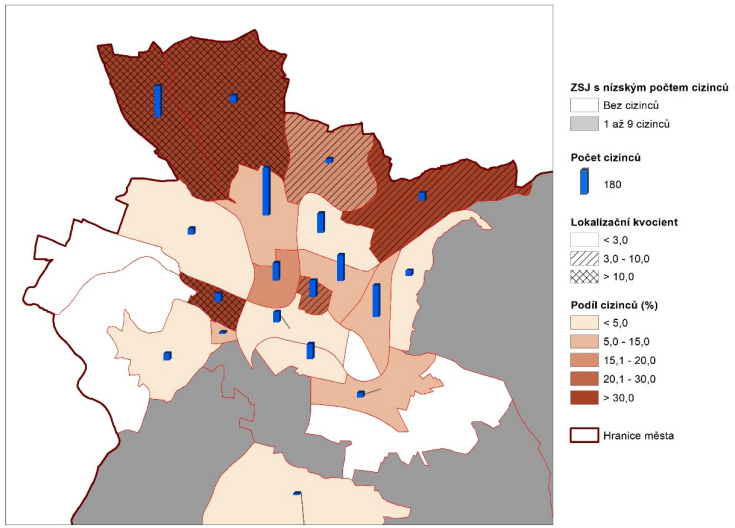

Zdroj dat: ŘSCP ČR a ČSÚ
Poznámka: Pro lokalizaci základních sídelních jednotek (ZSJ) na území města Písku viz příloha 10.3.

Obrázek 3.3: Počty, podíly a lokalizační kvocienty cizinců ze třetích zemí v ZSJ Písek (2021)

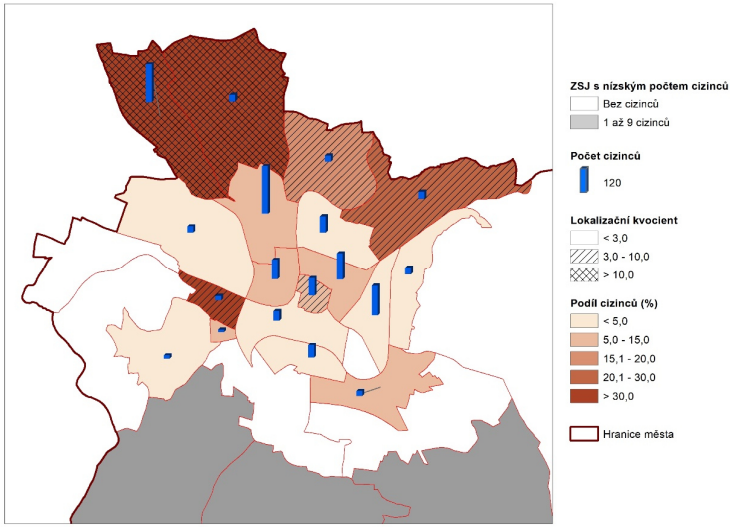

Zdroj dat: ŘSCP ČR a ČSÚ
Poznámka: Pro lokalizaci základních sídelních jednotek (ZSJ) na území města Písku viz příloha 10.3.

Dále nás zajímají místa, kde cizinci dosahují výrazně **vyššího podílu na celkové populaci, než je průměrná hodnota za město Písek a celé Česko**. K tomu využíváme lokalizačního kvocientu, jehož hodnota je průměr mezi podílem cizinců na populaci dané ZSJ a podílem cizinců na celkové populaci města Písku a mezi podílem cizinců v ZSJ a v celém Česku. Velmi **vysoký lokalizační kvocient** (Lq) s hodnotou nad 10 (to znamená, že zastoupení cizinců je desetkrát vyšší než je obvyklé v Písku a Česku) byl v roce 2021 zaznamenán u tří lokalit a to ZSJ Dobešice, Průmyslový obvod a Purkratice. Vyšší než 3 pak u dalších dvou ZSJ Na Ptáčkovně a Písek-střed (Obrázek 3.2, Tabulka 3.3). Když budeme počítat pouze cizince ze třetích zemí, tak Lq s hodnotou nad 3 nalezneme v šesti 6 ZSJ (navíc v ZSJ Za Ovčínem), vyšší než deset ve dvou ZSJ Dobešice a Purkratice (Obrázek 3.3, Tabulka 3.4).

S využitím metodiky identifikace lokalit rezidenční segregace (Sýkora a kol. 2015) a při využití výše uvedených ukazatelů, tj. počtu, podílu a lokalizačního kvocientu cizinců, jsme identifikovali **pět lokalit koncentrace cizinců** v městě Písku (na úrovni základních sídelních jednotek ZSJ). V jednom případě byla identifikována lokalita s extrémní úrovní koncentrace bydlení cizinců, a to ZSJ Dobešice. Dále pak tři lokality s vysokou koncentrací cizinců, a to ZSJ Purkratice, Na Ptáčkovně a Průmyslový obvod. Střední úroveň koncentrace vykazovala ZSJ Písek-střed (Obrázek 3.4). V případě cizinců ze třetích zemí byla identifikována jedna ZSJ s vysokou úrovní koncentrace, a to ZSJ Dobešice, a jedna se střední úrovní koncentrace, ZSJ Písek-střed (Obrázek 3.5). Na poměry v českých městech a s odkazem na analýzy prováděné v posledních letech v městských částech Prahy jde o poměrně **vysoký počet lokalit**

koncentrace cizinců. Jde přitom o koncentraci bydlení hlavně v **ubytovnách v odlehlejších a separovaných polohách**, což poukazuje na jejich **segregaci** v lokalitách Dobešice, Purkratice, Průmyslový obvod, Za Ovčínem a Na Ptáčkovně.

Obrázek 3.4: ZSJ podle typů koncentrace cizinců v ZSJ Písek (2021)

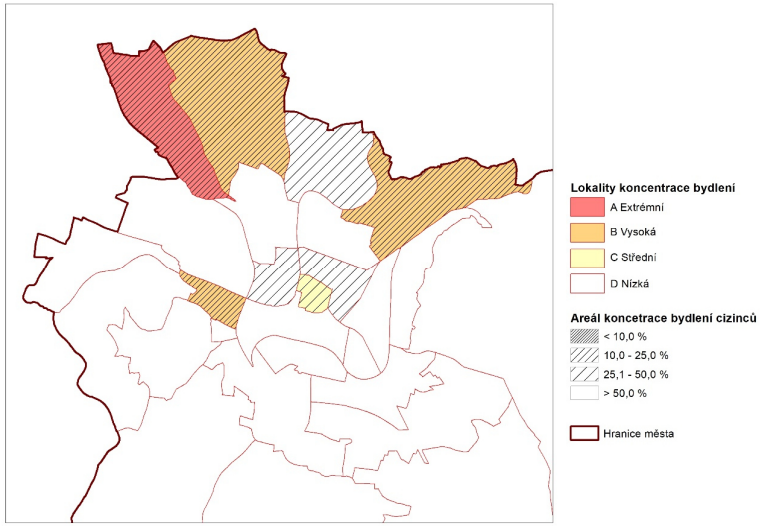

Zdroj dat: ŘSCP ČR a ČSÚ, vlastní výpočty a zpracování

Obrázek 3.5: ZSJ podle typů koncentrace cizinců ze třetích zemí v ZSJ Písek (2021)

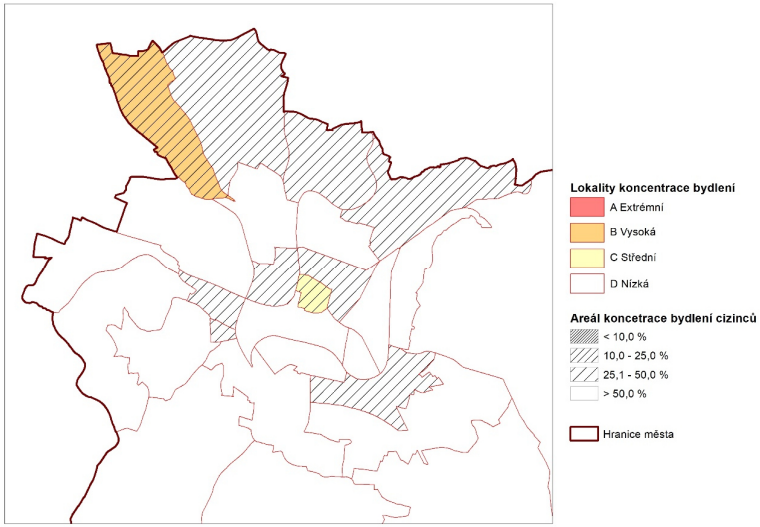

Zdroj dat: ŘSCP ČR a ČSÚ, vlastní výpočty a zpracování

Tabulka 3.3: Základní sídelní jednotky (ZSJ) s koncentracemi cizinců ve městě Písek v roce 2021

ZSJ kód	ZSJ název	Nadprůměrný výskyt LQOBn	Podíl cizinců ROBn	Počet cizinců POBn	Koncentrace KONCn
308331	Dobešice	15,75	100,0%	237	A Extrémní
120898	Průmyslový obvod	15,75	100,0%	67	B Vysoká
120871	Purkratice	15,75	100,0%	56	B Vysoká
120847	Na Ptáčkovně	5,60	35,5%	59	C Střední
120758	Písek-střed	3,25	20,6%	129	C Střední
308323	Za Ovčínem	2,95	18,8%	33	D Nízká
120863	Pražské Předměstí II	2,42	15,3%	143	D Nízká
308293	Žižkova	1,32	8,4%	208	D Nízká
120855	Pražské Předměstí I	1,27	8,1%	367	D Nízká
120812	Za nemocnicí	1,22	7,7%	37	D Nízká
320463	V oudolí	1,16	7,3%	13	D Nízká
120782	Budějovická	1,10	7,0%	245	D Nízká
308315	Průmyslový obvod-u nádraží	0,97	6,2%	5	D Nízká
120774	Pod Putimskou branou	0,58	3,7%	79	D Nízká
120766	Táborské Předměstí	0,57	3,6%	150	D Nízká
120804	Sídliště Jih	0,49	3,1%	117	D Nízká
120880	Svatý Václav	0,46	2,9%	46	D Nízká
120901	Hradiště	0,40	2,6%	53	D Nízká
120821	Na Americe	0,38	2,4%	47	D Nízká
120839	Písecké lesy	0,37	2,3%	2	D Nízká
151238	Smrkovice	0,36	2,3%	13	D Nízká
147231	Semice	0,21	1,4%	5	D Nízká
301485	U Otavy	0,16	1,0%	1	D Nízká
147222	Nový Dvůr	0,15	0,9%	1	D Nízká
120791	Nemocnice	0,00	0,0%	0	D Nízká
308307	Brabencovna	0,00	0,0%	0	D Nízká
308340	Kocourov	0,00	0,0%	0	D Nízká
320471	Hradišťský vrch	0,00	0,0%	0	D Nízká

Zdroj: ŘSCP ČR, vlastní výpočty

Poznámka: červená barva – vysoké hodnoty koncentrace; oranžová barva – střední hodnoty koncentrace

Poznámka: Pro lokalizaci základních sídelních jednotek (ZSJ) na území města Písku viz příloha 10.3.

Tabulka 3.4: Základní sídelní jednotky (ZSJ) s koncentracemi cizinců ze třetích zemí ve městě Písek v roce 2021

ZSJ kód	ZSJ název	Nadprůměrný výskyt LQOBn	Podíl cizinců ROBn	Počet cizinců POBn	Koncentrace KONCn
308331	Dobešice	19,84	81,9%	194	B Vysoká
120871	Purkratice	15,15	62,5%	35	D Nízká
120898	Průmyslový obvod	8,32	34,3%	23	D Nízká
120847	Na Ptáčkovně	5,26	21,7%	36	D Nízká
308323	Za Ovčínem	4,41	18,2%	32	D Nízká
120758	Písek-střed	3,49	14,4%	90	D Nízká
120863	Pražské Předměstí II	2,57	10,6%	99	D Nízká
320463	V oudolí	1,64	6,8%	12	D Nízká
308293	Žižkova	1,33	5,5%	136	D Nízká
120812	Za nemocnicí	1,32	5,4%	26	D Nízká
120855	Pražské Předměstí I	1,30	5,4%	244	D Nízká
120782	Budějovická	1,06	4,4%	153	D Nízká
120774	Pod Putimskou branou	0,54	2,2%	48	D Nízká
120880	Svatý Václav	0,51	2,1%	33	D Nízká
120766	Táborské Předměstí	0,48	2,0%	83	D Nízká
120821	Na Americe	0,42	1,7%	34	D Nízká
120804	Sídliště Jih	0,40	1,7%	63	D Nízká
151238	Smrkovice	0,30	1,2%	7	D Nízká
301485	U Otavy	0,24	1,0%	1	D Nízká
120901	Hradiště	0,20	0,8%	17	D Nízká
147231	Semice	0,13	0,5%	2	D Nízká
120791	Nemocnice	0,00	0,0%	0	D Nízká
120839	Písecké lesy	0,00	0,0%	0	D Nízká
147222	Nový Dvůr	0,00	0,0%	0	D Nízká
308307	Brabencovna	0,00	0,0%	0	D Nízká
308315	Průmyslový obvod-u nádraží	0,00	0,0%	0	D Nízká
308340	Kocourov	0,00	0,0%	0	D Nízká
320471	Hradišťský vrch	0,00	0,0%	0	D Nízká

Zdroj: ŘSCP ČR, vlastní výpočty

Poznámka: červená barva – vysoké hodnoty koncentrace; oranžová barva – střední hodnoty koncentrace

Poznámka: Pro lokalizaci základních sídelních jednotek (ZSJ) na území města Písku viz příloha 10.3.

3.3 Vývoj rozmístění cizinců v Písku mezi lety 2012 a 2021

Mezi roky 2012 a 2021 došlo k velmi výraznému **růstu počtu a zvýšení podílu cizinců** na obyvatelstvu města Písku (Tabulka 3.5) a rovněž ve většině ZSJ ve městě Písek (Obrázek 3.6 a 3.7). V Písku bylo vyšší tempo růst počtu a podílu cizinců z takzvaných třetích zemí v porovnání s cizinci ze zemí EU a ESVO. Dynamičtější růst cizinců ze třetích zemí poukazuje na profil místního trhu práce a poptávku zpracovatelského průmyslu po pracovní síle ze zahraničí.

Počet cizinců v Písku se zvýšil z 684 v roce 2012 na 2 113 v roce 2021, tj. o 309 %, což je v českém kontextu mimořádná dynamika růstu. Podíl cizinců na celkovém obyvatelstvu města s z 2,3 % v roce 2012 zvýšil na 7,1 %. Počet obyvatel celkem narostl z 29 769 na 29 814, tj. o pouhá 0,2 %. Ve stejné období počet občanů České republiky poklesl téměř o stejný počet jako byl růst počtu cizinců. **Počet obyvatel Písku tak mírně narůstal či spíše stagnoval jen díky rostoucímu počtu cizinců.**

V roce 2012 žil alespoň jeden cizinec ve 22 ZSJ a ve 21 ZSJ alespoň jeden cizinec ze třetích zemí. Pouze pět ZSJ mělo více než 50 cizinců (dvě ZSJ více než 50 cizinců ze třetích zemí). V důsledku velkého růstu počtu cizinců, došlo mezi roky 2012 a 2021 i k určitým změnám v prostorovém rozmístění jejich bydlišť. Přestože se míra nerovnoměrnosti v prostoru města nezměnila a zůstala poměrně vysoká (tabulka 3.1), změnily se lokality největších koncentrací. V roce 2012 dosahovali cizinci vysokého zastoupení v **ZSJ Hradišťský vrch a Průmyslový obvod**. V obou případech šlo ale o velmi malé počty cizinců. Nejvíce cizinců, a to 11, žilo v ZSJ Žižkova, kde ale jejich podíl na obyvatelstvu nedosahoval ani 5 % (obrázek 3.8 a 3.9). Proto také **v roce 2012 neexistovala na území města Písku žádná lokalita koncentrace bydlení cizinců** (Obrázek 3.10 a 3.11, Tabulka 3.6 a 3.7).

Pro srovnání, v roce 2021 to bylo již pět ZSJ pro cizince celkem (jedna extrémní, dvě vysoké a jedna střední koncentrace) a jedna ZSJ střední koncentrace v případě cizinců ze třetích zemí (viz Obrázky 3.4 a 3.5 a Tabulky 3.3 a 3.4). Mezi lety 2012-2021 tak v Písku došlo **k vytváření lokalit prostorové koncentrace a prostorové separace cizinců, které sice nejsou populačně velké, ale naznačují vznik rizik spojených s rezidenční segregací**.

Tabulka 3.5: Vývoj počtu cizinců a podílu cizinců na celkové populaci v Písku, 2012 a 2021

	Počet		Index změny	Podíl	
	2012	2021	2012-2021	2012	2021
Obyvatelé celkem	29 769	29 814	100,2%	100,00%	100,00%
Cizinci celkem	684	2 113	308,9%	2,30%	7,09%
Cizinci ze 3. zemí	425	1 368	321,9%	1,43%	4,59%
Cizinci ze zemí EU a ESVO	259	745	287,6%	0,87%	2,50%

Zdroj dat: ŘSCP ČR, vlastní výpočty

Obrázek 3.6: Vývoj počtu cizinců mezi lety 2012 a 2020 v ZSJ města Písek

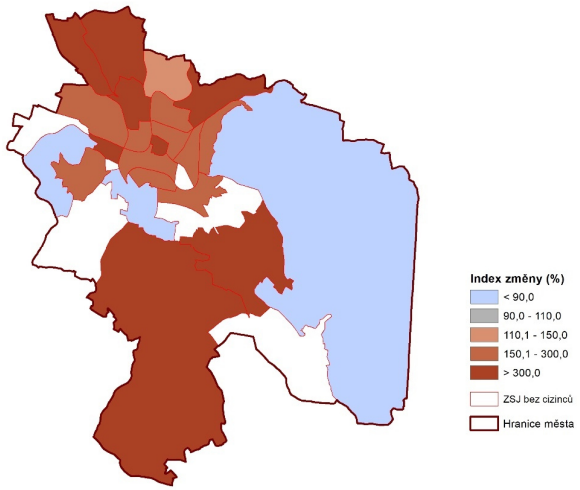

Zdroj dat: ŘSCP ČR

Obrázek 3.7: Vývoj počtu cizinců ze třetích zemí mezi lety 2012 a 2020 v ZSJ města Písek

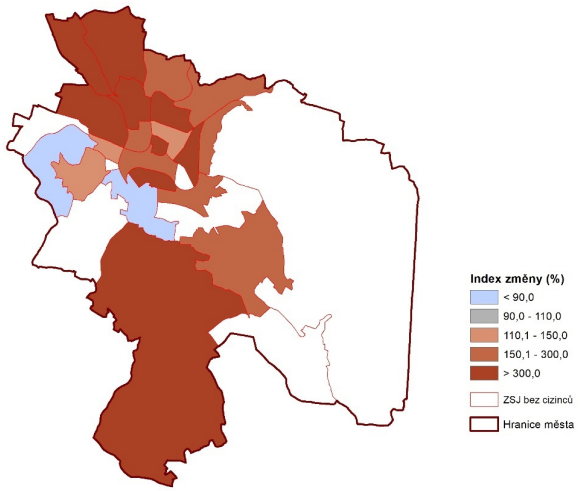

Zdroj dat: ŘSCP ČR

Obrázek 3.8: Počty, podíly a lokalizační kvocienty cizinců v ZSJ města Písek v roce 2012

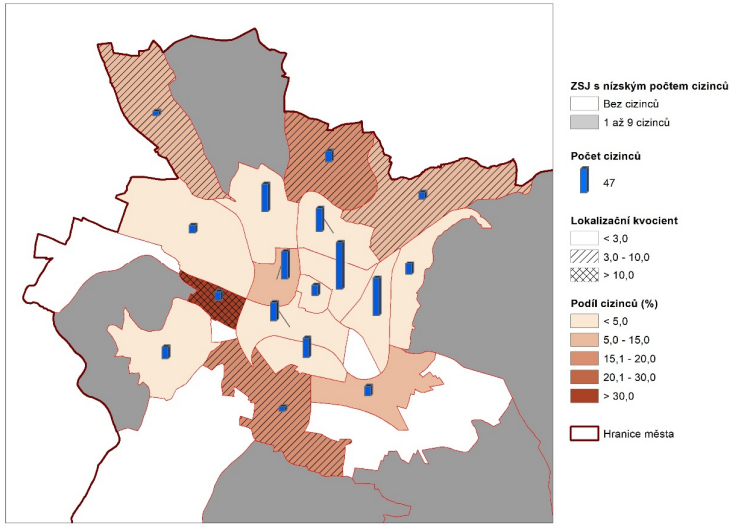

Zdroj dat: ŘSCP ČR

Obrázek 3.9: Počty, podíly a lokalizační kvocienty cizinců ze třetích zemí v ZSJ města Písek v roce 2012

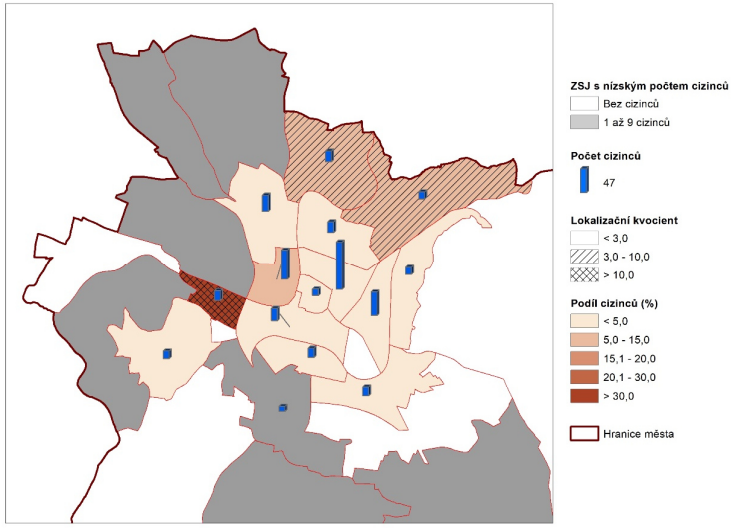

Zdroj dat: ŘSCP ČR

Tabulka 3.6: Základní sídelní jednotky (ZSJ) s koncentracemi cizinců ve městě Písek v roce 2012

ZSJ kód	ZSJ název	Nadprůměrný výskyt LQOBn	Podíl cizinců ROBn	Počet cizinců POBn	Koncentrace KONCn
320471	Hradišťský vrch	15,93	50,0%	4	D Nízká
120898	Průmyslový obvod	13,00	40,8%	20	D Nízká
308323	Za Ovčínem	4,71	14,8%	25	D Nízká
308315	Průmyslový obvod-u nádraží	4,17	13,1%	11	D Nízká
120871	Purkratice	3,30	10,3%	6	D Nízká
120847	Na Ptáčkovně	3,15	9,9%	16	D Nízká
308331	Dobešice	2,87	9,0%	10	D Nízká
120863	Pražské Předměstí II	2,25	7,1%	66	D Nízká
120812	Flekačky	1,83	5,7%	22	D Nízká
308293	Žižkova	1,42	4,5%	111	D Nízká
120758	Písek-střed	1,22	3,8%	24	D Nízká
120839	Písecké lesy	0,95	3,0%	3	D Nízká
120782	Budějovická	0,79	2,5%	87	D Nízká
120774	Pod Putimskou branou	0,64	2,0%	42	D Nízká
120855	Pražské Předměstí I	0,45	1,4%	64	D Nízká
120901	Hradiště	0,45	1,4%	27	D Nízká
120821	Na Americe	0,43	1,4%	26	D Nízká
120880	Svatý Václav	0,43	1,4%	18	D Nízká
120766	Táborské Předměstí	0,41	1,3%	54	D Nízká
120804	U nádraží	0,38	1,2%	45	D Nízká
151238	Smrkovice	0,13	0,4%	2	D Nízká
147231	Semice	0,10	0,3%	1	D Nízká
120791	Nemocnice	0,00	0,0%	0	D Nízká
147222	Nový Dvůr	0,00	0,0%	0	D Nízká
301485	U Otavy	0,00	0,0%	0	D Nízká
308307	Brabencovna	0,00	0,0%	0	D Nízká
308340	Kocourov	0,00	0,0%	0	D Nízká
320463	V oudolí	0,00	0,0%	0	D Nízká

Zdroj: ŘSCP ČR, vlastní výpočty

Poznámka: červená barva – vysoké hodnoty koncentrace; oranžová barva – střední hodnoty koncentrace

Poznámka: Pro lokalizaci základních sídelních jednotek (ZSJ) na území města Písku viz příloha 10.3.

Tabulka 3.7: Základní sídelní jednotky (ZSJ) s koncentracemi cizinců ze třetích zemí ve městě Písek v roce 2012

ZSJ kód	ZSJ název	Nadprůměrný výskyt LQOBn	Podíl cizinců ROBn	Počet cizinců POBn	Koncentrace KONCn
120898	Průmyslový obvod	19,59	38,8%	19	D Nízká
320471	Hradišťský vrch	12,63	25,0%	2	D Nízká
308323	Za Ovčínem	6,28	12,4%	21	D Nízká
308315	Průmyslový obvod-u nádraží	6,01	11,9%	10	D Nízká
120847	Na Ptáčkovně	4,37	8,6%	14	D Nízká
120863	Pražské Předměstí II	3,08	6,1%	57	D Nízká
120812	Flekačky	2,24	4,4%	17	D Nízká
308293	Žižkova	1,89	3,7%	93	D Nízká
308331	Dobešice	1,82	3,6%	4	D Nízká
120758	Písek-střed	1,05	2,1%	13	D Nízká
120871	Purkratice	0,87	1,7%	1	D Nízká
120782	Budějovická	0,66	1,3%	46	D Nízká
120774	Pod Putimskou branou	0,58	1,1%	24	D Nízká
120901	Hradiště	0,39	0,8%	15	D Nízká
120821	Na Americe	0,37	0,7%	14	D Nízká
120855	Pražské Předměstí I	0,36	0,7%	32	D Nízká
120766	Táborské Předměstí	0,25	0,5%	21	D Nízká
120804	U nádraží	0,24	0,5%	18	D Nízká
120880	Svatý Václav	0,19	0,4%	5	D Nízká
147231	Semice	0,16	0,3%	1	D Nízká
151238	Smrkovice	0,10	0,2%	1	D Nízká
120791	Nemocnice	0,00	0,0%	0	D Nízká
120839	Písecké lesy	0,00	0,0%	0	D Nízká
147222	Nový Dvůr	0,00	0,0%	0	D Nízká
301485	U Otavy	0,00	0,0%	0	D Nízká
308307	Brabencovna	0,00	0,0%	0	D Nízká
308340	Kocourov	0,00	0,0%	0	D Nízká
320463	V oudolí	0,00	0,0%	0	D Nízká

Zdroj: ŘSCP ČR, vlastní výpočty

Poznámka: červená barva – vysoké hodnoty koncentrace; oranžová barva – střední hodnoty koncentrace

Poznámka: Pro lokalizaci základních sídelních jednotek (ZSJ) na území města Písku viz příloha 10.3.

Obrázek 3.10: ZSJ podle typů koncentrace cizinců ve městě Písek roce 2012

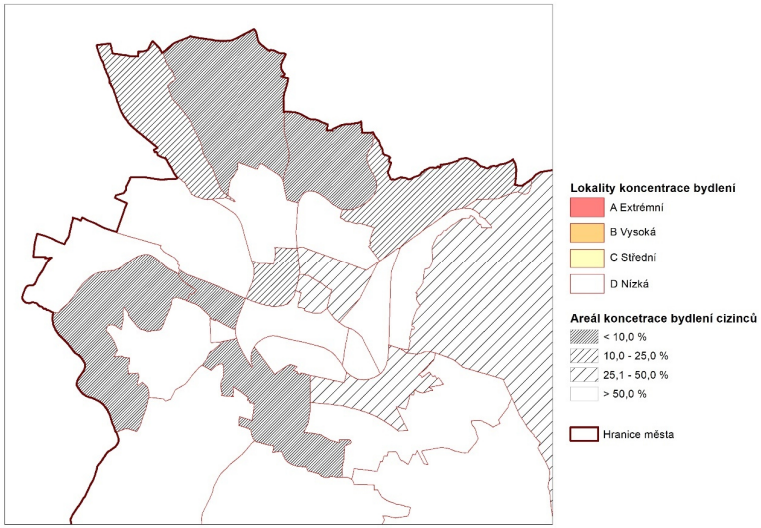

Zdroj: vlastní výpočty

Obrázek 3.11: ZSJ podle typů koncentrace cizinců ze třetích zemí ve městě Písek v roce 2012

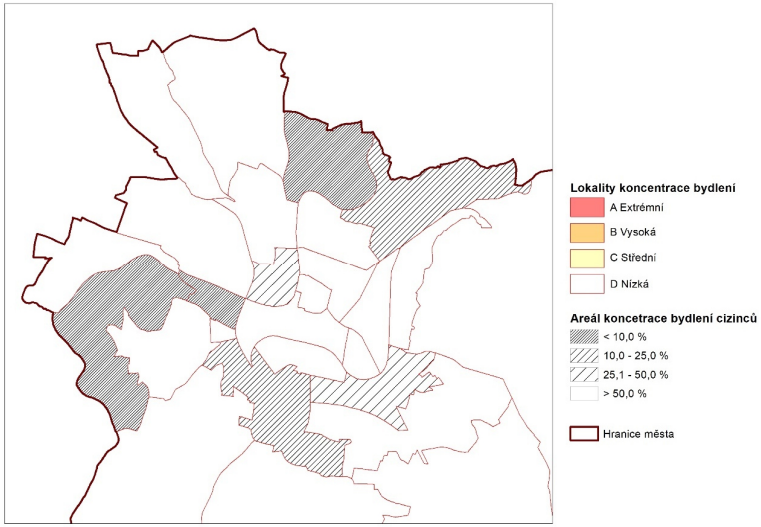

Zdroj: vlastní výpočty

3.4 Podrobný vzorec prostorového rozmístění cizinců v Písku

Ve městě Písku se vyskytuje několik **nemovitostí**, které na svých adresách **koncentrují vysoký počet** registrovaných cizinců[9]. V osmi případech jde o adresy s více než 30ti cizinci a jedná se o ubytovny a další ubytovací zařízení. V jednom případě je koncentrace extrémní, a to na adrese Stanislava Maliny 476, což je Ubytovna Dobešice, kde ŘSCP ČR registruje 236 cizinců. Ubytovna mále ale maximální kapacitu 180 lůžek a tak je počet cizinců zřejmě značně nadhodnocený z důvodu neodregistrování po skončení pobytu v České republice. Další ubytovací zařízení vykazují počty od 31 do 54 cizinců.

Jde o následující adresy:

Stanislava Maliny 476 – 236 cizinců, 194 ze 3. zemí, 137 z Ukrajiny (Ubytovna Dobešice, kapacita 180)

Ke Statku 18 – 54 cizinců, 34 ze 3. zemí, 31 z Ukrajiny (Ubytovna BaK Purkratice)

Dr. M. Horákové 1748 – 49 cizinců, 37 ze 3. zemí, 18 z Ukrajiny, 11 z Mongolska (Ubytovna DBS města Písku, kapacita 120)

Na Výstavišti 371 – 49 cizinců, 21 ze 3. zemí, 20 z Ukrajiny (Hotel Buly, kapacita 170)

U Vodárny 2382 – 48 cizinců, 35 z EU, 21 Rumunsko (Ubytovna JITEX Písek) (v sousedství je Ubytovna U Vodárny 2587, 12 cizinců z kapacity 22 lůžek)

Sedláčkova 238 - 34 cizinců, 33 ze 3. zemí, 18 Mongolsko, 15 Ukrajina (není oficiální ubytovna)

Pražská 348 – 34 cizinců, 22 z EU, 10 Bulharsko, 5 Mongolsko (Ubytovna Laguna)

Topělecká 473 - 31 cizinců, 19 z Vietnamu a 12 z Ukrajiny (Penzion U Milana)

Doplňující podrobný vhled do prostorového rozmístění bydlišť nejpočetněji zastoupených skupin cizinců z hlediska státní příslušnosti (Ukrajina, Slovensko a Vietnam) a porovnání rozmístění cizinců ze třetích zemí a zemí EU a ESVO nabízí Obrázky 3.12-3.17. Cizinci jsou na jednu stranu **poměrně rozptýleni po celém území města Písku**. Na druhou stranu se ale v Písku nachází **několik mimořádných koncentrací v okrajových částech města** a **v lokalitách od intravilánu města zcela oddělených** (Dobešice, Purkratice, Průmyslový obvod - U Vodárny), kde jsou cizinci ubytováni na ubytovnách, na nichž zcela převládají. Takové mikro-lokality jsou příkladem rezidenční segregace. Vzhledem k jejich malému rozsahu a odloučenosti od města mají nepříznivé důsledky pro své obyvatele, spíše než aby představovaly zásadní problém pro sociální vztahy ve městě a rozvoj města. Takové lokality koncentrace a segregace obyvatel v nerovném a znevýhodněném sociálním postavení neodpovídají prioritám inkluzivního sociálního a urbánního rozvoje, jež jsou deklarované v dokumentech EU (viz např. Nová Lipská charta) a rovněž národních strategiích, politikách a záměrech v oblasti integrace cizinců, sociálního a dostupného bydlení nebo urbánního a regionálního rozvoje.

[9] Podle údajů z Ředitelství služby cizinecké policie ČR.

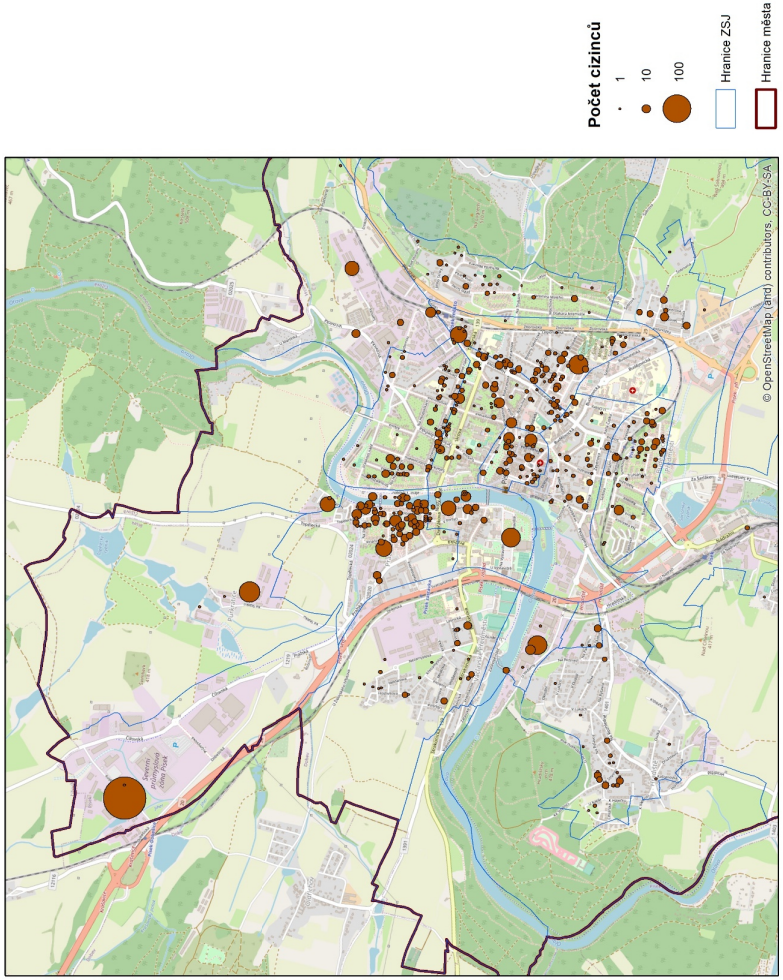

Obrázek 3.12: Rozmístění cizinců na území města Písek (2021)

Obrázek 3.13: Rozmístění cizinců ze zemí EU a ESVO na území města Písek (2021)

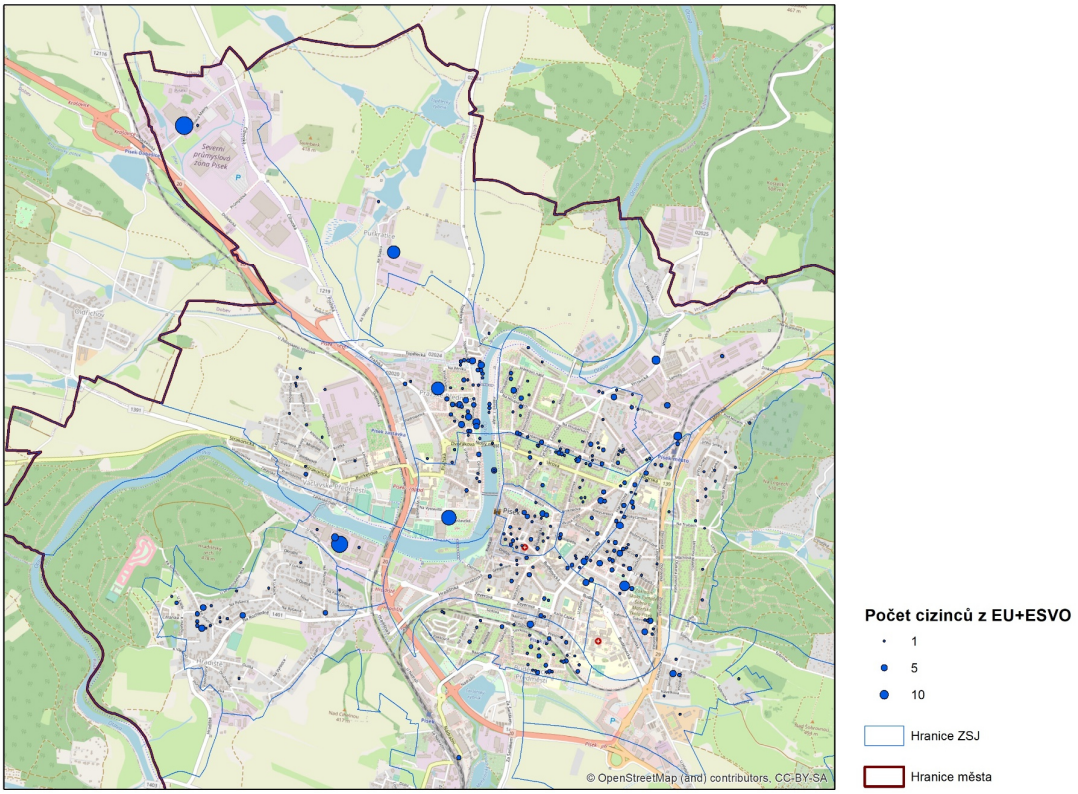

Obrázek 3.14: Rozmístění cizinců ze třetích zemí na území města Písek (2021)

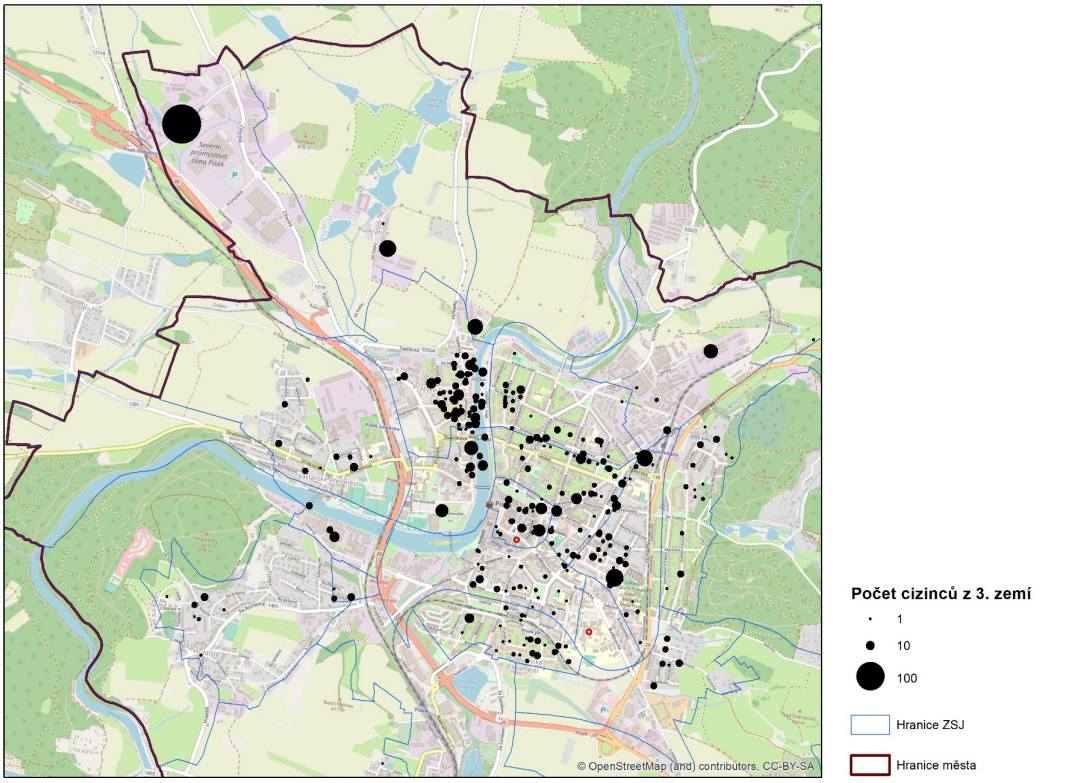

Obrázek 3.15: Rozmístění občanů Ukrajiny na území města Písek (2021)

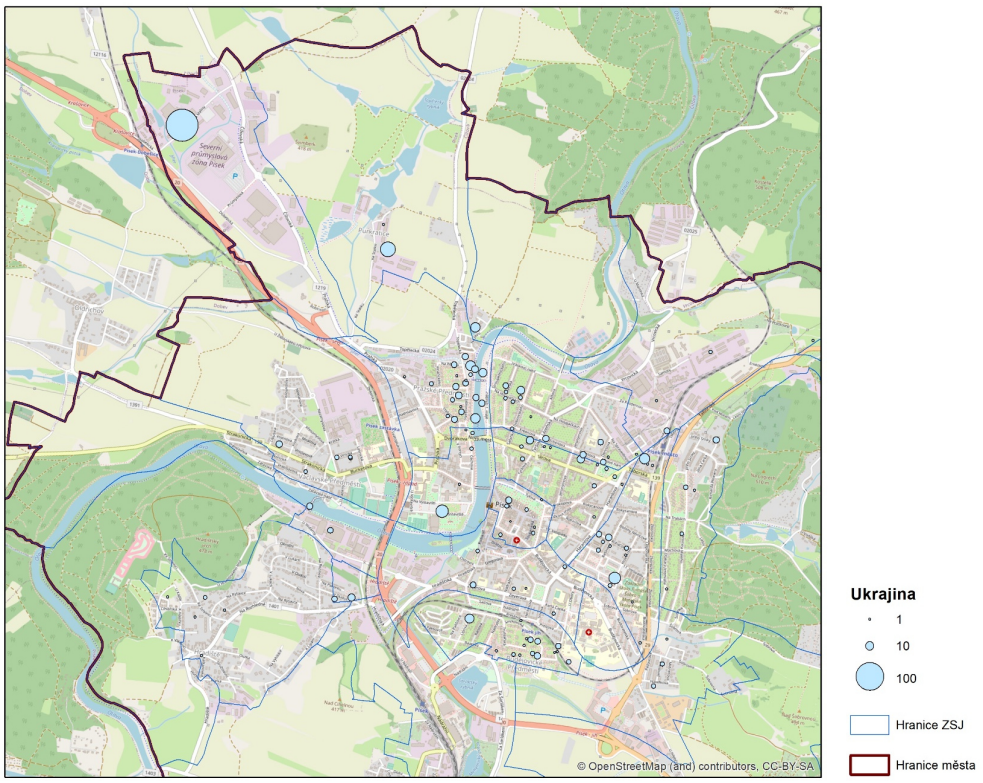

Obrázek 3.16: Rozmístění občanů Slovenska na území města Písek (2021)

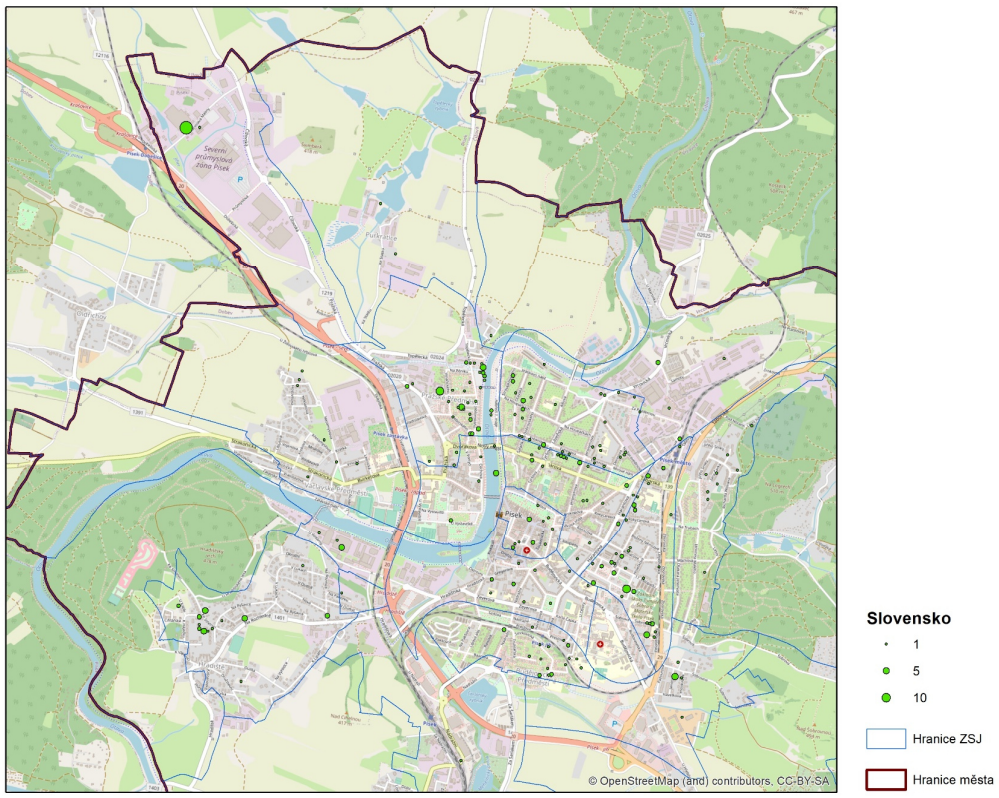

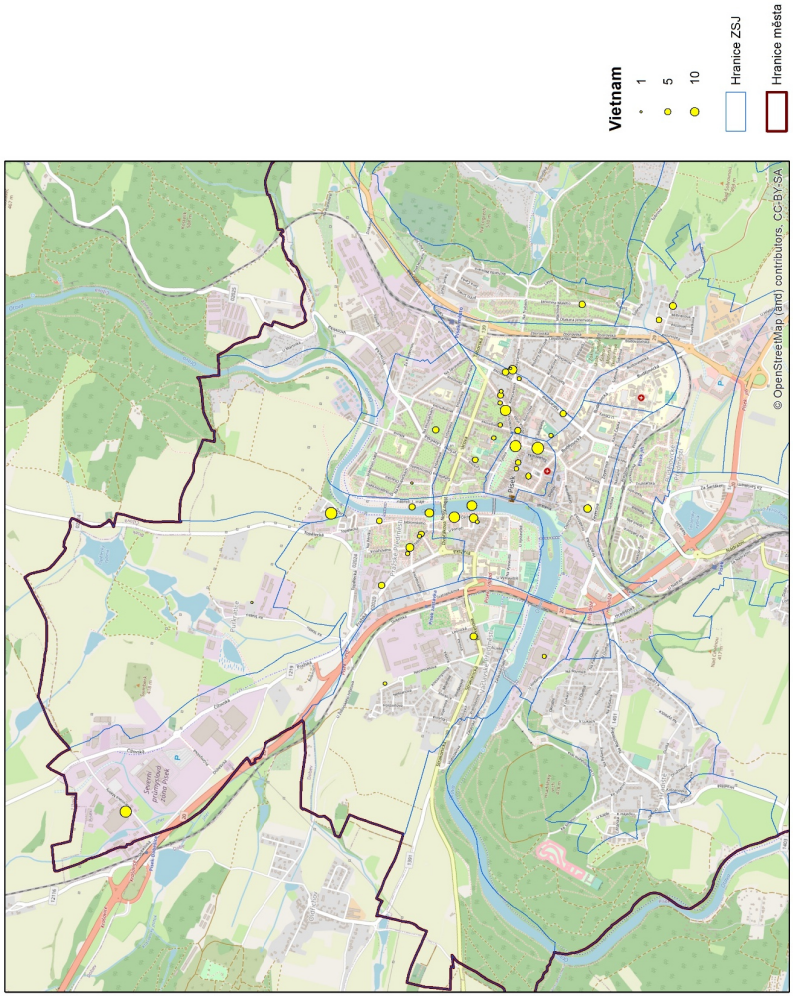

Obrázek 3.17: Rozmístění občanů Vietnamu na území města Písek (2021)

4 Růst počtu cizinců v roce 2022 v důsledku války na Ukrajině

Z Ředitelství služby cizinecké policie ČR se bohužel nepodařilo získat podrobná data o cizincích v Písku k datům v průběhu roku 2022, která by umožnila podrobnější analýzu změn způsobených především mimořádnou migrací válečných uprchlíků, kteří aktuálně v České republice pobývají na základě statutu dočasné ochrany. Nicméně, pro rámcové postižení situace lze využít veřejně dostupná data ŘSCP ČR publikovaná českým statistickým úřadem, přičemž nejaktuálnější dostupné údaje byly k 30.9.2022 a umožnily porovnání s údaji k 31.12.2021. Počet cizinců v Česku **za prvních devět měsíců roku 2022 narostl o 430 tisíc**, tj. o dvě třetiny stavu na počátku roku (Tabulka 4.1). Z toho 420 tisíc byl nárůst cizinců s ostatním druhem pobytu, tj. téměř výhradně cizinců s dočasnou ochranou, což koresponduje i s nárůstem cizinců s občanstvím Ukrajiny o 419 tisíc. Údaje rovněž ukazují, že **značná část nárůstu se týkala žen cizinek, jejichž počet se v Česku zdvojnásobil**.

Tabulka 4.1: Vývoj počtu cizinců v České republice mezi 31.12.2021 a 30.9.2022

	Celkem	Muži	Ženy	Trvalý pobyt	Ostatní typy pobytu	Ukrajina
30.09.2022	1 091 098	534 366	556 732	331 350	759 748	615 616
31.12.2021	660 849	373 463	287 386	321 892	338 957	196 875
2021-2022	430 249	160 903	269 346	9 458	420 791	418 741
%	165,1%	143,1%	193,7%	102,9%	224,1%	312,7%

Zdroj: ČSÚ, předběžná data ŘSCP ČR (https://www.czso.cz/csu/cizinci/cizinci-pocet-cizincu)

V okrese Písek se počet cizinců zvýšil z 3 327 na 5 736, tj. o 2 409 (Tabulka 4.2), z toho o 2 348 v případě jiných než trvalých pobytů, přičemž **2 344 byly jiné než trvalé pobyty cizinců s občanstvím Ukrajiny**. Lze se domnívat, že počet uprchlíků z Ukrajiny se statutem dočasné ochrany se bude pohybovat velmi blízko okolo tohoto počtu 2 344. K 31.12.2021 bylo v samotném Písku registrováno 2113 cizinců, tj. 64 % z cizinců v celém okrese Písek. Pokud v tomto poměru rozdělíme i růst počtu cizinců v průběhu roku 2022, pak by to odpovídalo ca **1,5 tisíci cizinců Ukrajinců se statutem dočasné ochrany ve městě Písek k 30.9.2022**. Celkový počet cizinců v Písku by pak k 30.9.2022 byl kolem 3 600.

Tabulka 4.2: Vývoj počtu cizinců v okrese Písek mezi 31.12.2021 a 30.9.2022

Typ pobytu	Písek 2022_9			Písek 2021_12			Písek 2021-2022			Písek 2021-2022		
	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy
Trvalý pobyt	1 333	671	662	1 272	636	636	61	35	26	104,8%	105,5%	104,1%
Ostatní typy pobytu	4 403	2 224	2 179	2 055	1 295	760	2 348	929	1 419	214,3%	171,7%	286,7%
Celkem	5 736	2 895	2 841	3 327	1 931	1 396	2 409	964	1 445	172,4%	149,9%	203,5%

Zdroj: ČSÚ, předběžná data ŘSCP ČR (https://www.czso.cz/csu/cizinci/cizinci-pocet-cizincu)

Okres Písek měl v roce 2022 nejnižší růst počtu cizinců s jiným než trvalým typem pobytu **mezi okresy Jihočeského kraje** a **jeden z nejnižších v celém Česku** (nižší relativní nárůst byl pouze v Praze, Brně a okresech Most a Teplice). Vzhledem k relativně vyššímu podílu cizinců na obyvatelstvu Písku před migrací válečných uprchlíků z Ukrajiny to však neznamená, že by v Písku byl nižší počet nových migrantů na existující populaci.

Počet občanů Ukrajiny s jiným než trvalým pobytem se v okrese Písek **více než zčtyřnásobil** ze 775 na 3119, přičemž **počet žen narostl na šestinásobek**. Tyto údaje ukazují nejen na mimořádnou **dynamiku růstu počtu občanů Ukrajiny** v důsledku migrace válečných uprchlíků, ale zejména na strukturu z hlediska **dominantního zastoupení žen** mezi migranty s dočasnou ochranou. Podrobná data, které snad ŘSCP poskytne během roku 2023, umožní analyzovat i věkovou strukturu a s velkou pravděpodobností ukáží, že mezi migranty s mužským pohlavím jsou převážně zastoupené děti a mladiství.

Tabulka 4.3: Vývoj počtu občanů Ukrajiny v okrese Písek mezi 31.12.2021 a 30.9.2022

Typ pobytu	Písek 2022_9			Písek 2021_12			Písek 2021-2022			Písek 2021-2022		
	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy
Trvalý pobyt	354	171	183	325	155	170	29	16	13	108,9%	110,3%	107,6%
Ostatní typy pobytu	3 119	1 405	1 714	775	489	286	2 344	916	1 428	402,5%	287,3%	599,3%
Celkem	3 473	1 576	1 897	1 100	644	456	2 373	932	1 441	315,7%	244,7%	416,0%

Zdroj: ČSÚ, předběžná data ŘSCP ČR (https://www.czso.cz/csu/cizinci/cizinci-pocet-cizincu)

Je ovšem otázkou, zda výše uváděné počty registrovaných Ukrajinců (převážně s poskytnutou dočasnou ochranou) z dat ČSÚ a potažmo ŘSCP ČR odráží skutečný počet občanů Ukrajiny reálně pobývajících v Písku, okrese Písek nebo na území České republiky. Zatímco registrace je vyžadována, **ke zrušení registrace při stěhování z lokality a z Česka mnohdy nedochází** a cizinci zůstávají evidováni v databázích, přestože se již v místě nevyskytují. Bez ohledu na jistou opatrnost při práci s daty se rok 2022 vyznačoval mimořádně dynamickým až dramatickým vývojem, který bude mít dlouhodobý vliv na přístup k cizincům v Česku a českých městech a obcích, na praktiky integrace cizinců a s velkou pravděpodobností i na složení populace.

5 Analýza dětí cizinců ve školských zařízeních ve městě Písek

Podrobnější data o počtech dětí cizinců v mateřských školách a žáků cizinců v základních a středních školách na úrovni okresů, měst a obcí nejsou zveřejňována. Dlouhodobě vedený přehled žáků základních škol a dětí navštěvujících mateřské školy podle státního občanství na úrovni obcí (okresů a SO ORP) by přitom byl velmi užitečný jak z hlediska celkového počtu žáků cizinců a jejich podílu na celkovém počtu žáků základních škol i dětí navštěvujících mateřské školy, tak zejména v případě **podrobnější struktury žáků a dětí cizinců podle státního občanství**. Děti a žáci z některých zemí se totiž výrazněji potýkají se znalostí českého jazyka, a tím výraznějšími hendikepy ve vzdělávání. Díky spolupráci s Ministerstvem školství a sociálních věcí ČR a Agenturou pro sociální začleňování, nyní odborem Ministerstva pro místní rozvoj ČR, jsme využili data ze školských výkazů MŠMT ČR, a to podle stavu k 30. 9. 2021, tj. ke školnímu roku 2021-2022.

Za žáka cizince je považován žák, jehož rodiče mají jiné občanství než občanství České republiky. Počet dětí cizinců je ovlivněn vývojem celkového počtu cizinců. Tím, jak v Písku roste počet cizinců, **narůstá i počet dětí a žáků cizinců navštěvujících všechny typy školních zařízení**. Přesto vývoj počtu dětí cizinců ve školských zařízeních nemusí s dynamikou růstu cizinců zcela korelovat. Liší se totiž podle cizinců odlišné státní příslušnosti, kulturních preferencí a forem zapojení do života v Česku.

Ve školním roce 2021-22 byl celkový počet žáků základních škol v Písku 3538 a z toho bylo 145 žáků cizinců. Jedná se o **4,1 % z celkového počtu žáků základních škol**. Zastoupení žáků cizinců v základních školách je v Písku dvojnásobné v porovnání s průměrem Jihočeského kraje (Tabulka 5.1). Město Písek je podílem žáků cizinců v základních školách nad průměrem celé České republiky. Nutno ovšem podotknout, že v Praze podíl žáků cizinců překračuje 9 % a v Plzeňském a Karlovarském kraji je podíl žáků cizinců v průměru vyšší než v Písku.

Mateřské školy navštěvovalo 1090 dětí, z toho 50 dětí cizinců, což je **4,59 %**. **Podíl žáků cizinců v ZŠ a dětí cizinců v MŠ je podstatně nižší než je podíl cizinců na celkové populaci (7,1 %).** To je dáno především charakterem ekonomické migrace, kdy se do Písku stěhují především ekonomicky aktivní obyvatelé a především muži (zejména v případě cizinců ze třetích zemí). S usazováním cizinců v české společnosti ovšem narůstá i počet dětí a do budoucna **můžeme očekávat dynamičtější růst počtu dětí cizinců a žáků cizinců**. Na to poukazuje i skutečnost, že věková pyramida znázorňující podíl cizinců na populaci ukazuje vyšší zastoupení okolo 6-7,5 % dětí cizinců ve věku 0-8 let, což se odráží i ve **vyšším podílu dětí cizinců v mateřských školách.**

Tabulka 5.1: Podíl žáků cizinců v ZŠ: porovnání města Písku s okresem Písek, Jihočeským krajem a Českou republikou ve školním roce 2021-2022

	Česká republika		Jihočeský kraj		Písek okres		Písek město	
žáci celkem	964 571	100,00%	58 383	100,00%	6 289	100,00%	3 556	100,00%
žáci české obč.	934 028	96,83%	57 165	97,91%	6 105	97,07%	3 411	95,92%
žáci cizí občanství	30 543	3,17%	1 218	2,09%	184	2,93%	145	4,08%

Zdroj dat: MŠMT ČR
Poznámka: data ze školských výkazů MŠMT ČR, stav k 30.9. 2021

Ve městě Písku působí 13 mateřských škol a 8 škol základních. Jednotlivé základní, a zejména pak mateřské školy se **mezi sebou liší z hlediska zastoupení žáků a dětí cizinců**. **Základní školu T.G. Masaryka** navštěvovalo ve školním roce 2021/22 **přes 6 % žáků cizinců**, zatímco v ostatních ZŠ se podíl žáků cizinců pohyboval do 4 % (Tabulka 5.2). Mezi **mateřskými školami** byly **čtyři s výrazně nadprůměrným zastoupením** dětí cizinců v rozmezí **8,6 – 12,5 %** (Tabulka 5.3). Rozmístění dětí a žáků cizinců v mateřských a základních školách na území města Písku nicméně nevykazuje žádné významné koncentrace a nerovnoměrnosti (Obrázek 5.1 a 5.2)

Tabulka 5.2: Žáci cizinci v základních školách v Písku ve školním roce 2021-2022

Název školy	Adresa	Žáci celkem	Počet žáků s cizím státním občanstvím	Podíl žáků s cizím státním občanstvím
ZŠ T.G.Masaryka	Čelakovského 24	590	40	6,78%
ZŠ Cesta	U Výstaviště 463	127	8	6,30%
ZŠ Písek, Edvarda Beneše	Mírové nám. 1466	739	31	4,19%
ZŠ Tomáše Šobra	Šobrova 2070	318	12	3,77%
ZŠ J.K.Tyla	Tylova 2391	738	26	3,52%
ZŠ Jana Husa	Husovo nám. 725/5	717	23	3,21%
Dětský domov, MŠ, ZŠ a Praktická škola	Šobrova 111	67	2	2,99%
ZŠ Svobodná	Šobrova 2070	242	3	1,24%
Písek celkem		3538	145	4,10%

Zdroj dat: MŠMT ČR
Poznámka: data ze školských výkazů MŠMT ČR, stav k 30.9. 2021

Tabulka 5.3: Děti cizinců v mateřských školách v Písku ve školním roce 2021-2022

Adresa MŠ	Děti celkem	Počet dětí s cizím státním občanstvím	Podíl dětí s cizím státním občanstvím
Erbenova 2676	24	3	12,50%
Pražská 230	110	12	10,91%
Mírové nám. 1466	79	7	8,86%
Fügnerovo nám. 47/12	93	8	8,60%
Zeyerova 1683	97	5	5,15%
Šobrova 1940	72	3	4,17%
třída Přátelství 2065	136	5	3,68%
Jaromíra Malého 2190	66	2	3,03%
Alšova 1930	140	3	2,14%
Dr. M. Horákové 1720	90	1	1,11%
Erbenova 2080	91	1	1,10%
Na Ryšavce 241	68	0	0,00%
Strakonická 42	24	0	0,00%
Písek celkem	1090	50	4,59%

Zdroj dat: MŠMT ČR
Poznámka: data ze školských výkazů MŠMT ČR, stav k 30.9. 2021

Obrázek 5.1: Rozmístění dětí a žáků cizinců v mateřských a základních školách na území města Písek (2021)

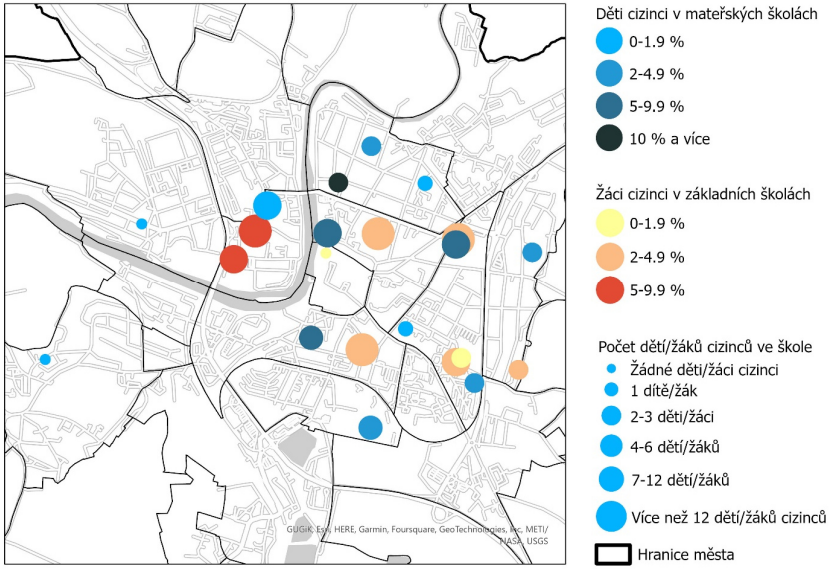

Zdroj dat: MŠMT ČR
Poznámky: stav k 31.9.2021, kartografické zpracování Adam Martínek

Čtvrtina žáků cizinců v základních školách měla občanství Ukrajiny, **22 % občanství Vietnamu**, a mezi 11 a 13 procenty byli žáci s občanstvím **Moldavska, Mongolska a Slovenska** (Tabulka 5.4). Vyšším podílem žáků z Mongolska a Moldavska se Písek vymyká průměrné situaci v Jihočeském kraji a celém Česku (Tabulka 5.5). Oproti zastoupení cizinců v populaci je v ZŠ **více dětí z Vietnamu a Mongolska**. **Relativně méně je naopak dětí ze Slovenska a ostatních států EU.** Je patrné **relativně vyšší zastoupení dětí cizinců ze třetích zemí, které je téměř čtvrtinové (73,1 %)**, oproti zastoupení cizinců ze třetích zemí v populaci cizinců (64,7 %).

Rok 2022 přinesl **zásadní změnu v počtu žáků s cizím státním občanstvím** v základních školách v Písku. V době zpracování zprávy sice ještě z MŠMT ČR nebyly dostupné údaje k 30.9.2022, ty nicméně za ZŠ, kde je zřizovatelem město, poskytl odbor školství a kultury Městského úřadu Písek[10]. Porovnání počtu žáků cizinců k 30.9.2022 oproti předchozímu roku **ukazuje nebývalý 126% nárůst ze 135 na 305 žáků cizinců, tj. z 4,1 % na 8,8 %** ze všech žáků základních škol zřizovaných městem Písek (Tabulka 5.6). **Na nárůstu o 170 žáků cizinců se v počtu 162 podíleli žáci s občanstvím Ukrajiny**. Podle informace poskytnuté odborem školství městského úřadu bylo k 30.9.2022 v základních školách zřízených městem Písek registrováno **157 dětí / žáků z Ukrajiny se statutem uprchlíka**. **Zatímco se k 30.9.2021 žáci Ukrajinci** (počet 33) **podíleli 24 % na počtu žáků cizinců, k 30.9.2022 to bylo 64 %** (počet 195), tj. téměř dvě třetiny.

[10] V údajích chybí dvě ZŠ zřízené církví (ZŠ Cesta, 8 cizinců z toho 2 z Ukrajiny ve 2021) a krajem (Dětský domov a Praktická škola, 2 cizinci ve 2021).

Tabulka 5.4: Struktura žáků ZŠ v Písku podle občanství (počet a podíl) ve školním roce 2021-2022

Občanství země	Počet žáků	Podíl žáků podle občanství	Podíl žáků s cizím občanstvím
Česko	3411	95,92%	
Ukrajina	35	0,98%	24,14%
Vietnam	32	0,90%	22,07%
Mongolsko	19	0,53%	13,10%
Moldavsko	16	0,45%	11,03%
Slovensko	16	0,45%	11,03%
Polsko	10	0,28%	6,90%
Bulharsko	5	0,14%	3,45%
Rumunsko	3	0,08%	2,07%
Rusko	3	0,08%	2,07%
Maďarsko	2	0,06%	1,38%
Alžírsko	1	0,03%	0,69%
Lotyšsko	1	0,03%	0,69%
Nizozemsko	1	0,03%	0,69%
Spojené státy	1	0,03%	0,69%
Cizinci celkem	145	4,05%	100,00%
Žáci celkem	3556	100,00%	100,00%

Zdroj dat: MŠMT ČR
Poznámka: data ze školských výkazů MŠMT ČR, stav k 30.9. 2021

Tabulka 5.5: Struktura žáků ZŠ podle občanství (počet a podíl): porovnání města Písku s Jihočeským krajem a Českou republikou ve školním roce 2021-2022

Občanství země	ČR	JČ kraj	Písek město	ČR	JČ kraj	Písek město
Ukrajina	9 646	425	35	31,58%	34,89%	24,14%
Vietnam	5 848	343	32	19,15%	28,16%	22,07%
Mongolsko	1 060	35	19	3,47%	2,87%	13,10%
Slovensko	5 664	183	16	18,54%	15,02%	11,03%
Moldavsko	535	37	16	1,75%	3,04%	11,03%
Polsko	507	13	10	1,66%	1,07%	6,90%
Bulharsko	667	27	5	2,18%	2,22%	3,45%
Rumunsko	737	30	3	2,41%	2,46%	2,07%
Rusko	1 775	24	3	5,81%	1,97%	2,07%
Maďarsko	422	14	2	1,38%	1,15%	1,38%

Zdroj dat: MŠMT ČR
Poznámka: data ze školských výkazů MŠMT ČR, stav k 30.9. 2021

Lze očekávat, že po skončení války na Ukrajině dojde k částečnému poklesu žáků s občanstvím Ukrajiny, je ale potřeba počítat s tím, že v případě migrace z důvodu válečných konfliktů se **část migrantů nevrací do země původu**, zejména v případě značného postižení válečným konfliktem. V případě dětí z Ukrajiny je navíc potřeba zohlednit jistou **kulturní blízkost** a **přítomnost obyvatel s kořeny na Ukrajině v Česku**, které zjednodušují proces socializace a integraci v českém prostředí.

Tabulka 5.6: Žáci cizinci v základních školách v Písku k 30.9.2021 a 30.9.2022

Název školy	Žáci celkem		Počet žáků s cizím státním občanstvím		Podíl žáků s cizím státním občanstvím		Počet a podíl žáků s občanstvím Ukrajiny (2022)	
	2021	2022	2021	2022	2021	2022	Počet	Podíl (%)
ZŠ T.G.Masaryka, Čelakovského 24	590	642	40	88	6,8%	13,7%	60	68,2%
ZŠ Edvarda Beneše, Mírové nám. 1466	739	754	31	72	4,2%	9,5%	44	61,1%
ZŠ Jana Husa, Husovo nám. 725/5	717	742	23	69	3,2%	9,3%	57	82,6%
ZŠ Tomáše Šobra, Šobrova 2070	318	358	12	24	3,8%	6,7%	12	50,0%
ZŠ Svobodná, Šobrova 2070	242	261	3	14	1,2%	5,4%	13	92,9%
ZŠ J.K.Tyla, Tylova 2391	738	743	26	38	3,5%	5,1%	9	23,7%
Písek celkem	3344	3500	135	305	4,1%	8,8%	195	63,9%

Zdroj dat: MŠMT ČR pro 2021, Odbor školství a kultury MÚ Písek pro 2022
Poznámka: data ze školských výkazů MŠMT ČR, stav k 30.9. 2021, data ze školských výkazů zpracovaných odborem školství MÚ Písek pro MŠMT ČR, stav k 30.9. 2022

Podobně vysoký růst cizinců z Ukrajiny jako v případě žáků základních škol se nicméně **neodehrál u mateřských škol** (Tabulka 5.7). K mírnému růstu počtu dětí cizinců sice v roce 2022 došlo, zásadním způsobem se ale **nevymyká dlouhodobým trendům**. Vysvětlení je jednoduché. Podle informací poskytnutých vedoucí odboru školství a kultury Marií Cibulkovou při diskusním setkání v květnu 2022 se 40-50 dětí ve věku 2,5-6 let účastnilo adaptačních skupin. Z nich **ca 30-40 dětí pokračuje v adaptačních skupinách i na podzim 2022**, a to sice v upravených v prostorách MŠ Sluníčko (Dr. M. Horákové 1720) spadající pod ZŠ Svobodná (Šobrova 2070), nejsou ale součástí mateřské školy[11]. Navýšení počtu dětí docházejících do mateřských škol mezi rokem 2021 a 2022 o deset dětí (viz Tabulka 5.7) odpovídá rozdílu v početnosti adaptačních skupin. Pokud by se do počtu dětí v píseckých mateřských školách započítaly děti z adaptačních skupin, pak by **podíl dětí cizinců přesahoval 8 %** a podíl **dětí s občanstvím Ukrajiny by dosahoval téměř 5 %**.

[11] Do mateřské školy nemohou vzhledem k nedostatečnému očkování docházet, až na děti předškolního věku, kde tento limit neplatí.

Tabulka 5.7: Děti cizinců v mateřských školách v Písku k 30.9.2021 a 30.9.2022

Adresa MŠ	Žáci celkem		Počet žáků s cizím státním občanstvím		Podíl žáků s cizím státním občanstvím		Počet a podíl žáků s občanstvím Ukrajiny (2022)	
	2021	2022	2021	2022	2021	2022	Počet	Podíl (%)
Pražská 230	110	104	12	19	10,9%	18,3%	4	21,1%
Šobrova 1940	72	71	3	7	4,2%	9,9%	3	42,9%
třída Přátelství 2065	136	134	5	8	3,7%	6,0%	2	25,0%
Fügnerovo nám. 47/12	93	90	8	5	8,6%	5,6%	1	20,0%
Mírové nám. 1466	79	80	7	4	8,9%	5,0%	0	0,0%
Zeyerova 1683	97	97	5	4	5,2%	4,1%	2	50,0%
Erbenova 2080	91	97	1	4	1,1%	4,1%	2	50,0%
Dr. M. Horákové 1720	90	97	1	3	1,1%	3,1%	2	66,7%
Jaromíra Malého 2190	66	65	2	2	3,0%	3,1%	1	50,0%
Alšova 1930	140	140	3	1	2,1%	0,7%	0	0,0%
Na Ryšavce 241	68	70	0	0	0,0%	0,0%	x	x
Strakonická 42	24	24	0	0	0,0%	0,0%	x	x
Písek celkem	1066	1069	47	57	4,6%	5,3%	17	29,8%

Zdroj dat: MŠMT ČR pro 2021, Odbor školství a kultury MÚ Písek pro 2022
Poznámka: data ze školských výkazů MŠMT ČR, stav k 30.9. 2021, data ze školských výkazů zpracovaných odborem školství MÚ Písek pro MŠMT ČR, stav k 30.9. 2022

Obrázek 5.2: Děti a žáci cizinců v mateřských a základních školách v Písku (2021)

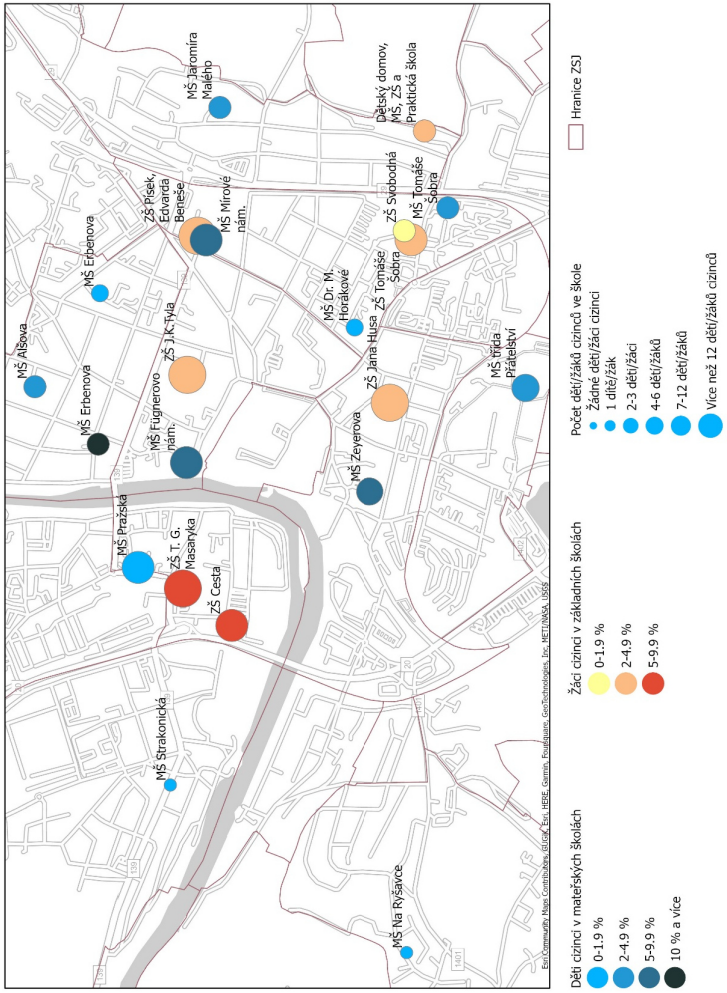

Zdroj dat: MŠMT ČR
Poznámky: stav k 31.9.2021, kartografické zpracování Adam Martínek

6 Vnímání cizinců v Písku s důrazem na rizika a potenciály ve vzájemném soužití majoritní společnosti a cizinců

Cílem této části je představit **vývoj postavení cizinců ve městě Písek a v písecké společnosti** z perspektivy vnímání místními aktéry a aktivit, které s cizinci spojují nebo jsou na cizince přímo zaměřené, a zároveň prezentovat vnímaná a artikulovaná **rizika/problémy** i **potenciály/pozitivní stránky soužití**, jak ho vnímají klíčoví informátoři z řad politické reprezentace a administrativy města Písku, Policie, školských zařízení, vládních a nevládních neziskových organizací pracujících s cizinci a dalších aktérů. Analýza vychází z informací získaných v rámci úvodního **diskusního setkání s klíčovými aktéry** (viz Příloha 9.1)[12]. Z úvodního diskusního setkání byl vypracován přehled témat, jež se dále ověřovaly a doplňovaly v polostrukturovaných **rozhovorech s klíčovými informátory** (viz seznam v Příloze 9.2). Doplňkově kapitola čerpá z namátkových **rozhovorů uskutečněných při terénním šetření** v lokalitách ve městě Písku. Kapitola dále využívá **informace z dostupných veřejných zdrojů**, zejména z **analýz a dat**, politických a strategických rozvojových **dokumentů**, místních a regionálních tištěných a elektronických **médií** a sociálních médií a **internetových stránek** úřadů a organizací. Prezentované **informace vyjadřují zkušenosti, názory a představy jednotlivců, popřípadě institucí, které reprezentují**. Vzhledem k omezenému rozsahu výzkumu nebylo možné vnímaný stav vždy plně ověřovat. Při interpretaci rizik a potenciálů kapitola odkazuje i na zjištění z analýzy struktury a rozmístění cizinců.

6.1 Vývoj počtu a struktury cizinců ve městě Písku

Písek je v kontextu Jihočeského kraje vnímán jako **město s vysokým počtem cizinců**. Vysoká přítomnost a růst počtu cizinců jsou přitom jednoznačně spojovány s **rozvojem nové průmyslové zóny** v posledních dvaceti letech. K velmi dynamickému růstu počtu cizinců nicméně došlo až v posledních deseti letech, kdy se počet mezi lety 2012-2021 více než ztrojnásobil (viz Tabulka 2.2). K mimořádnému růstu počtu cizinců pak došlo od března 2022 v souvislosti s válečným konfliktem na Ukrajině.

Cizinci v Písku jsou vnímáni jako **součást místní společnosti**. Ze strany města a nevládních organizací nebyla cizincům věnována žádná specifická pozornost. Přístup městského úřadu, respektive jeho odborů bylo možné považovat za **mainstreaming**, tj. rovný přístup na základě občanského přístupu s ohledem na právní postavení a bez odlišování cizinců. Některé skupiny cizinců začaly nicméně být považované za ty, kteří **vyžadují větší pozornost**. Sociální a kulturní prostředí Písku je totiž považované za v jistém smyslu konzervativní a citlivé vůči narušením ze strany cizích a nesourodých stránek v jednání a chování, s nimiž byli spojováni především cizinci zaměstnaní v místním rozvíjejícím se průmyslu. Mimořádná situace způsobená válkou na Ukrajině a vysokými počty uprchlíků

[12] Diskusního setkání dne 2. května 2022 se na Městském úřadě Písek zúčastnilo 13 zástupců z řad politické reprezentace, odborů městského úřadu, základních škol, městské policie, městem a státem zřízených organizací, nevládních neziskových organizací a zástupce výzkumného týmu Centra pro výzkum měst a regionů PřF UK Praha zpracovávajícího analýzu. Během dvouhodinového setkání účastníci diskutovali o cizincích v Písku z pohledu bydlení, sociální interakce, interakce s úřady a organizacemi, a to s ohledem na rizika a potenciály, které přináší vzájemné soužití.

Cizince přítomné, respektive pobývající nebo vyvíjející aktivity ve městě Písku lze v současnosti rozdělit do **tří základních skupin**:

- **dlouhodobě usazení** cizinci a cizinci, kteří nejsou profesně, sociálně a kulturně spojovaní s rozvojem průmyslové zóny;
- **nově příchozí** cizinci migrující do Písku za **prací především v průmyslu** a průmyslové zóně;
- **uprchlíci před válkou na Ukrajině**, kteří v česku pobývají na základě **dočasné ochrany**.

Nejzásadnější skupinou cizinců z hlediska procesu integrace a také s ohledem na rizika prostorové segregace jsou **cizinci, kteří se do Písku přistěhovali za prací v místních průmyslových podnicích**. V této skupině jsou pak jako rizikoví vnímáni především **agenturní zaměstnanci**, kteří jsou spojovaní s **vysokou fluktuací pobytu** a **nedostatečnou znalostí českého jazyka** a orientací v českých ekonomických, sociálních, kulturních a právních institucích. Jde přitom většinou o **muže mladšího nebo středního věku**, kteří jsou buď **nesezdaní**, nebo v Písku pobývají **bez rodin**. Ubytovaní jsou často na **ubytovnách**, z nichž některé jsou fyzicky a funkčně **separované** z prostředí města a sociálně **odloučené** až vyloučené z běžné interakce v městském prostředí.

Cizinci zaměstnaní v průmyslových podnicích jsou v Písku spojováni s **drobnými přestupky v občanském soužití**, a to ve smyslu rušení nočního klidu, sporů pod vlivem alkoholu, poškozování městského majetku. Přestupky spojované zejména s cizinci zaměstnanci z Mongolka, Polska a Rumunska řeší městská policie, která je i v neformálním kontaktu se zaměstnavateli. Cizinci zaměstnanci průmyslových podniků jsou vnímáni jako **externí pracovní síla, gastarbateieři**, vyskytující se ve městě sice dlouhodobě, ale do jisté míry autonomně a **bez plnohodnotného začlenění do místního života.**

Zaměstnavatelé jsou si vědomi jisté **společenské odpovědnosti**. Aktivně podporují a **nabízejí jazykové kurzy češtiny pro své zaměstnance** zajišťované externími vyučujícími (zejména místní lektorkou českého jazyka paní Simotovou), a to ve spolupráci s Jihočeskou hospodářskou komorou. Specifickým pokusem byl **projekt „Srbsko“**, realizovaný v letech 2018-19, do něhož bylo zapojené i město Písek. Firma Faurecia zamýšlela nahradit agenturní zaměstnance zaměstnanci kmenovými. Vzhledem k nedostatku místní pracovní síly se zaměřila na migraci celých rodin a párů ze Srbska. I přes to, že se nové zaměstnance nepovedlo v Písku udržet, projekt poukázal na potřebu ze strany největšího zaměstnavatele v Písku řešit situaci se zaměstnáváním agenturních pracovníků, kterou sám považoval za nedobrou.

Město Písek si bylo **vědomo rizik segregace**, s nimiž mělo zkušenosti v projektech věnovaných sociálnímu vyloučení a sociálnímu začleňování, a to zejména s ohledem na **sociálně vyloučené lokality** s populací Romů. Město spolupracuje s Agenturou pro sociální začleňování (nyní odbor MMR ČR), vypracovalo „**Strategický plán sociálního začleňování** města Písek pro období 2019-2021“ a na projekty sociálního začleňování čerpalo podpory z výzev Operačního programu zaměstnanost (OPZ) a Integrovaného operačního programu (IROP). Analýzy sociálního vyloučení (GAC 2015, Charvát 2018) zmapovaly nejen místa koncentrace Romů, ale poukázaly na situaci mnoha fyzicky, funkčně a sociálně separovaných ubytoven v Písku, které byly ve zvýšené míře využívány cizinci. Zkušenost s desegregací v případě sociálně vyloučené lokality v sídle Purkratice (ubytovna provozovaná Nadějí ve spolupráci s městem Písek), v těsném sousedství průmyslové zóny, upozornila na rizika segregace, jež se týkají i části bydlení cizinců.

Význam cizinců zaměstnaných v průmyslové zóně se nezměnil ani v průběhu pandemie **Covid-19.** Průmyslová zóna navíc ještě není zcela zaplněná a **očekává se další růst zaměstnanosti**. Vzhledem k existenci nedostatečně využívaných průmyslových ploch (**brownfieldů**) ve městě lze předpokládat **další rozvoj průmyslu a zaměstnanosti s využitím pracovní síly ze zahraničí**. Období pandemie nicméně přineslo zásadní **omezení sociální interakce**, rizika ztráty zaměstnání u agenturních zaměstnanců a tudíž i výraznější výzvy pro integrační proces.

Někteří zástupci politické reprezentace a veřejného života ve městě Písek si byli vědomi v podstatě **neprobíhající komunikace s cizinci**. Na tuto skutečnost poslední roky opakovaně upozorňovala paní Simotová, která se jako lektorka českého jazyka věnovala zahraničním zaměstnancům pracujícím v Písku, řešila přitom otázky z oblasti sociálního a právního poradenství a byla si vědoma **neexistence dostatečné institucionální podpory integrace cizinců** do místní společnosti v Písku ze strany města a nevládních neziskových organizací ústící v nezačlenění cizinců do společnosti ve městě. Charita Písek a Naděje řešily obecné otázky bez specifického zaměření na cizince. V Písku nejsou žádné cizinecké spolky. Centrum pro podporu integrace cizinců pro Jihočeský kraj se sídlem v Českých Budějovicích si bylo vědomo vyššího podílu cizinců v Písku a od roku 2019 vyjednávalo s městem Písek o poskytnutí prostor pro detašované pracoviště s velmi omezenou přítomností (jednou týdně). Přítomnost CPIC tak byla v Písku nerozpoznatelná.

Jedinou aktivitou zaměřenou specificky na cizince byla akce „**Svět v Písku**“, což je iniciativa paní Simotové realizovaná ve spolupráci s **městskou knihovnou**. Té se však primárně účastní již **etablovaní cizinci, často i rodiny s dětmi**. Ze své podstaty není zaměřená na dělníky v průmyslových podnicích. Tradiční a etablovaní cizinci, mezi něž se v současnosti počítají i **Vietnamci** (i v Písku se často hovoří o „komunitě“), **nejsou vnímáni jako cizorodý element**. Jejich přítomnost v Písku se nevymyká zvyklostem v české společnosti a přístupu k cizincům v Česku obecně. Dalo by se říct, že vůči těmto cizincům je společnost v Písku otevřenější a liberální **bez zřejmých a veřejně artikulovaných předsudků**. Vedle Vietnamců jde o cizince různých občanství a zaměstnaných ve zdravotnictví, sociálních službách a dalších profesích. V porovnání s cizinci zaměstnanci v průmyslu jich je podstatně menší počet. Národnostně velmi různorodá skupina zahrnuje i **rodiny s dětmi**. Vzhledem k malému počtu dětí, jejich různorodosti, připravenosti škol na jejich podporu a vzájemné koordinace mezi školami zřízenými městem Písek prostřednictvím odboru školství se **dařilo děti a potažmo i rodiče přirozeně vnímat a přijímat jako součást místního života a společnosti**.

S ohledem na obě výše zmíněné skupiny cizinců **postrádal městský úřad základní strukturované informace o cizincích v Písku**. Zadání analýzy cizinců v rámci projektu MV ČR na podporu integrace v obcích připravené koncem roku 2021 bylo vedené s cílem **zmapovat** během roku 2022 situaci, poskytnout **základní přehled** o struktuře cizinců a jejich potřebách a **navrhnout možná řešení**.

Situace s cizinci v Písku dostala zcela nový rozměr s **migrací válečných uprchlíků z Ukrajiny**. Podobně jako v celém Česku se v Písku vzedmula velmi silná solidarita pomoci Ukrajině a Ukrajincům. Město Písek okamžitě zajistilo mimořádné a dočasné (březen až květen 2022) **ubytování pro uprchlíky v ulici Sovova**, v objektu bývalého Domu dětí a mládeže, který patřil Jihočeskému kraji a byl převeden na město Písek s cílem přestavby na Dům pro seniory (zahájení stavby v červnu 2022). Město zároveň zajišťovalo přepravu Ukrajinců autobusy **k registraci a vyřízení potřebných dokladů** v Krajském asistenčním centru pomoci Ukrajině (KACPU) v Českých Budějovicích. V prostředí městské knihovny byly uspořádány **schůzky týkající se možnosti zaměstnání** a zejména pak, s ohledem na velké množství dětí,

vzdělávání. Děti byly roztříděné podle věku odpovídajícímu základním a mateřským školám a samostatně středním školám s cílem poskytnout podporu pro zajištění jazykových a adaptačních kurzů jako základní předpoklady pro začlenění do systému vzdělávání v české republice.

Nevládní neziskové organizace pomáhaly s integrací uprchlíků aktivitami podpořenými v rámci dotačního programu **Integrační služby pro držitele speciálního víza a dočasné ochrany** 2022 financovaného Ministerstvem vnitra ČR. Místostarosta Hladík odhadl počet válečných uprchlíků na přelomu dubna a května 2020 na 950 v Písku a 1500 včetně okolních obcí. Podle údajů ŘSCP ČR k 30.9.2022 obdrželo dočasnou ochranu s adresou v Písku kolem 1500 osob. V tomto kontextu se **růst počtu žáků základních škol zřízených městem Písek o ca 160 ke stejnému datu jeví jako spíše nízký** (s ohledem na skutečnost, že příchozí jsou především ženy a děti).

Mimořádné **období rychlé humanitární reakce** s cílem zvládnout pomoc pro uprchlíky z Ukrajiny na jaře 2022 poukázalo na slabiny institucionálního zabezpečení problematiky cizinců v Písku, a to zejména z hlediska **nejasných kompetencí a rolí zúčastněných aktérů**. Se stabilizací situace v létě 2022 a s vědomím toho, že válečný konflikt může trvat dlouhé měsíce a roky a že část uprchlíků se již na Ukrajinu nevrátí, se otevřela řada otázek spojených s dlouhodobým pobytem uprchlíků. Tím prvním jsou **nedostatečné finanční zdroje**, které nebudou stačit na zajištění bydlení, běžných každodenních potřeb a mobility. Po skončení humanitární pomoci bude nutné řešit nedostatečné příjmy v rámci systému hmotné nouze. Většinu uprchlíků tvoří ženy, často s dětmi, a s vysokoškolským nebo středoškolským vzděláním. Poptávka na trhu práce je ale především po uchazečích o nekvalifikované profese. V prvních týdnech se intuitivně počítalo s umísťováním uprchlíků do venkovských obcí s dostupnějšími nemovitostmi pro bydlení a s prací v zemědělství, uprchlíci ale pocházejí především z velkých měst a samotný Písek pro ně, alespoň v počátcích, byl velmi malým sídlem.

6.2 Rizika a problémy v soužití a integraci podle lokalit

V kontextu Jihočeského kraje je Písek **městem s vysoce nadprůměrným zastoupením cizinců**. Podrobná analýza rozmístění poukázala na **lokálně vysoké koncentrace v oblasti průmyslové zóny Písek-sever (Dobešice a Purkratice)** a rovněž v lokalitě se starým **průmyslovým areálem Jitexu**. V obou případech jsou koncentrace bydlišť cizinců způsobené lokalizací ubytoven pro dělníky z průmyslové zóny. Nadprůměrná koncentrace cizinců je rovněž v **centru města**, zde ale jde především o déle usazené cizince, a specificky s občanstvím Vietnamu. Pro město Písek je specifickým rysem **vysoký počet a vysoká lůžková kapacita ubytoven**, které jsou často spojované se sociálním vyloučením.

Průmyslová zóna Písek-Sever, Purkratice a Dobešice

Průmyslová zóna Písek-Sever (Obrázek 6.1) je rozsahem přes osmdesát hektarů největší novou průmyslovou zónou v celém Jihočeském kraji (https://www.podnikamevpisku.cz/prumysl-v-pisku/). Rozvíjena byla na severním okraji města v blízkosti dálničního (D4) přivaděče o konce devadesátých let 20. století. Dopravní obsluhu pro zaměstnance zabezpečují pravidelné spoje městské hromadné dopravy. Největším podnikem je Faurecia Automotive a Faurecia Components (Obrázek 6.2), které ve strojírenství zaměstnávají ca 1500 zaměstnanců.

Elektrotechnický průmysl reprezentuje Schneider Elektric s ca 500 zaměstnanci a kovozpracující průmysl firma s.n.o.p. s více než 500 zaměstnanci.

Firmy sídlící v průmyslové zóně Písek-Sever

- AISIN Europe Manufacturing Czech, s.r.o.
- Bioenergy, s. r. o.
- BROTEX Z & J s.r.o.
- CSS spedition s.r.o.
- Faurecia Automotive CZ, s. r. o.
- Faurecia Components, s. r. o.
- Heyco Werk ČR s.r.o.
- Hüwa CZ a.s.
- Kunststoff - Fröhlich GmbH o.s. CZ
- LOVATO Electric, s. r. o.
- s.n.o.p. CZ Písek, a. s.
- Schneider Elektric a.s.
- SMOM CZ s.r.o.

Obrázek 6.1: Průmyslová zóna Písek-Sever

Zdroj: https://www.podnikamevpisku.cz/prumysl-v-pisku/

Obrázek 6.2: Areál firmy Faurecia, největšího zaměstnavatel v Písku

Foto: Luděk Sýkora

Oblast nezahrnuje jen výrobní areál. Jsou zde i původní sídla a zemědělské objekty. V areálu bývalého statku funguje ca od roku 2017 **ubytovna Dobešice** (Obrázek 6.3) s kapacitou 190 lůžek, která ubytovává převážně zahraniční agenturní pracovníky. Ubytovna se nachází za průmyslovou zónou v blízkosti dálnice v poloze zcela separované od jakékoliv obytné zástavby. Dopravní obsluhu zabezpečuje nedaleká zastávka městské autobusové dopravy. Ubytovna je zcela vyžívána zahraničími zaměstnanci z průmyslové zóny a představuje **největší prostorovou koncentraci cizinců v Písku**, jejíž charakter je navíc umocněný mimořádným odloučením od města. Další ubytovnou pro dělníky z průmyslové zóny je **BaK Purkratice** s inzerovanou kapacitou 106 lůžek (seznam Úřadu práce uvádí kapacitu 93 lůžek) a další lůžkovou kapacitou pro školní exkurze.

Obrázek 6.3: Ubytovna Dobešice je místem největší koncentrace bydlení cizinců

Foto: Luděk Sýkora

Oblast Purkratic není dlouhodobě veřejností vnímaná příznivě. Je spojována se **sociálním vyloučením**, neboť již v roce 2002 zde město Písek zřídilo **bydlení pro „nepřizpůsobivé občany“** s kapacitou 40 až 50 ubytovaných. Lokalita byla pojmenovaná v mapováních sociálně vyloučených (romských) lokalit (GAC 2006, 2015) a dále popsána v analýze Agentury pro sociální začleňování (Charvát 2018). V roce 2018 žilo na ubytovně v Purkraticích provozované Nadějí (jde o jiný objekt než výše uvedené ubytovny) celkem 42 dospělých a 34 dětí (Charvát, 2018). Rada města Písku na základě spolupráce s Agenturou pro sociální začleňování a Strategického plánu sociálního začleňování[13] rozhodla o **ukončení provozu ubytovny** do konce roku 2020 a přestěhování jejích obyvatel na jiná místa včetně jiné ubytovny provozované Nadějí ve Svatoplukově ulici, jež je rovněž spojována se sociálním vyloučením. Každopádně lokalita sídel Purkratice, Dobešice a průmyslové zóny si nese **stigma sociálního vyloučení**, které je dnes spojované s fyzicky a funkčně separovanými ubytovnami dělníků, kde charakter a způsob života utvrzují i sociální vyloučení z každodenního života v Písku.

Ubytovny

V kontextu Jihočeského kraje se město Písek vyznačuje **největší koncentrací ubytoven**. Důvodem je existence průmyslové zóny a charakteru nabízené a poptávané práce v této zóně. Podle seznamu ubytoven se schváleným provozním řádem, který připravuje Úřad práce ČR, bylo z 92 ubytoven v Jihočeském kraji 16 v Písku, což je o jednu méně než v násobně větším krajském městě České Budějovice. Mnoho ubytoven v Písku má ale vysokou lůžkovou kapacitu, která ke konci června 2022 činila 1748 (Tabulka 6.1) lůžek z 5395 v celém Jihočeském kraji, což je téměř **třetina (32,4 %)**. **Kapacita je podstatně větší než v Českých Budějovicích**, které s 1230 lůžku na ubytovnách mají ani ne čtvrtinový podíl (22,8 %) na kraji.

Lůžková kapacita ubytoven v Písku v posledních letech **roste**. Od roku 2015 se zvýšila o 315 lůžek, což je **o 22 %.** Růst lůžkové kapacity poukazuje na poptávku po tomto ubytování, kterou lze spojovat s ekonomickým rozvojem města. Na druhou stranu **lůžková kapacita ubytoven odpovídá 5,8 % populace města**. Nemalá část obyvatel Písku tak v současnosti žije v ubytovnách, nikoliv ve standardnější formě nájemního nebo vlastnického bydlení. Jde hlavně o místa bydlení cizinců, dělníků v píseckých průmyslových podnicích. **Větší prostorová koncentrace** obyvatel využívajících ubytovny přináší **rizika segregace**, sociálního vyloučení a sociálních konfliktů. Ubytovny tak pro město Písek představují **jedny z nejrizikovějších míst** z hlediska vztahů majoritní usazené populace s cizinci pracujícími v průmyslu.

Vedle koncentrace ubytoven v lokalitě Dobešice/Purkratice jsou **ubytovny fyzicky, funkčně a sociálně separované v ulici U Vodárny vedle areálu Jitexu** (Obrázek 6.4 a 6.5) Podobně je **separované ubytování v lokalitě Na Ptáčkovně** (v ubytovně v ulici Sedláčkova, která není v seznamu ubytoven se schváleným provozním řádem, je hlášeno množství cizinců ze třetích zemí). Velký počet cizinců je i **v oblasti Pražského předměstí**, které má ale velkou majoritní populaci a ubytování zde není separované od běžného městského života. Často zmiňovaná **ubytovna Laguna** (Obrázek 6.6) nepatří k místům, kde mezi ubytovanými převládají cizinci.

[13] Strategický plán sociálního začleňování (SPSZ) je klíčovým dokumentem spolupráce města Písek s Agenturou pro sociální začleňování (ASZ). SPSZ obsahuje informace o míře a struktuře sociálního vyloučení v Písku a plán jednotlivých kroků vedoucích k zlepšení místní situace. SPSZ je mj. podkladem pro čerpání finančních prostředků z ESIF, především z Operačního programu zaměstnanost (OPZ) a Integrovaného regionálního operačního programu (IROP).

Tabulka 6.1: Ubytovny se schváleným provozním řádem ve městě Písku a jejich lůžková kapacita (2015 a 2022)

ubytovna / název	adresa	kapacita 2020_06	kapacita 2015_12
Ubytovací zařízení	Budějovická 1664, Budějovické Předměstí	336	336
Ubytovna JITEX	U Vodárny 2382, Budějovické Předměstí	194	x
Ubytovna Dobešice	Stanislava Maliny 476, Pražské Předměstí	190	x
Hotel Buly	Na Výstavišti 371, Pražské Předměstí	156	156
Ubytovna Naděje	Svatoplukova 211/1, Pražské Předměstí	152	152
Ubytovna Laguna	Pražská 348, Pražské Předměstí	149	135
Ubytovna DBS města Písku	Dr. M. Horákové 1748, Budějovické Předměstí	105	20
Ubytovna BaK Purkratice	Ke Statku 18, Purkratice	93	104
Ubytovna BG STUDIO s.r.o.	Vrcovická 2230, Budějovické Předměstí	90	90
Ubytovna Nemocnice Písek	třída Přátelství 2010, Budějovické Předměstí	65	65
Ubytovna Samoty	Samoty 2649, Budějovické Předměstí	58	58
Ubytovna DBS města Písku	Sedláčkova 2286, Budějovické Předměstí	49	30
Ubytovna Maxim	Rokycanova 190/1, Budějovické Předměstí	38	38
Penzion u Milana	Topělecká 470, Pražské Předměstí	35	35
Ubytovna U Vodárny	U Vodárny 2587, Budějovické Předměstí	22	22
ŠUMAVA Písek	Burketova 120, Václavské Předměstí	16	x
Hotel Bílá Růže	Fráni Šrámka 169, Vnitřní Město	x	90
Ubytovna Purkratice (Naděje)	Ke Statku 1, Purkratice	x	66
Ubytovna v Táborské ulici	Táborská 496/8, Budějovické Předměstí	x	36
Celkem	Písek	1748	1433

Zdroj dat: Úřad práce ČR
Poznámka: stav k 31.12.2015 a 30.6. 2022

Obrázek 6.4: Ubytovny v ulici U Vodárny v sousedství areálu Jitexu

Foto Luděk Sýkora

Obrázek 6.5: Rozmístění ubytoven na území města Písku, jejich kapacita a změna kapacity mezi lety 2015-2020

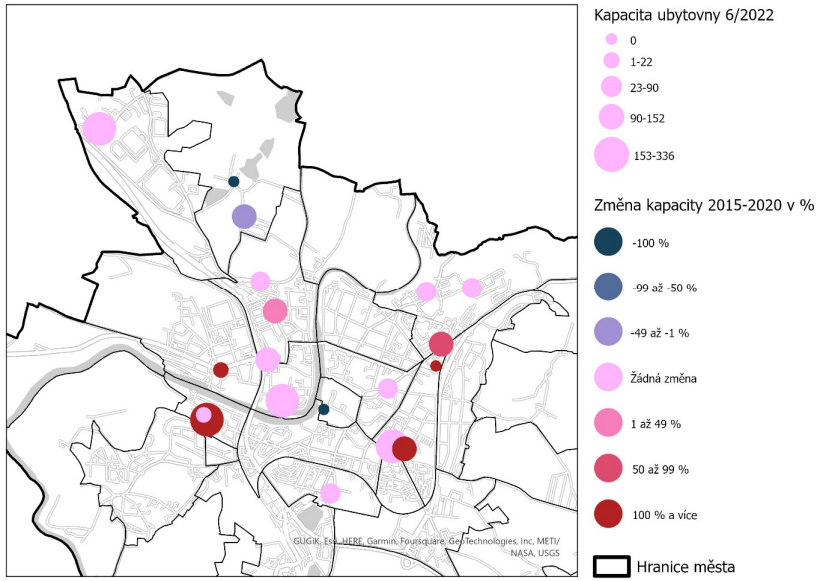

Zdroj dat: Úřad práce ČR
Poznámky: stav k 31.12.2015 a 30.6. 2022, kartografické zpracování Adam Martínek

Obrázek 6.6: Ubytovna Laguna

Foto Luděk Sýkora

Obrázek 6.7: Rozmístění ubytoven na území města Písku a jejich kapacita (31.12.2015)

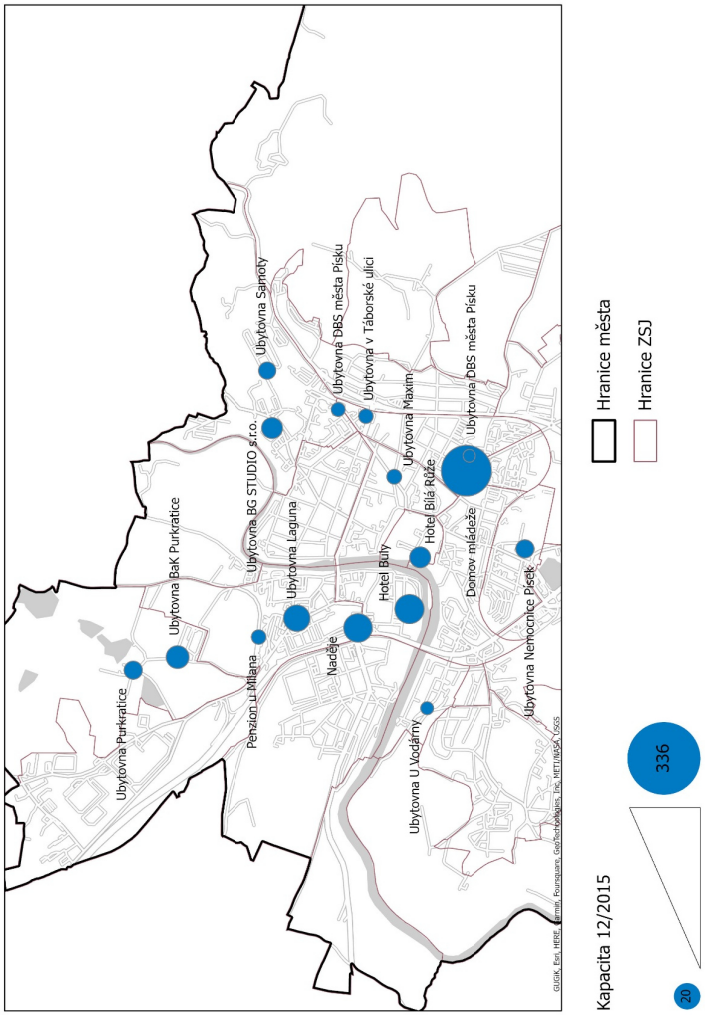

Zdroj dat: Úřad práce ČR
Poznámky: stav k 31.12.2015 a 30.6. 2022, kartografické zpracování Adam Martínek

Obrázek 6.8: Rozmístění ubytoven na území města Písku a jejich kapacita (30.6.2022)

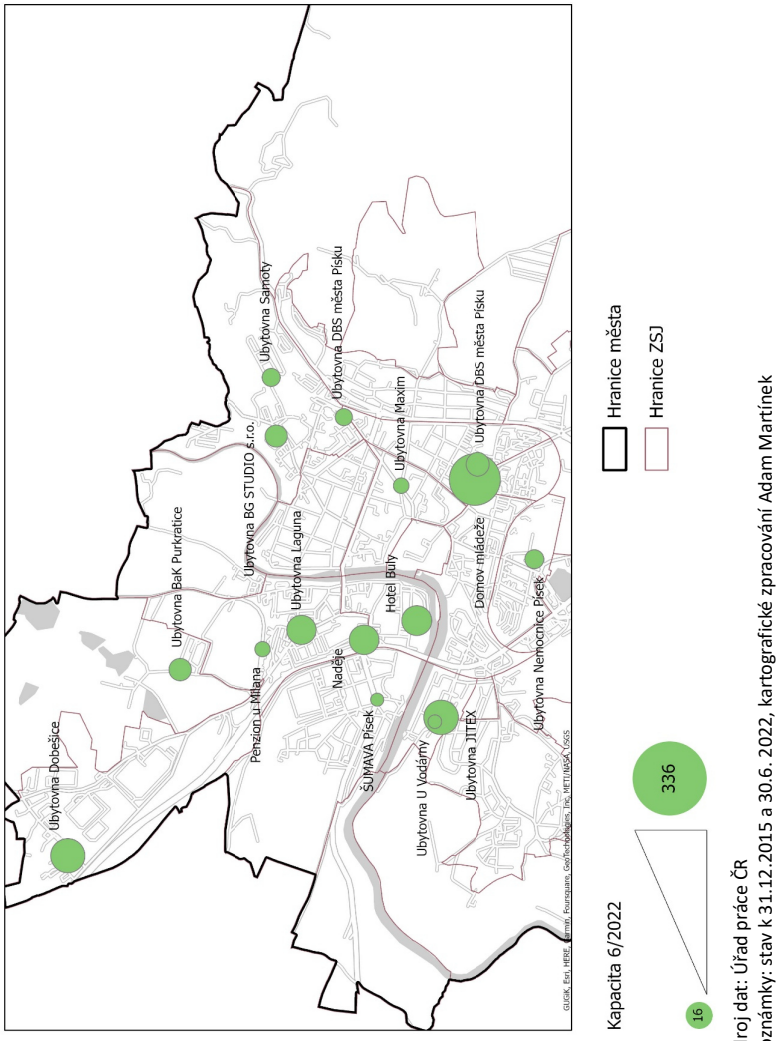

Zdroj dat: Úřad práce ČR
Poznámky: stav k 31.12.2015 a 30.6. 2022, kartografické zpracování Adam Martínek

Veřejné prostory, služby a interakce s cizinci

Významnými typy míst, kde dochází k sociální interakci a vnímání přítomnosti cizinců, jsou veřejná prostranství, stravovací zařízení a obchod. Přestože ve většině případů je interakce mezi majoritní společností a cizinci zcela bezproblémová, existují případy negativního vnímání cizinců. Zejména v **parcích** vnímají místní obyvatelé shromažďování cizinců a konzumaci alkoholu a obrací se na městskou policii. Podobně v okolí **stravovacích zařízení a zejména barů** s provozem do pozdních večerních hodin občas dochází k rušení nočního klidu a občasným potyčkám pod vlivem nadměrné konzumace alkoholu. Drobné přestupky veřejného pořádku ze strany některých cizinců jsou spojovány zejména s agenturními zaměstnanci, kteří v Písku často pobývají dočasně, bez partnerů respektive partnerek a hlubších sociálních vazeb. Nedochází nicméně k závažným konfliktům nebo kriminální činnosti.

Školská zařízení, městská knihovna a prostory pro výuku češtiny

Specifickými místy s vysokým **potenciálem pro integraci cizinců** jsou mateřské, základní a střední **školy**. Vzhledem k jejich významu jim je věnována samostatné kapitola. Významným místem kulturní a sociální komunitní interakce a aktivit pro rozmanité skupiny obyvatel je **městská knihovna** (Obrázek 6.9). Specifickým případem jsou pak Písku místa provozovaná občanskými iniciativami a sloužící především k **výuce českého jazyka** pro cizince od dětí po dospělé.

Obrázek 6.9: Městská knihovna Písek

Foto Luděk Sýkora

6.3 Základní a mateřské školy, dlouhodobá integrace dětí cizinců a mimořádné začleňování uprchlíků z Ukrajiny

Mezi nejdůležitější lokality a organizace s vyšší koncentrací cizinců a potažmo **klíčová místa integrace** patří **mateřské a základní školy**. V prostředí škol dochází k interakci nejen mezi žáky, ale také jejich rodiči a pedagogickými pracovníky. Z toho pak vyplývají i výzvy pro integraci.

Až **do jara 2022** byl počet a **podíl dětí cizinců v základních a mateřských školách** v Písku **relativně nízký**. Na počátku školního roku 2021/2022 přesahoval 5% hranici pouze v ZŠ T.G. Masaryka, která je školou určenou pro zabezpečování výuky češtiny jako druhého jazyka pro žáky cizince s odlišným mateřským jazykem. Cizinci přicházející do Písku s rodinami znamenali každoroční **nárůst dětí a žáků spíše v jednotkách**. Šlo o děti velmi různorodého původu (ze západní i východní Evropy a Asie), občanství a jazykových a dalších kompetencí. Do škol byly **umisťovány podle bydliště** a **školy dobře zvládaly reagovat na potřeby dětí s odlišným mateřským jazykem** při využití dostupných možností metodické a finanční podpory. Ředitelé škol zřízených městem vzájemně **spolupracují**, **sdílejí** dlouhodobé **zkušenosti**, diskutují a **společně řeší aktuální výzvy**, a to na **platformě pravidelných měsíčních schůzek organizovaných odborem školství a kultury** Městského úřadu Písku.

Jednotlivé základní školy **zajišťovaly a zajišťují samostatně výuku češtiny pro své žáky**. ZŠ T.G. Masaryka byla (Jihočeským krajem) určena k výuce češtiny pro žáky s OMJ, ale základní školy ji v podstatě nevyužívaly. Jistým omezením byly kapacitní možnosti škol přijímat další žáky, což bylo v poslední době pociťováno hlavně u ZŠ J.K.Tyla (Obrázek 6.10). I přes kapacitní omezení bylo v případě migrace jedinců **preferováno umístění dětí do škol podle spádových obvodů, a to bez ohledu na občanství**. Děti cizinci tak byly rozmístěny ve školních a předškolních zařízeních po celém městě podle spádových obvodů, a to **relativně rovnoměrně**.

Obrázek 6.10: Základní škola J.K. Tyla

Foto Luděk Sýkora

Asi nejdelší **zkušenost** trvající ca 20 let s dětmi/žáky cizinci má **ZŠ J. K. Tyla** (Obrázek 6.10) a pod ni spadající MŠ. Vzhledem k malému počtu cizinců a asi také otevřenosti školy a její aktivitě při získávání evropských projektů a podpoře dětí s OMJ a nedostatečnou znalostí českého

jazyka se **nevyskytl žádný zásadní problém** (na rozdíl od xenofobních až rasistických postojů vůči romským dětem). Naopak, jako pozitivní se jeví vzájemný vtah s rodiči dětí s vietnamským občanstvím (Vietnamci si pronajímali prostory školy pro oslavy Dne dětí a MDŽ, pravidelně zvali ředitele školy na oslavu příchodu nového lunárního roku). Malý počet žáků cizinců s velmi různorodými občanstvími nevytvářel žádné zásadní problémy. Dětem s OMJ byla nabízena a zprostředkována placená i neplacená podpora výuky českého jazyka, prostřednictvím doplňkové činnosti (placené kurzy a také příměstské tábory), s podporou rozvojového programu MŠMT nebo v poslední době v rámci doučování dětí ohrožených školním neúspěchem, které podporuje Národní plán obnovy. **Škola je vnímána jako ostrov pozitivní integrace cizinců do místní společnosti**. Vzhledem k růstu počtu cizinců a výrazněji i ve věkových kategoriích dětí sice vytvářel předpoklady pozvolného nárůstu počtu a podílu dětí cizinců ve školách, nešlo však o změnu, která by vyvolávala očekávání problémů.

Mimořádná situace migrace válečných uprchlíků z Ukrajiny, mezi nimiž byl značný podíl dětí a dospívajících a kteří v Česku pobývají se statutem dočasné ochrany, vedla k mimořádným **opatřením směřujícím k adaptaci dětí na české prostředí a jejich zapojení do vzdělávacího procesu**, primárně v základních školách. Již s prvními příchozími uprchlíky koncem února 2022 bylo zřejmé, že základním krokem je zjištění počtu dětí a dospívajících a jejich věkového složení, odpovídající roztřídění a informovanost rodičů o adaptaci na české prostředí, výuce českého jazyka a možnostech a povinnostech školní docházky. Základní informace byly poskytnuté na **schůzkách v městské knihovně**, kde došlo i k roztřídění dětí. Zároveň byly osloveny Ukrajinky, které doma pracovaly ve výchovně vzdělávacím procesu a jako koordinátorky mohly pomoci při práci s dětmi a jejich adaptací na nové prostředí. Mezi Ukrajinci byly **vytypovány osobnosti**, které pomáhaly v komunikaci s uprchlíky.

V prvé řadě bylo zřízeno **pět adaptačních skupin pro děti se statusem uprchlíka**, které v prvním běhu fungovaly tři týdny od 16.3. do 8.4. Tři adaptační skupiny zahrnovaly školní a dvě předškolní děti (včetně části dětí z prvních tříd). Pro adaptační skupiny byl vyčleněn a uvolněn **pavilon družin v ZŠ T.G. Masaryka** (Obrázek 6.11). Významným úkolem bylo zajistit, aby se děti cítily v bezpečí a zapomněly na traumata války. Ve spolupráci se sociální odborem byla zajištěna **sociálně-psychologická pomoc**, kterou potřebovali zejména mladiství.

Obrázek 6.11: Základní škola T. G. Masaryka

Foto Luděk Sýkora

Dále bylo rozhodnuto a s řediteli škol domluveno, že se děti s povinnou školní docházkou budou moci od 11. dubna 2022 začlenit do jednotlivých škol. Téměř všechny děti z adaptačních skupin dětí školního věku se následně **zapojily do výuky** ve školách. Některé děti měly online výuku na Ukrajině a preferovaly zůstat v adaptační skupině. U žáků základních škol, uprchlíků, byl využíván **individuální přístup** z hlediska jejich umisťování do škol, a to při zohlednění kapacitních možností (na limity narážela ZŠ J.K.Tyla). V případě handicapu bylo využito i možnosti dítěti zajistit umístění v praktické škole. Během léta byly zorganizované příměstské tábory, které se po týdnu střídaly pro jednotlivé školy. Přestože byl velký zájem, ne vždy byla možnost plně využitá. U dětí, respektive celých rodin, byla v průběhu března až října 2022 zaznamenána vysoká fluktuace ve smyslu návratů na Ukrajinu a naopak nových příchodů.

Hned od března se rozběhly **intenzivní jazykové kurzy pro uprchlíky** z Ukrajiny, které pro děti běžely paralelně s adaptačními skupinami, a dále cílily také na středoškoláky a dospělé, zejména zaměstnané Ukrajince. Kurzy češtiny zajišťovala **skupina učitelek kolem paní Simotové** a do jisté míry jejich realizaci umožnila ve svých prostorách městská knihovna.

Adaptační skupiny předškoláků pokračovaly nadále v pavilonu družin ZŠ T.G. Masaryka až do konce léta a pod vedením ze strany koordinátorek z Ukrajiny v **podstatě nahrazovaly mateřské školy**. Mezitím byly z prostředků města Písku adaptovány prostory v MŠ Sluníčko pod ZŠ Svobodná, které umožnily oddělený vstup a samostatné fungování pro **adaptační skupiny zahrnující ca 30-40 dětí v předškolním věku,** o něž se starají především **ukrajinské koordinátorky** zajišťující výchovu a vzdělání podle systému na Ukrajině a je pro ně zajištěna výuka češtiny. Tyto děti **nejsou součástí mateřské školy** a ani být nemohou, pokud nemají patřičné očkování. V případě předškolní výchovy nebo dětí s požadovaným očkováním bylo nabídnuto zařazení do mateřských škol, pokud bylo místo.

Jistou nesnází, s níž je ale v mimořádných situacích potřeba počítat, je **vysoká fluktuace Ukrajinců, kdy děti nejen přicházejí, ale také náhle odcházejí**. Dalším problémem je skutečnost, že některé děti mají i **online vzdělání na Ukrajině**. Přestože mají povinnost nastoupit u nás do školní docházky, ne vždy tak činí, popř. se výuky účastní. V případě **středních škol** se výrazněji projevil jazykový hendikep, odlišnost vzdělání i případná paralelní online výuka na Ukrajině. Všech sedm středních škol bylo připraveno na zapojení studentů z Ukrajiny, což někteří využili.

Po úvodní finanční podpoře ze strany města Písku (prostředky na ubytování, péči a také jazykové kurzy) se podařilo zajistit **podporu z pěti dotačních titulů z MŠMT ČR a MV ČR na podporu integrace, adaptační skupiny, jazykové kurzy a volnočasové aktivity**. Volnočasové aktivity zaměřené na sociokulturní integraci byly zajišťované ve spolupráci s paní Simotovou, a to zejména v rámci iniciativy Svět v Písku. V průběhu podzimu 2022 se odbor školství zaměřil na **lepší propojení a koordinaci v rámci městského úřadu**, zejména se sociálním odborem a dále **s neziskovým sektorem**, včetně nově v Písku zřízeného detašovaného pracoviště CPIC pro Jihočeský kraj.

6.4 Rizika, problémy, pozitiva a potenciály v soužití podle sociálních skupin

Písecká společnost je vnímaná jako **uhlazená**, do jisté míry **kulturně liberální a otevřená** a zároveň **konzervativní a citlivá vůči výstřelkům** a způsobům jednání, jež narušují chod místního života. Stejně jako jinde, školská a předškolní zařízení jsou považované za významná místa setkávání, učení se různých stránek fungování společnosti a potažmo sociální a kulturní integrace, která **prostřednictvím dětí ovlivňuje i generace jejich rodičů popř. prarodičů**.

Jistá **rizika spojovaná s xenofobními až rasistickými postoji** vůči cizincům jsou v rámci etablované majoritní společnosti spojované se **seniory**, kteří č**astěji přijímají a dále šíří vykonstruované příběhy a nepravdy** živené různorodými komunikačními kanály. Nejde však jen o vztah k cizincům, ale o širší spektrum společenských otázek týkajících se pandemie Covid-19, Evropské unie, války na Ukrajině nebo vlády České republiky.

Mezi cizinci jsou specificky vnímáni **cizinci zaměstnaní v průmyslových podnicích**, zejména v průmyslové zóně Písek-sever, kteří jsou ve velké míře **zaměstnanci pracovních agentur** a často **bydlí na ubytovnách**. Jako jinde v Česku i v Písku jsou cizinci, kteří pracují bez povolení. Cizinci spojovaní s nekvalifikovanou nebo málo kvalifikovanou prací v průmyslu jsou v Písku **vnímaní z perspektivy občasného narušení veřejného pořádku z důvodu nadměrné konzumace alkoholu a rušení nočního klidu** (nejčastěji občané Polska, Bulharska, Rumunska a Moldavska). Do značné míry jde o zaměstnance pracovních agentur, kteří nemají velkou perspektivu dlouhodobého pobytu v Písku a **jejichž role je spojována především s prací v podnicích**. Zdá se, že písecká společnost počítá s jejich přítomností a neočekává od nich dobrou znalost jazyka ani výraznější integraci do místního života. Zároveň do jisté míry **vyhovuje separace vesměs agenturních dělníků od místního života na ubytovnách**, přičemž občas dojde k drobným přestupkům ve veřejných prostranstvích města. **Městská policie** plní svoji roli v **prevenci a represi přestupků**. Dochází i ke specifickým případům, s nimiž se setkává městský úřad prostřednictvím svého sociálního odboru, kdy se zejména cizinci ze třetích zemí v případě ztráty zaměstnání a bydlení, nebo vážných zdravotních problémů dostávají do situací, jež vyžadují podporu, na niž ze statutu svého postavení v České republice nemají nárok. Ředitel píseckého úřadu práce by ocenil, kdyby existoval **přesnější přehled o podílu kmenových a agenturních zaměstnanců** v píseckých firmách. Zároveň odkazoval na snahy píseckých podniků posílit složku kmenových zaměstnanců, a to při vědomí nezbytnosti najímání agenturních zaměstnanců pro zvládání vysoké volatility trhu a zakázek.

V píseckém průmyslu nicméně pracují i **cizinci, kteří se v Písku usadili, mají zde rodiny a vychovávají děti**. Kromě míst zaměstnání a školní docházky využívají i jiná místa setkávání, například městskou knihovnu. Kromě toho v Písku žije a pracuje nemalé množství cizinců v řadě profesí. Dlouhodobě jsou zde **etablovaní cizinci z Vietnamu**, vůči nimž se před mnoha lety vyskytovaly xenofobní postoje, živené jistými obavami z odlišnosti, ale v současnosti jsou považovaní za integrální součást místní společnosti, což se projevuje v **pozitivních narativech** týkajících se nabídky služeb, dobrého prospěchu dětí a dospívajících ve školních zařízeních a rovněž aktivní pomoci v případě potřeby, např. v době pandemie Covid-19. Příklad značného posunu v postojích vůči Vietnamcům poukazuje na významnou roli postupného učení se vzájemnému soužití, jež vyžaduje určitý čas, osobní interakci a zkušenost.

Klíčoví informátoři zároveň upozorňovali na **významný podíl cizinců zaměstnanců ve zdravotnictví a sociálních službách** (zejména ze zemí bývalého Sovětského svazu, především Ukrajiny a Ruska). Jasně byl artikulován názor, že bez cizinců by písecká nemocnice nemohla

zabezpečit služby a úkony, které v současnosti provádí. Podobně významná je role cizinců při zajištění funkčnosti sociálních služeb i služeb pro obyvatelstvo (např. stravovací zařízení). V těchto případech **cizinci pomáhají nahradit deficit domácí odborné a pomocné pracovní síly**, která částečně nachází zaměstnání v sousedních zemích nabízejících vyšší výdělky. U etablovaných cizinců se nevyskytoval názor, že by překážkou byly potíže s nedostatečnou znalostí českého jazyka a z toho vyplývající jazykovou bariérou při zapojení do lokální společnosti.

Za specifickou skupinu jsou samozřejmě považovány **děti s odlišným mateřským jazykem** (dále jen OMJ), které se díky počáteční **neznalosti nebo nedostatečné znalosti českého jazyka** setkávají s problémy při zvládání učiva na základních školách. Z výpovědí ředitelů škol a odboru školství městského úřadu se však nezdá, že by šlo o problém, který by nebyl řešitelný a řešený a limitoval socializační proces dětí a jejich začleňování do místní společnosti. V základních a mateřských školách je věnována pozornost výuce českého jazyka zaměřená na děti a žáky s OMJ a školám se zpravidla **daří včas identifikovat problémy dětí a úspěšně je řešit**.

Cizinci důchodového věku nebyli obecně vnímáni jako problém nebo riziková skupina. Jejich podíl je velmi malý, což se ale s lety může změnit. Jistým rizikem tak v budoucnosti může být **zabezpečení** každodenních potřeb **starších generací cizinců ze třetích zemí**, kteří nemusí mít dostatečné příjmy. Tato otázka se silně vynořuje v souvislosti s válečnými uprchlíky z Ukrajiny, kde se předpokládá, že ne všichni se budou moci a budou chtít vrátit na Ukrajinu. Přitom jejich **zdroje příjmů nejsou dostatečné pro zabezpečení byť základní úrovně každodenních životních potřeb**. Jde o obavy v Česku obecné, nikoliv specifické pro město Písek, které bude nutné **systémově řešit na národní úrovni**.

6.5 Narativy, reprezentace, percepce a rizika i potenciály symbolické roviny interakce

Ve veřejné sféře v Písku se vedle sebe vyskytují **dva hlavní, silné a významově paralelní narativy** týkající se cizinců. Typickým představitelem prvního je městská policie a ve zkratce by se dal vyjádřit slovy: **„Ukažte mi cizince, který za sebou nemá kriminální minulost nebo nedělá přestupky proti veřejnému pořádku“**. Takový narativ je jednoznačně podmíněný předmětem činnosti policie s ohledem na **prevenci bezpečnosti** a **zajišťování veřejného pořádku** a zkušenostmi s porušováním pravidel ze strany (některých) cizinců. Jde o narativ, který **rezonuje s částí populace,** a to od těch, kteří ve svých obavách slyší na potřebu zajištění bezpečnosti po ty, kteří, někdy i z důvodu vlastní vnitřní frustrace, vyhledávají apriori negativní a vymezující se postoje. Narativ zdůrazňující zajištění veřejného pořádku je **velmi důležitý s ohledem na pocit bezpečí ze strany obyvatel**. Svým způsobem totiž usměrňuje postoje dlouhodobých obyvatel k nově příchozím migrantům, do nichž se díky práci městské policie v menší míře promítají obavy z neznámého, jež by mohly ústit k výrazněji xenofobním náladám.

Druhý narativ vnímá cizince jako **integrální součást městské společnosti** a **spíše zdůrazňuje až překvapení z bezproblémové komunikace a interakce**. Tento náhled je běžný ve **školských a kulturních zařízeních**. Vedle škol je typický pro **městskou knihovnu**, jež se prezentuje spíše jako komunitní centrum setkávání lidí různých generací, potřeb, preferencí a kultur, než pouze jako knihovna. V roce 2022 se takto formulovaný náhled **šířil i ve vztahu k válečným uprchlíkům** z Ukrajiny mezi zaměstnanci městského úřadu, městských a nevládních institucí i

obyvateli, kteří věnovali mimořádné úsilí s cílem humanitární a zároveň humánní pomoci. Přestože zástupci této skupiny prvnímu narativu akcentujícímu bezpečností otázky a prevenci narušování veřejného pořádku v podstatě rozumí, neztotožňují se s ním. Naopak, jejich postoj by se dal vyjádřit slovy: „Zatím jsme se v našem světě nesetkali s cizinci, kteří by představovali problém a nedorozumění“.

K druhému narativu se od roku 2020 přidal **narativ Světa v Písku o světě v Písku**, tj. narativ početně narůstající skupiny obyvatel Písku kolem dobrovolné občanské inciativy Svět v Písku. Jde o písecké občany, kteří mohou mít zahraniční původ, přičemž občanství mají české nebo zahraniční země, nebo jsou Češi původem i občanstvím, ale cizince mají za partnery, nebo v cizině delší doby pobývali, nebo se zajímají o otázky každodenního života cizinců, zkušeností z jiných kultur nebo multikulturního soužití. Narativ o světě v Písku akcentuje skutečnost a zkušenost již existující **rozmanitosti píseckých obyvatel z hlediska jejich původu a životních zkušeností**.

Pro veřejnost poněkud skrytý je **ekonomický narativ týkající se zaměstnávání cizinců** v Písku a **nezbytnosti cizinců pro zabezpečení ekonomického rozvoje, zajištění průmyslové výroby a funkčnosti služeb** pro obyvatele. Narativ **připouští i jisté limity,** a to zejména s ohledem na strukturální potřeby místních zaměstnavatelů, kteří nemohou nabídnou pozice pro vzdělané a dobře kvalifikované cizince, mj. i pro mnohé z těch, kteří souvislosti s válečným konfliktem přicházeli v roce 2022 z Ukrajiny (a nemohou se stát náhradou za zaměstnance najímané z pracovních agentur). Jde o narativ části politické reprezentace, hospodářské komory, některých podniků a také úřadu práce. Tento realistický narativ by si zasloužil větší zviditelnění v místním mediálním prostoru.

Zajímavý a pro proces integrace důležitý je i vnitřní **narativ o písecké společnosti jako uzavřené a konzervativní**, která nestojí o sdílení města s „cizinci“ a „novinkami“, ať jde o turisty nebo občany jiných zemí. Takový narativ je přitom v jistém **kontrastu s reálnou situací** města, které je turistické, otevřené, kulturní a s jedním z nejvyšších podílů cizinců mezi jihočeskými lokalitami. Zřejmě jde o narativ, který plní funkci jistého obranného a preventivního mechanismu.

Příležitostně, a to zejména v momentech změn a překvapení, jako byla migrace válečných uprchlíků z Ukrajiny, se objevují a cirkulují **dílčí příběhy xenofobního charakteru** a často **dezinformační povahy bez ukotvení v reálných situacích a zkušenostech** a spíše vycházející z předjímání problémových stavů, k nimž by mohlo dojít. Zejména **populace seniorů je náchylná** k přejímání, sdílení a šíření takových příběhů a dokonce i jejich aktivnímu vytváření.

Narativy a reprezentace (vytvářené obrazy) jsou velmi **důležité pro proces vzájemné mnohostranné společenské a kulturní integrace** založené na pochopení a **konviviální interakci** (kdy odlišnost druhých není vnímána na základě zřejmých vnějších znaků, ať již jde o fenotyp jedince nebo mluvený jazyk). Obecné a často **stereotypní narativy** ve společnosti přitom často vychází z xenofobních postojů a inklinují k negativním reprezentacím cizinců ve veřejném diskurzu (vyskytují se ale i **narativy pozitivní**, jako je například vnímání vietnamských žáků jako cílevědomých, pilných a s vynikajícími výsledky). Přirozenou cestou k otupení xenofobie založené na takových negativních narativech jsou **osobní zkušenosti** s reálným potkáváním se s cizinci. Napomoci pak může prezentování **pozitivních poznávacích narativů** o cizincích, kteří jsou běžnou součástí každodenních životů a fungování společnosti. Tomu mohou efektivně napomáhat veřejné instituce a mediální nástroje, které mají k dispozici.

7 Hlavní aktéři a jejich aktivity zaměřené na cizince v Písku

Kapitola analyzuje **organizace a jejich aktivity**, které jsou spojené s integrací cizinců ve městě Písku. V podstatě až do mimořádné migrace cizinců z Ukrajiny **nebyla cizincům věnována ze strany městského úřadu ani etablovaných nevládních organizací téměř žádná specifická pozornost**. **První náznaky** zahrnutí cizinců do cílových skupin v oblasti sociálních služeb a vzdělávání se začaly objevovat **až od let 2019-2020**. Do Písku v rámci terénní práce nepravidelně dojížděly z Českých Budějovic pracovnice Centra pro podporu integrace cizinců pro Jihočeský kraj a CPIC zde nabízelo i jazykové kurzy a nabízelo příležitostné konzultace.

Situace se zcela zásadně změnila na jaře 2022 s válkou na Ukrajině a mimořádně vysokým počtem válečných uprchlíků, občanů Ukrajiny s dočasnou ochranou na území České republiky. Měsíce březen a duben přinesly **mimořádné humanitární úsilí věnované zajištění bydlení a každodenních potřeb přicházejících Ukrajinců,** do něhož se okamžitě zapojil i městský úřad v Písku (Obrázek 7.1). V takové emergentní situaci se **dlouhodobé otázky týkající se běžné integrace odsunuly do pozadí,** nicméně při vědomí, že brzy nastane potřeba jejich řešení, a to s velkou pravděpodobností pro mnohem vyšší počty cizinců, než by bylo v případě plynulejšího vývoje neovlivněného mimořádnou válečnou situací.

Obrázek 7.1: Vlajky města Písku a Ukrajiny

Zdroj: Městský úřad Písek

Kapitola se věnuje **činnosti veřejné správy,** a to se zaměřením na přítomnost problematiky cizinců a jejich integrace ve strategických koncepcích, činnost odborů městského úřadu a městské policie, a následně se věnuje **centrálně řízeným** organizacím a aktivitám, specificky

pracovišti OAMP v Písku a zejména činnosti Centra pro podporu integrace cizinců pro Jihočeský kraj, následuje část zaměřená na **nevládní sektor a občanské iniciativy**, kam jsou přiřazeny i aktivity městské knihovny, v posledním bloku je pozornost věnována aktérům **soukromého** sektoru. Školským zařízením byla pozornost věnována v předchozí kapitole.

7.1 Veřejná správa města Písku

Přístup k cizincům ve strategických a rozvojových koncepcích a dokumentech

Přestože má Písek v kontextu Jihočeského kraje mimořádně vysoký podíl cizinců a největšími zaměstnavateli jsou průmyslové firmy zaměstnávající cizince, **samospráva města zatím nemá systematický přístup k cizincům**, jejich roli v místní společnosti a potažmo k integraci cizinců. **Klíčové strategie a koncepce** jako Strategický plán rozvoje města Písku (2015), Modrožlutá kniha Smart Písek (2015), Dlouhodobá strategie rozvoje sociálních služeb na území Města Písku jako obce s rozšířenou působností do r. 2030 (2015), Písek - živé jihočeské Athény: Program podpory rozvoje kultury a cestovního ruchu ve městě Písku na období 2018 – 2030 (2017), Místní plán inkluze města Písek pro období 2018-2021 (2018), Akční plán rozvoje sociálních služeb v ORP Písek (2019), Strategický plán sociálního začleňování (2019), Koncepce bydlení města Písku 2021-2031 (2020), Plán udržitelné mobility a plán udržitelné zeleně města Písku (2020) **vůbec nezmiňují cizince a proces integrace cizinců**. Pokud by si někdo utvářel náhled na Písek na základě těchto dokumentů, vůbec by problematiku integrace cizinců nezaznamenal. Jakoby cizinci v Písku vůbec nebyli.

Poprvé se odkaz na cizince objevuje v koncepcích v oblasti vzdělávání. **Lokální koncepce předškolního vzdělávání Písek (2019) do cílové skupiny dětí předškolního věku zahrnuje vedle** dětí romského etnika také děti cizinců a zahrnuje je mezi sociálně a kulturně znevýhodněné děti. Byť okrajově, děti cizinců koncepce alespoň zmiňuje. O málo novější **Místní akční plán rozvoje vzdělávání na Písecku 2020-2021** již v analytické části konstatuje **růst počtu dětí cizinců v posledních letech v MŠ i v ZŠ** a mluví o specifických potřebách jejich vzdělávání. Analýza poukazuje na „**nedostatečné prostředky a možnosti pro vzdělávání dětí cizinců** zejména v mateřských školách (nedostatek tlumočníků, nedostatečné vzdělávání cizinců českému jazyku)“ a chybějící „tlumočníky pro děti cizinců (kontakty na tlumočníky, zejména vietnamština, mongolština)“. Ve strategické části ovšem již **nejsou žádná explicitní opatřen**í zaměřená na tuto cílovou skupinu nebo identifikované problémy.

Druhou oblastí, kde se v posledních třech letech začala zohledňovat **cílová skupina cizinců,** jsou **sociální služby a sociální začleňování**. **Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb pro ORP Písek na období 2020-2022** do vymezené **cílové skupiny** osoby v nepříznivé sociální situaci zahrnul i **cizince a migranty** a cílové skupiny rodiny s dětmi také **rodiny cizinců**. Ve SWOT analýze jako slabou stránku identifikoval **nedostatečné poradenství pro cizince a jejich rodiny**. Navazující **Akční plán rozvoje sociálních služeb v ORP Písek (2023)**, který byl zpracován na základě aktuálních údajů získaných od poskytovatelů sociálních a doprovodných služeb, již jednoznačně jako jednu z priorit definuje „**integraci cizinců v oblasti kulturní a jazykové v městě Písku**“. Mezitím byl vypracován a schválen **Plán sociálního začleňování [Písek, 2022-2027]**, který v oblasti bydlení jako klíčový problém definuje vysoký počet osob vyloučených z bydlení a do cílové skupiny zahrnuje **národnostní a etnické menšiny – specificky Romy a cizince „obchodované na trhu práce“**, a v oblasti bezpečnosti je za klíčový problém považován snížený pocit bezpečí v sociálně vyloučených a ohrožených lokalitách a sousedství a v cílové skupině jsou zahrnuty **rodiny cizinců a národnostních menšin**.

Městský úřad Písek

V rámci městského úřadu není problematika cizinců nijak institucionálně a personálně zaštítěna. Řešená je v rámci běžných agend, a to zejména na odboru školství a kultury. Městský úřad nemá aktuálně **žádný informační kanál specificky zaměřený na cizince**, např. webové stránky cílené na informování cizinců. Web města aktuálně obsahuje pouze specifickou složku s názvem Ukrajina s **vybranými informacemi pro válečné uprchlíky** a odkazy na stránky Krajské asistenční centrum pomoci Ukrajině (KACPU), MV ČR, a další zdroje. Zpravodaj města Písku **na cizince necílí** a **ani o nich neinformuje**, až na několik málo zpráv o pomoci uprchlíkům z Ukrajiny během uplynulého roku.

Na konci února městský úřad okamžitě reagoval na migraci válečných uprchlíků z Ukrajiny a zajistil mimořádné **ubytování pro uprchlíky v ulici Sovova** (Obrázek 7.2), sice jen na období ca dvou měsíců, nicméně pomohlo překonat první nejtěžší týdny (viz kapitola 6.1). Z iniciativy města Písku vzniklo **Poradenské místo pro pomoc Ukrajině**, které nejdřív fungovalo v prostorách pro ubytování nově příchozích občanů Ukrajiny v Sovově ulici 1556 a od června 2022 se **přesunulo na odbor sociálních věcí**, oddělení sociální práce a pomoci Městského úřadu v Písku. Koncem roku 2022 byla agenda, kterou zajišťovali Radka Kašparová, DiS. a Mgr. Luboš Vyterna, postupně předána **nově otevřené pobočce Centra pro podporu integrace cizinců**. Poradenské místo pro pomoc Ukrajině pomáhalo s prvotním ubytováním, hledáním následného bydlení, s materiálním zajištěním, spolupracovalo s ostatními pomáhajícími organizacemi, s úřadem práce a ostatními odbory městského úřadu. Dále pomáhalo s vyřízením humanitárních dávek, a to i v době přechodu na podávání elektronických žádostí. Časté byly také dotazy uprchlíků na zdravotnickou péči a vyhledání praktických lékařů i odborných ambulancí. Poradenské místo rovněž zajišťovalo doprovody na úřady, do organizací či k lékaři, a to díky jazykové vybavenosti Radky Kašparové.

Obrázek 7.2: Objekt v Sovově ulici využitý pro dočasné ubytování uprchlíků z Ukrajiny

Zdroj: Městský úřad Písek

Odbor sociální věcí Městského úřadu Písek se před rokem 2022 cizineckou otázkou nezabýval. **Cizince řešil v rámci svých agend** a setkával se s nimi zejména v krizových situacích v případě ztráty práce a ubytování nebo vážných zdravotních problémů. Tyto otázky byly citlivé především pro cizince ze třetích zemí, kteří nemají nárok na sociální dávky. Otázky integrace řešené na odboru se týkaly **sociálního vyloučení** (zejména s ohledem na místní populaci Romů) a **sociálního bydlení,** a to ve spolupráci s Agenturou pro sociální začleňování (nyní odbor MMR ČR). Podle vlastního vyjádření nemá odbor kapacitu pro agendu integrace cizinců, je nicméně zadavatelem analýzy, od níž očekává základní zmapování situace s cizinci v Písku. Byl si totiž vědom **narůstající důležitosti integrace cizinců,** zejména s ohledem na dlouhodobý růst počtu a podílu cizinců v Písku a především pak díky **výzvám** způsobeným v období pandemie nemoci **Covid-19**. Analýza má pomoci v rozhodování o dalším směřování s cílem systematického zabezpečení integrace cizinců v Písku.

Odbor školství a kultury děti a žáky cizince v základních a mateřských školách rovněž nijak zásadně neřešil. Podíl žáků cizinců v základních školách nebyl významný a dařilo se ho **průběžně řešit a zabezpečovat** v rámci **pravidelných koordinačních schůzek** s řediteli škol zřízených městem Písek. V souvislosti s nově zavedeným systémem financování a organizace jazykové přípravy pro žáky cizince od školního roku 2021/22 byla určena základní škola T.G. Masaryka, která měla největší zkušenosti s integrací žáků ohrožených sociálním vyloučením, jako pověřená pro výuku češtiny jako druhého jazyka pro žáky cizince.

Městská policie Písek

Další institucí zřízenou městem, která vzhledem ke své činnosti přichází často do styku s cizinci, i když ve své agendě nemá integraci jako prioritní cíl, je **Městská policie Písek**. Hlavní prioritou městské policie je zabezpečení **veřejného pořádku**, ochrana bezpečnosti osob a majetku, dodržování pravidel občanského soužití, dohled nad bezpečností a plynulostí provozu na pozemních komunikacích, prevence kriminality a dohled nad dodržováním čistoty na veřejných prostranstvích.

Městská policie Písek má dlouhodobé zkušenosti s cizinci v Písku, a to specificky z pohledu **narušování veřejného pořádku**. Městská policie registruje a řeší přestupky nejčastěji spojené s **rušením nočního klidu**, **nadměrnou konzumací alkoholu** (zejména u cizinců z východní Evropy), krádežemi a **ničením majetku** a **srocováním** se na veřejných prostranstvích. Jde o přestupky, které veřejnost nejvíce vnímá a vyvolávají v ní **obavy o bezpečnost**. Podle městské policie jde do jisté míry o podobné obavy, s nimiž se setkávají ve vztahu k Romům. Kromě toho se městská policie setkává s (domácím) násilím a rvačkami a vzájemným napadáním na **ubytovnách**, jež jsou často spojené s nadměrnou konzumací alkoholu. Většinou jde o cizince původem ze Slovenska, Polska, Rumunska, Bulharska a Moldavska.

Městská policie registruje **kolem 100 událostí ročně** s tím, že k jejich nárůstu dochází **od počátku výstavby průmyslové zóny**. Městská policie se setkává zejména s cizinci zaměstnanými v průmyslu, zejména v průmyslové zóně Písek-sever, žijícími na ubytovnách a často v pozici agenturních zaměstnanců s vysokou fluktuací míst pobytu a práce. Přestupky ve smyslu rušení nočního klidu se vyskytují i v rezidenčních čtvrtích města ve spojitosti s **byty, které si pronajímá větší počet (6-8) dělníků**. Kromě ubytoven městská policie neregistruje nějaké významnější koncentrace bydlení cizinců v prostoru města.

Městská policie je v jistém **neformálním kontaktu s některými zaměstnavateli**, jejichž prioritou je dobrý vztah s městem a občany. V případě některých komunit, např. vietnamské, se obrací i na **osoby, jež mají v dané skupině respekt**.

7.2 Organizace státní správy, krajské centrum pro podporu integrace cizinců a nevládní organizace zaměřené na pomoc cizincům v oblasti sociálních, právních ad. služeb

OAMP MV ČR, pracoviště Písek

Ve městě Písku působí pracoviště odboru azylové a migrační politiky Ministerstva vnitra České republiky, a to s územní působností pro okresy Písek a Strakonice. Pracoviště řeší v rámci státní správy povolení, prodloužení nebo změny pobytů. Lokalizace v Písku **usnadňuje cizincům**, zejména těm ze třetích zemí, pobývajícím a pracujícím ve městě a v regionu, **řešení pobytových otázek** (Obrázek 7.3). Otázkám místní integrace se však z podstaty své činnosti nevěnuje.

Obrázek 7.3: Vítejte v ČR: Pracoviště OAMP MV ČR v Písku

Foto Luděk Sýkora

Naši krajané

V okrese Písek (nikoliv ve městě), v obci Jetětice byl realizován **projekt Ministerstva vnitra ČR „Naši krajané“** zaměřený na **integraci skupin krajanů zejména z Venezuely a Ukrajiny**, kteří projevili zájem o návrat do Česka. Ubytovaní byli v hotelu Vltava v osadě Červená nad Vltavou. Programem za 7 let prošlo ca 500 cizinců. V okrese Písek zůstala ale jen jedna čtyřčlenná rodina, kdy zde oba manželé našli s přispěním úřadu práce zaměstnání[14]. Dle zkušeností cizinci po absolvování programu preferovali Prahu nebo jiné městské lokality.

[14] https://zpravy.aktualne.cz/ekonomika/kde-je-v-cesku-nejvice-lidi-bez-prace-nejhorsi-obec-nenajdet/r~627257c07bfa11e6a77e002590604f2e/

Centrum na podporu integrace cizinců pro Jihočeský kraj

Centrum na podporu integrace cizinců (CPIC) pro Jihočeský kraj provozuje Správa uprchlických zařízení Ministerstva vnitra. Centrum zdarma poskytuje **sociální a právní poradenství, kurzy českého jazyka a sociokulturní kurzy, tlumočení a zajišťuje různorodé vzdělávací, kulturní a společenské akce** (blíže viz www.integracnicentra.cz). Centra na podporu integrace cizinců zajišťují **adaptačně-integrační kurzy** „Vítejte v ČR“, které je povinen absolvovat každý cizinec ze třetí země, kterému bylo od 1. 1. 2021 vydáno povolení k dlouhodobému pobytu či trvalému pobytu na území České republiky. Centra organizují **regionální poradní platformy**, které slouží pro výměnu informací a koordinaci mezi hlavními aktéry na úrovni kraje, zejména krajskými a obecními úřady, pracovišti Odboru azylové a migrační politiky MV ČR, cizineckou policií, státní a městskou policií, úřady práce, finančními úřady, hospodářskou komorou, živnostenskými úřady, neziskovými organizacemi ad. CPIC pro Jihočeský kraj sídlí v Českých Budějovicích.

CPIC si bylo dlouhodobě vědomo **specifické situace v Písku** a poptávky po jeho službách. Dlouhodobě se snažilo o **zřízení kontaktního místa**. Sociální pracovnice CPIC pro Jihočeský kraj v posledních letech zajišťovaly potřeby klientů v Písku **nepravidelně** zpravidla **v rámci terénní práce** a/nebo **na základě individuální domluvy s klienty**. Pro setkání s klienty využívaly učebnu Anny Simotové, která pro CPIC pracovala jako komunitní pracovnice, a posléze **veřejné prostory v městské knihovně**. Šlo však spíše o improvizaci, s návštěvami jednou týdně, zpravidla v úterý, kdy mělo CPIC v Českých Budějovicích zavřeno. Pomoc se nejčastěji týkala pobytových záležitostí (vyplnění formulářů), hledání bydlení mimo ubytovny, nalezení lékaře nebo pomoc se vzděláváním. V rámci terénní práce se zpravidla sociální pracovnice obchází večerky, kontaktují Vietnamce, nabízí služby CPIC a zjišťují potřeby. Zároveň kontaktují i úřady a nevládní organizace, jako úřad práce, finanční úřad, sociální odbor městského úřadu nebo Charitu Písek. Sociální pracovnice vnímaly **potřebu zajištění poptávky cizinců klientů** v Písku, a to nabídkou pravidelných hodin ve stálém kontaktním místě, které by rovněž zvýšilo povědomí o možnostech služeb nabízených ze strany CPIC a potažmo jejich využití cizinci/migranty. Nedařilo se ale dojednat vhodné prostory.

CPIC v Písku realizuje také **kurzy češtiny nabízené klientům zdarma,** a to na ZŠ J.K. Tyla. Kurzy jsou každý týden ve středu a v neděli. CPIC je zajišťuje organizačně, přičemž češtinu učí pan Karel Cejnar, soudní tlumočník do ruštiny a ukrajinštiny. Sociální pracovnice se často snažily navázat případné schůzky s klienty v městské knihovně na dobu před počátkem středečního jazykového kurzu tak, aby klienti nemuseli jezdit vše vyřizovat do Českých Budějovic. Takový **nepravidelný kontakt ale neumožňoval vybudovat pevnější vztahy vzájemné** důvěry na základě častějšího kontaktu. Sociální terénní pracovnice CPIC nezaznamenaly, že by si cizinci stěžovali na diskriminaci nebo nepříjemné postoje ze stany majority. S určitými nepříjemnostmi se setkali na úřadech z důvodu jazykové bariéry a v této oblasti může být CPIC nápomocné doprovodem na schůzky na úřadech.

Potřebné prostory pro centrum se nakonec podařilo získat. Na podzim 2022 bylo zřízeno **detašované pracoviště CPIC Písek** se třemi pracovnicemi zajišťujícími především sociální poradenství a nostrifikace dokladů o dosaženém vzdělání.

7.3 Nevládní neziskové organizace a občanské iniciativy s aktivitami v oblasti výuky jazyka a společenských a kulturních aktivit

Anna Simotová

Anna Simotová je živnostník, **učitelka češtiny pro cizince** spolupracující s průmyslovými podniky a městskou knihovnou, prezentující se jako „češtinářka s přízvukem“. Do jisté míry je vnímaná jako aktivistka, a to v pozitivním smyslu slova, tj. **jako angažovaná občanka se snahou pomoci cizincům**, předcházet potenciálně negativním jevům a stavět mosty mezi stávajícími obyvateli města a nově příchozími cizinci.

Anna Simotová je původem z Litvy, kde vystudovala bohemistiku na univerzitě ve Vilniusu. Před lety pracovala na živnostenské oprávnění jako **překladatelka a tlumočnice,** a to pro firemní zákazníky. Jedním z nich byla i firma Faurecia z písecké průmyslové zóny. Ta ca před deseti lety měla zaměstnance z Francie a na Annu Simotovou se obrátila s žádostí o kurzy češtiny. Nastudovala metodické základy výuky češtiny jako druhého jazyka, výuku zajistila v pronajatých prostorách v centru města Písku (Obrázek 7.4), a tím se rozběhla **spolupráce s Faurecií**. Náklady na kurzy češtiny hradila firma v rámci své společenské odpovědnosti s podmínkou 75% docházky a splnění závěrečné zkoušky. Anna Simotová situaci komentuje slovy: „Oni čekali pracovní sílu a oni jim přijeli lidi“, tak je potřeba se o ně postarat. Na základě této zkušenosti se na Annu Simotovou obrátily jiné subjekty. Češtinu učila například **v rámci projektu „Naši krajané“**, který byl realizován v zařízení MV ČR (hotel Vltava) v obci Jetětice (lokalita Červená nad Vltavou) a zaměřil se na integraci skupin krajanů zejména z Venezuely a Ukrajiny, kteří projevili zájem o návrat do Česka.

Obrázek 7.4: Čeština pro cizince v prostorách „češtinářky s přízvukem“

Foto Luděk Sýkora

Žákům z kurzů češtiny často pomáhala s různými žádostmi týkajícími se nostrifikace, pojištění, sloučení rodiny, atd. Začala se obracet na Centrum pro integraci cizinců pro Jihočeský kraj, pro něž následně působila jako **komunitní pracovník,** a pomáhala zejména směřovat cizince

s dotazy na zaměstnankyně CPIC, které začaly do Písku jednou týdně dojíždět za svými klienty. Přitom mj. využívaly i její učebnu a následně prostory městské knihovny. Kromě toho pracuje pro nevládní neziskovou organizaci **META, o.p.s.** - Společnost pro příležitosti mladých migrantů jako **regionální pracovnice pro Písecko a Jihočeský kraj**. Anna Simotová je jednou ze zakladatelek a tahounem iniciativy **Svět v Písku** (viz podrobnější informace níže). Anna Simotová aktivně působila na politickou reprezentaci a městský úřad s cílem začít aktivně řešit potřeby cizinců v Písku. Jak sama říká: „Cizinci začali být v Písku všudypřítomní, ale zároveň byly pro obec jakoby neviditelní“. V době pandemie Covid-19 se na ni cizinci obraceli s řadou otázek a problémů (např. daňová přiznání). Důvodem byla skutečnost, že v Písku neexistuje systematická podpora cizinců. V roce 2021 přemluvila místostarostu Petra Hladíka, aby se připravilo vstupní zmapování situace a prostřednictvím projektu MV ČR bylo požádáno o podporu zpracování analýzy struktury a rozmístění cizinců ve městě Písku. Dalo by se říct, že Anna Simotová je v Písku **zavedenou a respektovanou „institucí“ v oblasti integrace cizinců**.

Zcela nová etapa činnosti se rozběhla s příchodem uprchlíků před válkou na Ukrajině. Od konce března se spolupracovnicemi začala učit **češtinu pro válečné uprchlíky**, držitele dočasné ochrany. Město Písek poskytlo učebnu a vybavilo ji postarším nábytkem a zařízením (Obrázek 7.5). Následně městem získané projekty z MV ČR a MŠMT ČR, pro něž Anna Simotová pracovala jako jeden z realizátorů, umožnily pořízení kvalitních výukových pomůcek.

Obrázek 7.5: Výukové prostory intenzivních kurzů češtiny pro uprchlíky z Ukrajiny

Foto Luděk Sýkora

Dílčí podprojekt **„Zajištění jazykových kurzů pro město Písek“** byl realizován týmem šesti učitelek (pracujících na živnostenské listy za úhradu ze strany obce a potažmo příslušného dotačního titulu) se zkušeností s výukou češtiny, ve dvou případech jako druhého jazyka pro cizince. Od 1. dubna 2022 bylo realizováno několik běhů intenzivních jazykových kurzů pro držitele dočasné ochrany, každý po 80 výukových hodinách a ca čtyřech denně. Kurzy byly primárně zaměřené na **dospívající ve věku 14-18 let**. Těchto kurzů bylo od počátku dubna do konce srpna realizováno paralelně sedm. V počátky byly všechny pro začátečníky, kteří přecházeli do kurzu mírně pokročilých. Koncem srpna část „studentů“ úspěšně dokončila kurz

pro pokročilé. Kromě toho skupina zajišťovala také výuku pro pracující, vesměs ženy. Ta ale probíhala pouze ve formě 1,5 hodiny týdně. Vedle výuky jazyka kurzy obsahovaly i učení se českým reáliím, čemuž sama Anna Simotová říká „skryté curriculum“. V rámci jiného dotačního titulu získaného městem Písek byly realizovány jazykové kurzy sloužící k přípravě dětí s OMJ pro přijímací řízení na střední školy (kurzy nebyly omezené jen pro držitele dočasné ochrany). Anna Simotová se zapojila i do podpory adaptačních skupin na základních školách.

V druhé polovině roku umožnily mimořádné dotace pro integraci uprchlíků realizovat integrační aktivity v rámci iniciativy Svět v Písku a pokračovat v jazykových **kurzech pro dospělé, mladistvé ve věku 14-18 let a pro přípravu dětí cizinců na přijímací řízení na střední školy** (Obrázek 7.6).

Obrázek 7.6: Rozvrh intenzivních kurzů češtiny pro mladistvé a kurzů pro dospělé držitele dočasné ochrany z Ukrajiny

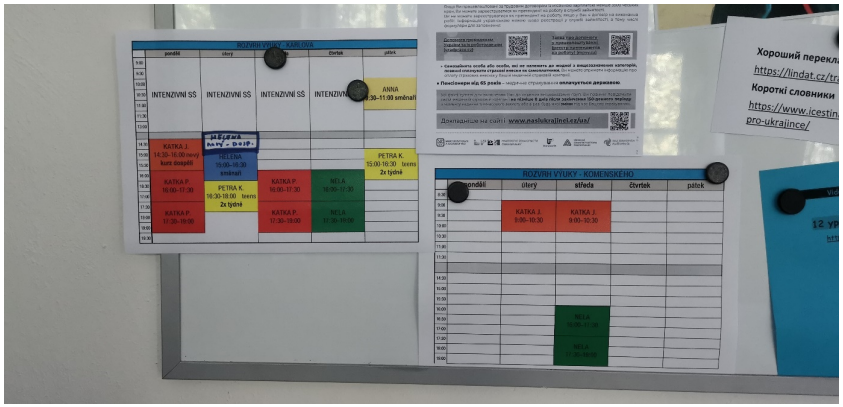

Foto Luděk Sýkora

Přístup Anny Simotové k integraci vyjadřuje její vlastní sdělení v místním tisku. „Slovo „integrace“ v poslední době skloňuje kde kdo, ale co to vůbec je? Například v psychologii se integrace definuje jako organizace prvků, které utvářejí osobnost v uspořádaný, harmonický celek. Integrace lidí je pro nás **organizace jedinců, kteří utvářejí společnost v uspořádaný, harmonický celek**. Ten celek nemusí být úplně homogenní, jednobarevný, stejnou řečí mluvící. Musí se ovšem skládat z lidí, **kteří k celkovému pořádku a harmonii přispět chtějí**. Ať už jsou to cizinci nebo zástupci většinové společnosti. Cizinec, který se za 5 let nenaučí jazyk země, do níž se přestěhoval, do úrovně A2, není o nic horší než místní vlastenec, který na cizince, kteří mezi sebou mluví svou mateřskou řečí, nevrle pokřikuje: „Jste v Čechách! Mluvte česky!“ Na integraci se musí chtít podílet obě strany.“[15]

[15]Zdroj:http://www.piseckysvet.cz/veci-verejne/znacky-na-jistotu?fbclid=IwAR2X8hk2DNEkx1eIBJZZFLZ0kTDcQmgzClvliW41YhrwngjquscWTEySscc

Svět v Písku

Svět v Písku je **dobrovolná iniciativa** pěti kamarádek, které v září 2020, v době první vlny koronaviru, založily Svět v Písku[16] jako **platformu pro cizince pro sdílení zkušeností** při hledání nového domova[17]. Cílem iniciativy je usnadnit integraci v místní společnosti. Iniciativa se snaží ukázat, že „v malém Písku je pomalu celý svět!“. První veřejné setkání naplánované na 9.10.2020 v městské knihovně se bohužel v důsledku pandemie koronaviru neuskutečnilo. Platforma ale žila na Facebookových stránkách, kde mj. **sdílela odkazy** na aktivity Městské knihovny Písek nebo Center na podporu integrace cizinců v Českých Budějovicích a Benešově.

Aktivity iniciativy se naplno rozběhly v roce 2022, kdy byly podpořené v rámci projektu **Adaptace a integrace ukrajinských uprchlíků v Písku** spolufinancovaného Ministerstvem vnitra ČR a zaměřeného na integraci držitelů dočasné ochrany[18]. Každý první pátek v měsíci **hostila písecká městská knihovna setkání iniciativy Svět v Písku**, na nichž se scházeli lidé různých národů, kteří v Písku žijí a pracují (Obrázek 7.8 a 7.9). Svět v Písku se ale také aktivně účastnil například víkendového výstupu na Živec s výkladem o turistických trasách a značkách a tradičním opékáním špekáčků[19]. Svět v Písku zdůrazňuje, že na integraci se musí chtít podílet obě strany a klade si za cíl pomoci pořádáním setkání a akcí, kde se místní lidé „mohou v příjemném prostředí potkat se svými novými sousedy, poznat střípky jiných kultur, ochutnat jídla z jiných zemí, popovídat si jinými jazyky a poskytnout cizincům možnost ověřit jejich češtinu v neformální konverzaci.“[20]

Městská knihovna Písek

Městská knihovna Písek (https://www.knih-pi.cz/) vykonává informační, kulturní a vzdělávací činnost (Obrázek 7.7). Prezentuje se jako **otevřené komunitní centrum**: „... jsme více než knihovna“. Nabízí širokou škálu **vzdělávacích kurzů** pro veřejnost. Součástí nabídky jsou i **jazykové kurzy** a konverzační kluby v angličtině, francouzštině, italštině, španělštině, a také kurzy **Mluvíme česky** spojené s **multikulturním klubem** pro dospělé, děti i dospívající, které jsou specificky zaměřené na cizince (kurzy jsou podpořené z IROP).

V rámci projektu K21, Knihovna 21. století, a za podpory Ministerstva kultury knihovna v roce 2021 realizovala **komunitní projekt Knihovnický svět v hrnci,** v rámci něhož představila osm různých kultur, tradic a chutí. Realizaci omezila pandemie koronaviru, a tak byly připraveny videozáznamy, jež jsou dostupné na You Tube)[21]. Završením projektu byl knihovnický **Food & Book Festival**, při kterém účastníci projektu prezentovali veřejnosti na nádvoří knihovny své příspěvky a produkty. Městská knihovna vytváří prostor pro aktivity komunitně-dobrovolnického projektu **Svět v Písku.**

[16]http://www.piseckysvet.cz/veci-verejne/privitejme-svet-v-pisku?fbclid=IwAR1XuGYlhSrl8Tew5iH5VOpeIBgrQOtmz2fUh4yTubj6yoLM2_PGLDXAKvk#lightbox/0/
[17]https://www.youtube.com/watch?v=mGcDU7UKIMM&ab_channel=M%C4%9Bstsk%C3%A1knihovnaP%C3%ADsek
[18]http://www.piseckysvet.cz/veci-verejne/jednou-se-stalo?rss=1&fbclid=IwAR2BVqRxjV2qaSMjnhBih6NByhygLEESgpTGau48KAxzXpLZUja-J0Ouutc
[19]http://www.piseckysvet.cz/veci-verejne/znacky-na-jistotu?fbclid=IwAR2X8hk2DNEkx1eIBJZZFLZ0kTDcQmgzClvliW41YhrwngjquscWTEySscc
[20]dtto
[21]*https://www.youtube.com/watch?v=LFP6o2B4gLU&ab_channel=M%C4%9Bstsk%C3%A1knihovnaP%C3%ADsek*

Obrázek 7.7: Městská knihovna: Jazykové kurzy a multikulturní klub

Zdroj: Městská knihovna Písek a Facebook Svět v Písku

Obrázek 7.8: Svět v Písku: Jazykové kurzy a multikulturní klub

Zdroj: Facebook Svět v Písku

Obrázek 7.9: Svět v Písku: Swap (hrabárna) v městské knihovně

Zdroj: Facebook Svět v Písku

Charita Písek

Diecézní charita České Budějovice, jejíž součástí je i Charita Písek, organizuje **finanční pomoc** lidem na Ukrajině a lidem z Ukrajiny pobývajícím na jihu Čech. Kromě toho nabízí uprchlíkům **ubytování**; Oblastní poradna v Písku poskytuje **odborné sociální poradenství uprchlíkům** (Obrázek 7.10).

Obrázek 7.10: Leták Charity Písek

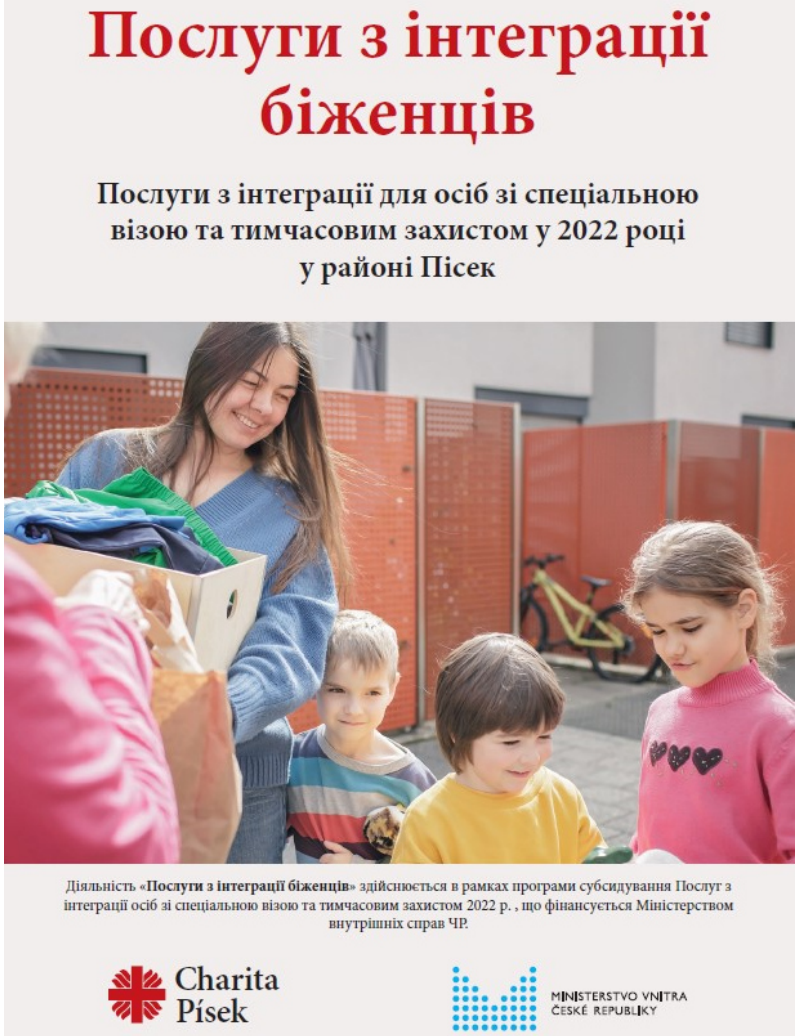

Zdroj: https://pisek.charita.cz/aktualne/spolecne-pro-ukrajinu/

7.4 Soukromý sektor

Průmyslové podniky

Od založení nové průmyslové zóny Písek-sever v devadesátých letech 20. století se v Písku etablovalo množství podniků **zpracovatelského průmyslu**. Vzhledem k postavení těchto firem v dodavatelských řetězcích a jejich závislosti na zakázkách, jejichž rozsah a načasování vykazuje nemalé výkyvy v čase podniky do nemalé míry využívají vedle svých kmenových zaměstnanců i **pracovníky najímané od pracovních agentur**. V některých podnicích může být v případě potřeby i více než polovina zaměstnanců agenturních. Některé podniky jsou si vědomi jistých **rizik vyplývajících z vysoké fluktuace agenturních zaměstnanců**, neexistenci jejich vztahu k Písku, ubytování v ubytovnách často odloučených od města, občasným přestupkům proti veřejnému pořádku a negativního vnímání obyvateli. Proto se snaží hledat **řešení omezující taková rizika** a podporující integraci cizinců, svých zaměstnanců v Písku.

Písecké podniky pořádají samostatně, ale i ve **spolupráci s Hospodářskou komorou Jihočeského kraje pro své zaměstnance kurzy českého jazyka** (Obrázek 7.11). Při vědomí větší stability zaměstnanců s rodinami se firma Faurecia pokusila v rámci **projektu „Srbsko“** do Písku přilákat zaměstnance i s rodinami ze Srbska. Aktivitu projednávala a koordinovala s městským úřadem. I když se záměr nevydařil, poukazuje na jistou úroveň **společenské odpovědnosti** firmy ve vztahu k lokalitě svého podnikání a působení. V době pandemie Covid-19 a poklesu produkce sice podniky většinu zaměstnanců z pracovních agentur nemohli využít, přesto se snažily alespoň některým nabídnout omezené možnosti a podržet si je i v průběhu nepříznivé situace.

Podniky v písecké průmyslové zóně se bez zaměstnávání cizinců neobejdou a spoléhat musí i na využívání zaměstnanců najímaných z pracovních agentur. V současnosti se trhy projevují ještě výraznější nestabilitou a dynamikou zakázek, než v době před pandemií Covid-19 a válkou na Ukrajině. Nestabilitu trhů vyrovnávají právě agenturní zaměstnanci. Bez nich by nebylo možné zajistit produkci ani práci pro kmenové zaměstnance, a tak ani ekonomický rozvoj a zaměstnanost ve městě a okolním regionu. **Firmy v Písku potřebují a budou potřebovat agenturní zaměstnance**, kteří jsou z **velké většiny cizinci**. Jde o skupinu cizinců, která bude v Písku vždy přítomná, a klíčovou otázkou je zajištění obecných jazykových kompetencí a kulturních znalostí a zabezpečení každodenního života v úrovni, která bude zajišťovat jejich pobyt ve městě. Jde však o **otázku obecnou pro Česko, nikoliv jen specifickou pro město Písek**, a řešení je nezbytné hledat na úrovni národní, samozřejmě při realizaci v lokalitách na základě spolupráce centrální vlády a potažmo krajských CPIC, místní správy ve městech, zaměstnavatelů a hospodářské komory, a to při využití potenciálu nevládních neziskových organizací působících v oblasti integrace cizinců.

Jihočeská hospodářská komora

Jihočeská hospodářská komora, která má oblastní kancelář v Písku, se snaží zastupovat společné zájmy podniků a podporovat je v řešení významných otázek, **mezi než patří i integrace cizinců**. Podpora se týká například pořádání **kurzů českého jazyka pro zaměstnance** nebo prostřednictvím **projektů zaměřených na stabilizaci pracovních sil** (např. projekt „Srbsko“ v Písku).

Obrázek 7.11: Faurecia: kurzy češtiny pro zaměstnance

Zdroj: Facebook Svět v Písku

8 Doporučení vedení města Písek

Poslední část analýzy formuluje **doporučení vedení města Písek** zaměřené na aktivity a praktiky **v oblasti integrace cizinců,** a to ze strany města Písku, jím zřízených organizací a organizací a institucí, jejichž činnost může vedení a správa města Písku ovlivnit. Doporučení vycházejí z hlavních zjištění a výsledků analýz, informací získaných z diskusního setkání a rozhovorů s klíčovými aktéry a dalších zdrojů.

8.1 Ekonomický a společenský rozvoj města Písku a obvodu ORP Písek, zaměstnanost, pracovní síla a bydlení

Město Písek je v současnosti druhé největší **průmyslové centrum** v Jihočeském kraji. Ekonomický rozvoj města je do značné míry formován **zpracovatelským průmyslem** koncentrovaným v průmyslové zóně Písek-sever. Ekonomické činnosti vzhledem ke svému zaměření využívají a nadále budou využívat **zaměstnance přicházející** na náš pracovní trh **ze zahraničí,** a to vzhledem k nedostatku domácí pracovní síly celkem i strukturálně s ohledem na poptávané profese a kvalifikaci pracovníků. Mezi kmenovými zaměstnanci bude narůstat podíl lidí s cizím občanstvím. S ohledem na pozici zdejších firem v dodavatelských řetězcích a fluktuacím na trhu budou formy do nemalé míry využívat **zaměstnance pracovních agentur**, kteří budou v Písku poptávat bydlení a služby. Pracovníci ze zahraničí se uplatňují i v jiných oborech, zejména **zdravotních a sociálních službách** a ve **stravování a pohostinství**. Značná část cizinců v současnosti bydlí na ubytovnách, které jsou sice možností jako první záchytný bod pro nově příchozí a v Písku dočasně působící zaměstnance, neměly by ale být zásadní formou **bydlení zahraničních zaměstnanců,** a to zejména v prostorově a funkčně izolovaných lokalitách s riziky segregace a sociálního vyloučení. S těmito skutečnostmi bohužel dosavadní strategické rozvojové záměry města Písku nepočítaly.

Cíl:

Zahrnout cizince jako **zásadní cílovou skupinu** ve **strategiích rozvoje** města Písku a obvodu ORP.

Doporučení:

- V **klíčových strategických rozvojových dokumentech** města Písek a obvodu obce s rozšířenou působností **reálně vyhodnotit ekonomický rozvoj** města a regionu a zcela zásadně **zohlednit roli zaměstnanců ze zahraničí**.
- Ve **spolupráci s místními firmami a hospodářskou komorou** řešit otázky bydlení a dalších sfér každodenního života cizinců zaměstnaných v píseckém průmyslu.
- Specificky **rozlišovat možnosti a potřeby kmenových a agenturních zaměstnanců** s ohledem na jejich každodenní sociální interakci ve městě.

8.2 Zajištění agendy integrace cizinců ze strany města Písku

Město Písek založilo průmyslovou zónu s cílem vytvořit pracovní místa pro obyvatele z města a jeho okolí. V současnosti značná **část zaměstnanců pochází ze zahraničí**. Nejde ale jen o dočasnou pracovní sílu, ale o obyvatele městay, z nichž část může ve městě pobývat dočasně, ale mnozí, a jde o narůstající počet, trvale. Pracovníci ze zahraničí jsou dnes v Písku **bez zjevné snahy a úsilí ze strany města o zajištění jejich integrace**. V současnosti je nezbytné počítat s tím, že minimálně desetina obyvatel města má původ mimo Českou republiku a nemalá část není **plně integrovaná do místní společnosti**. Jazykové a kulturní omezení některé z cizinců hendikepují v jejich komunikaci a sociální interakci zejména v prvních měsících a letech pobytu v Česku. Pomoci mohou společenské a komunitní akce zaměřené na **nově příchozí obyvatele**, což v Písku jsou často cizinci, jejichž cílem je aktivně je podpořit z hlediska zapojení do místního života. V případě již usazených cizinců je pak výzvou jejich intenzivnější **zapojení do komunitních občanských aktivit a politické participace** na rozhodování o rozvoji ve městě.

Cíl:

Připravit, institucionálně ukotvit a personálně zajistit agendu integrace cizinců ve správě města Písku.

Doporučení:

- Ustanovit **místní agendu integrace cizinců,** a to **v rámci agendy sociálního začleňování** na odboru sociálních věcí. Jako přehledný zdroj podnětů, doporučení a příkladů dobře poslouží Manuál lokální integrace migrantů v České republice (Kalíková a Čerychová 2020) připravený Sdružením pro integraci a migraci, SIMI (online verze: https://www.migrace.com/cs/regularizace/mesta-a-inkluzivni-strategie/integracni_manual). Využít lze i **databázi integračních projektů**, kterou připravilo SIMI (https://www.migrace.com/cs/regularizace/mesta-a-inkluzivni-strategie/databaze).
- S cílem realizovat **integraci cizinců jako průřezovou agendu** zavést **pravidelné setkávání** odboru sociálních věcí, odboru školství, úřadu práce, škol, městské knihovny, CPIC pro Jihočeský kraj, a dalších organizací za účelem diskuze strategie, aktivit a novinek v oblasti integrace cizinců.
- Ve spolupráci s Centrem pro podporu integrace cizinců pro Jihočeský kraj, pracovištěm Písek definovat **dělbu práce mezi městským úřadem a CPIC** a agend týkajících se služeb pro podporu integrace cizinců do společnosti, a to zejména při jednání s úřady, školami a ve specifických životních a osobních situacích. Pro podporu integrace cizinců zajistit vhodně jazykově vybaveného pracovníka pro interkulturní a terénní činnost a spolupracovníky pro tlumočení.
- **Využít mimořádný potenciál občanské iniciativy Svět v Písku** a prostředí **Městské knihovny Písek** pro **realizaci socio-kulturních a aktivit** zaměřených na integraci cizinců do místního společenského a kulturního života.
- **Posílit jazykové a interkulturní kompetence** zaměstnanců městského úřadu a organizací zřízených městem Písek (školení zaměstnanců obecních úřadů nabízí nevládní neziskové společnosti, například Sdružení pro integraci a migraci, SIMI).
- Pravidelně se **účastnit Regionální poradní platformy** organizované CPIC pro Jihočeský kraj.

8.3 Informovanost cizinců a o cizincích ze strany města Písku

Analýza poukázala na **absenci informovanosti cizinců ze strany Městského úřadu Písek**. Cizinci v Písku sice mohou využít univerzální národní informační zdroje MV ČR, sítě center na podporu integrace cizinců a specificky CPIC pro Jihočeský kraj v českých Budějovicích a nevládních neziskových organizací, zcela ale absentují **místně specifické informace** v **oblasti místních sociálních služeb, školství, místního rozvoje** a dalších.

Cíl:

Zajistit informovanost cizinců Městským úřadem v Písku a partnerskými a spolupracujícími organizacemi.

Doporučení:

- Využít **potenciál webových stránek** a **sociálních medií** pro **informování cizinců** o **institucích a sociálních službách** a rozmanitých stránkách života v Písku, regionu a Česku a rovněž **o cizincích** jako integrální součásti každodenního života v Písku. V případě sociálních medií je možné spolupracovat s iniciativou Svět v Písku, která prostřednictvím svého Facebooku oslovuje širší spektrum uživatelů. Jako zdroj inspirace mohou posloužit webové **stránky Metropole všech** (www.metropolevsech.eu), samozřejmě při vědomí, že Písek není srovnatelný velikostí ani odbornou kapacitou. Jako příklad mohou sloužit i stránky městských částí Praha 7 nebo Praha 11, které v horním banneru mají odkazy na stránky pro cizince (https://www.praha7.cz/en/ nebo https://www.praha11.cz/cs/media/foreigners-cizinci/), které jsou připravené v několika jazykových mutacích. Skvělou možností je **využít Google překladač integrovaný přímo do webových stránek**, umožňující v podstatě neomezenou volbu preferovaného jazyka (viz např. web městské části Praha 11). Dobrým a užitečným příkladem podpory cizinců je např. mapa institucí a služeb pro cizince na Praze 3 (https://mapa.migrace.com/ru/).
- Do **Zpravodaje města Písku** občas zařadit **témata, která jsou pro cizince důležitá** a které je zajímají. Vhodné je publikovat také **informace a příběhy o cizincích** žijících, pracujících a podnikajících v Písku jako alternativu k vykonstruovaným zavádějícím zprávám šířícím se mezi veřejností. V prvém případě lze využít spolupráci s CPIC pro Jihočeský kraj a v druhém spolupracovat s iniciativou Svět v Písku.

8.4 Vzdělávání cizinců a začleňování žáků s odlišným mateřským jazykem

Mateřské a základní školy ve městě Písku měly až doposud spíše **nižší zastoupení dětí a žáků cizinců**. Mezi sebou se sice vyznačují odlišným procentuálním zastoupením dětí a žáků cizinců, v Písku nicméně **neexistují žádné výrazné koncentrace nebo prostorové nerovnoměrnosti**. K tomu přispívá i dobrá **spolupráce mezi řediteli škol** (týká se rozdělení žáků, sdílení zkušeností i dělby práce) **koordinovaná odborem školství** a kultury městského úřadu. Potřeby dětí a žáků

s odlišným mateřským jazykem (OMJ) se zatím **dařilo zvládat v rámci jednotlivých škol**, takže ani nebyla zvýšeně využívaná podpora školy určené pro výuku češtiny jako druhého jazyka. Příležitostně byly nabízeny jazykové kurzy pro zaměstnance některých firem. Jazykové kurzy nabízí rovněž CPIC České Budějovice a skupina učitelek kolem iniciativy Svět v Písku. Nabídka jazykových kurzů a dalších vzdělávacích aktivit pro dospělé ale **není systematicky uchopená**.

Cíl:

Podporovat **školy v začleňování dětí s odlišným mateřským jazykem** a **vzdělávací aktivity** zaměřené na **výuku češtiny** a kurzy **socio-kulturní orientace**.

Doporučení:

- Maximálně **využít dosavadní praktiky koordinace** škol na základě pravidelných schůzek odboru školství a ředitelů s cílem **adresovat potřeby dětí a žáků s OMJ**.
- V souladu s prioritami MŠMT ČR se i nadále zaměřit **na podporu ZŠ a MŠ v jejich aktivitách zaměřených na děti a žáky s odlišným mateřským jazykem** a na **aktivity podporující začleňování do místní společnosti**, jelikož **školy mají mimořádný integrační potenciál**.
- Zlepšit **dostupnost jazykových kurzů** českého jazyka a konverzačních kurzů pro dospělé cizince včetně cizinců ze zemí EU, a to s ohledem na jejich časové možnosti.
- Zajistit **kurzy socio-kulturní orientace** zaměřené na praktiky každodenního života, a to zejména pro nově přistěhované cizince (ve spolupráci s CPIC pro Jihočeský kraj a dalšími nevládními neziskovými organizacemi).

8.5 Znalostní základna o cizincích v Písku

V současnosti **neexistuje žádný hlubší přehled o cizincích v Písku, jejich počtu a demografické struktuře** a zastoupení podle státního občanství s ohledem na odlišné kulturní zvyklosti a potenciální nesnáze vyplývající z **jazykových a kulturních odlišností**.

Doporučení:

- Pravidelně sledovat a vyhodnocovat **vývoj počtu, struktury a rozmístění cizinců** na území města Písku. Vytvořit **dlouhodobý a systematicky vedený přehled**. Údaje je možné získat z ŘSCP ČR.
- Pravidelně sledovat a vyhodnocovat **vývoj počtu a struktury dětí a žáků cizinců ve všech MŠ a ZŠ** v Písku (nejen škol zřízených městem, jak se děje v současnosti), a to zejména s ohledem na rovnoměrnost zastoupení cizinců ve školských zařízeních, strukturu cizinců podle občanství a potřebu podpory dětí a žáků s OMJ a škol jako **zásadních institucí ovlivňujících integraci místní společnosti**. Údaje je možné získat z MŠMT ČR.

8.6 Využití možností externích finančních zdrojů pro podporu integračních aktivit v Písku

Aktuální situace je zcela zásadně **ovlivněná válečným konfliktem** na Ukrajině. Priorita pomoci uprchlíkům rovněž usměrňuje dotace poskytované centrálními institucemi ve prospěch uprchlíků z Ukrajiny a držitelů dočasné ochrany a město Písek je vhodně využívá. Poté, co současná mimořádná situace opadne, cizinci budou i nadále tvořit podstatnou část populace v Písku s **potřebou integrace do místní společnosti**. Integraci bude nezbytné podporovat **z místních i externích zdrojů** a při **součinnosti s dalšími aktéry**.

Doporučení:

- Připravit a podat **projekt do programu MV ČR Projekty obcí na podporu integrace cizinců na lokální úrovni**[22]. Z projektu je možné formou dílčích projektů podpořit **potřeby a aktivity městského úřadu** (například pozici interkulturního/terénního pracovníka, tlumočení, přípravu webových stránek pro cizince, přípravu mapy služeb pro cizince) a rovněž **různorodé subjekty** (např. organizace zřízené městem, jako jsou školy nebo městská knihovna, nebo také občanské iniciativy jako je Svět v Písku) a jejich **aktivity** (jazykové kurzy pro dospělé, kurzy socio-kulturní orientace, sociálně-kulturní akce).

[22] https://www.mvcr.cz/clanek/narodni-dotacni-titul-cizinci

9 Literatura a zdroje dat

Literatura

MV ČR (2022) Manuál pro obce: Využívání údajů z registru obyvatel, agendového informačního systému evidence obyvatel a agendového informačního systému cizinců (pro účely samospráv), (verze 1.08).

CHARVÁT, P. (2018) Vstupní analýza Písek. Praha, Agentura pro sociální začleňování, 53 s.

ČSÚ (2019) Projekce obyvatelstva v krajích ČR - do roku 2070. https://www.czso.cz/csu/czso/projekce-obyvatelstva-v-krajich-cr-do-roku-2070

DRBOHLAV, D., MEDOVÁ, L., ČERMÁK, Z., JANSKÁ, E., ČERMÁKOVÁ, D., DZÚROVÁ, D. (2010): Migrace a (i)migranti v Česku. Kdo jsme, odkud přicházíme, kam jdeme? Praha. Sociologické nakladatelství (SLON).

KALÍKOVÁ, S.H., ČERYCHOVÁ, P., eds (2020) Manuál lokální integrace migrantů v České republice. Praha, Sdružení pro integraci a migraci.

MV ČR (2021) Zpráva a situaci v oblasti migrace a integrace cizinců na území České republiky 2020. Praha, Ministerstvo vnitra České republiky, 287 s.

SÝKORA, L., BRABEC, T., BURSA, O. (2021) Analýza stavu cizinců na území MČ Praha 3. [výzkumná zpráva] Univerzita Karlova v Praze, Přírodovědecká fakulta, katedra sociální geografie a regionálního rozvoje, Centrum pro výzkum měst a regionů, 74 s.

SÝKORA, L., MATOUŠEK, R., BRABCOVÁ, Š., ČANĚK, M., FIEDLEROVÁ, K., PROCHÁZKOVÁ, A., TRLIFAJOVÁ, L. (2015) Metodika identifikace lokalit rezidenční segregace. Univerzita Karlova v Praze, Přírodovědecká fakulta, katedra sociální geografie a regionálního rozvoje, Centrum pro výzkum měst a regionů a Multikulturní centrum Praha, 52 s. ISBN 978-80-7444-041-0 (UK PřF), 978-80-87615-53-9 (MKC). Dostupné online: http://migraceonline.cz/doc/metodika_identifikace_lokalit_segregace_dvoustrany.pdf [certifikovaná metodika, Ministerstvem práce a sociálních věcí ČR, 2016].

SÝKORA, L., BRABEC, T., FIEDLEROVÁ, K., MEDVECKÁ, Z., ČANĚK, M. (2015) Analýza cizinců v městské části Praha 4. [výzkumná zpráva] Univerzita Karlova v Praze, Přírodovědecká fakulta, katedra sociální geografie a regionálního rozvoje, Centrum pro výzkum měst a regionů a Multikulturní centrum Praha, 73 s.

SÝKORA, L., BRABEC, T., FIEDLEROVÁ, K., VIDÍMOVÁ, S., ČANĚK, M., MEDVECKÁ, Z. (2016) Cizinci na území MČ Praha 11 – analýza stavu. [výzkumná zpráva] Univerzita Karlova v Praze, Přírodovědecká fakulta, katedra sociální geografie a regionálního rozvoje, Centrum pro výzkum měst a regionů a Multikulturní centrum Praha, 81 s.

SÝKORA, L., IGNATYEVA, E., BRABEC, T. (2018) Analýza cizinců na území MČ Praha 5. [výzkumná zpráva] Univerzita Karlova v Praze, Přírodovědecká fakulta, katedra sociální geografie a regionálního rozvoje, Centrum pro výzkum měst a regionů, 89 s.

SÝKORA, L., IGNATYEVA, E., BRABEC, T. (2020) Analýza potřeb cizinců na území MČ Praha 11. [výzkumná zpráva] Univerzita Karlova v Praze, Přírodovědecká fakulta, katedra sociální geografie a regionálního rozvoje, Centrum pro výzkum měst a regionů, 71 s.

Strategické a rozvojové dokumenty pro město Písek a ORP Písek

Strategický plán rozvoje města Písku (2015)

Modrožlutá kniha Smart Písek (2015)

Dlouhodobá strategie rozvoje sociálních služeb na území Města Písku jako obce s rozšířenou působností do r. 2030 (2015)

Písek - živé jihočeské Athény: Program podpory rozvoje kultury a cestovního ruchu ve městě Písku na období 2018 – 2030 (2017)

Místní plán inkluze města Písek pro období 2018-2021 (2018)

Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb pro ORP Písek na období 2020-2022 (2019)

Akční plán rozvoje sociálních služeb v ORP Písek (2019)

Strategický plán sociálního začleňování (2019)

Plán udržitelné mobility a plán udržitelné zeleně města Písku (2020)

Lokální koncepce předškolního vzdělávání Písek (2019)

Místní akční plán rozvoje vzdělávání na Písecku 2020-2021 (2019)

Koncepce bydlení města Písku 2021-2031 (2020)

Plán sociálního začleňování [Písek, 2022-2027] (2022)

Akční plán rozvoje sociálních služeb v ORP Písek (2023)

Zdroje dat

Český statistický úřad, www.czso.cz

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy České republiky, www.msmt.cz

Ředitelství služby cizinecké policie ČR

Internetové stránky

www.clovekvtisni.cz

www.inbaze.cz

www.inkluzivniskola.cz

www.integracnicentra.cz

www.meta-ops.eu

www.metropolevsech.eu

www.migrace.com

10 Přílohy

Příloha 10.1: Seznam účastníků diskuzního setkání

Úvodní diskuzní setkání k projektu "Analýza struktury a rozmístění cizinců v Písku" s klíčovými aktéry se uskutečnilo 2. 5. 2022 na Městském úřadu Písek, Velké náměstí 114/3, Písek. Cílem byla vstupní identifikace hlavních témat v oblasti vzájemného soužití a integrace cizinců. Diskuze byla zaměřena na:

- identifikaci **vnímaných rizik**, problémů a rovněž **pozitivních stránek soužití** a potenciálů ze strany klíčových informátorů (politická reprezentace a administrativa městské části, Policie, školská zařízení, nevládní neziskové organizace);
- identifikaci **témat a lokalit**, kolem a v nichž se konflikty nebo potenciální problémy odehrávají, a kde naopak dochází k pozitivní interakci podporující a prohlubující vzájemné soužití a to při specifickém zaměření na soužití na úrovni **rezidenčních lokalit** a oblasti **školství**, **podnikání** a **volnočasových aktivit**;
- identifikaci hlavních **sociálních skupin**, které jsou zdroji a předmětem konfliktů, ale také bezproblémového soužití,
- **činnost hlavních aktérů** a jejich aktivit zaměřených na cizince ve městě Písku.

Informace získané během úvodního diskuzního setkání sloužily pro vypracování témat, na které se následně zaměřila pozornost doplňkových polostrukturovaných rozhovorů.

Jméno a příjmení	Organizace
Petr Hladík	místostarosta města Písek (v gesci sociální oblast)
Petra Trambová	místostarostka města Písek (v gesci majetek města)
Michaela Baslerová	vedoucí odboru sociálních věcí MÚ Písek
Zuzana Staffová	vedoucí oddělení sociální práce a pomoci MÚ Písek
Marie Cibulková	vedoucí odboru školství MÚ Písek
Jiří Brožák	ředitel Úřadu práce Písek
Kateřina Rybaříková	Jihočeská hospodářská komora - pobočka Písek
Anna Simotová	učitelka českého jazyka pro cizince, META
Martin Macháček	Městská policie
Jaroslav Rapant	Městská policie
Dominika Chrastová	CPIC Centrum pro integraci cizinců
Roman Dub	ředitel Městská knihovna Písek
Pavel Koc	ředitel ZŠ J.K.Tyla

Příloha 10.2: Seznam klíčových informátorů

Rozhovory provedené v květnu až listopadu 2022 byly zaměřené na vybrané otázky v oblastech integrace cizinců a místního rozvoje v písku.

Jméno a příjmení	Organizace
Petr Hladík	místostarosta města Písek
Michaela Baslerová	vedoucí odboru sociálních věcí MÚ Písek
Anna Simotová	učitelka českého jazyka pro cizince, META
Marie Cibulková	vedoucí odboru školství a kultury MÚ Písek
Andrea Klimešová	vedoucí oddělení školství, mládeže a tělovýchovy MÚ Písek
	Centrum na podporu integrace cizinců pro Jihočeský kraj, České Budějovice
Zuzana Hondlíková, Petra Texlerová, Jana Vinatá	Centrum na podporu integrace cizinců pro Jihočeský kraj, Písek
Pavel Koc	ředitel ZŠ J.K. Tyla
Jiří Kothánek	ředitel ZŠ T.G. Masaryka

Příloha 10.3: Písek - názvy ZSJ

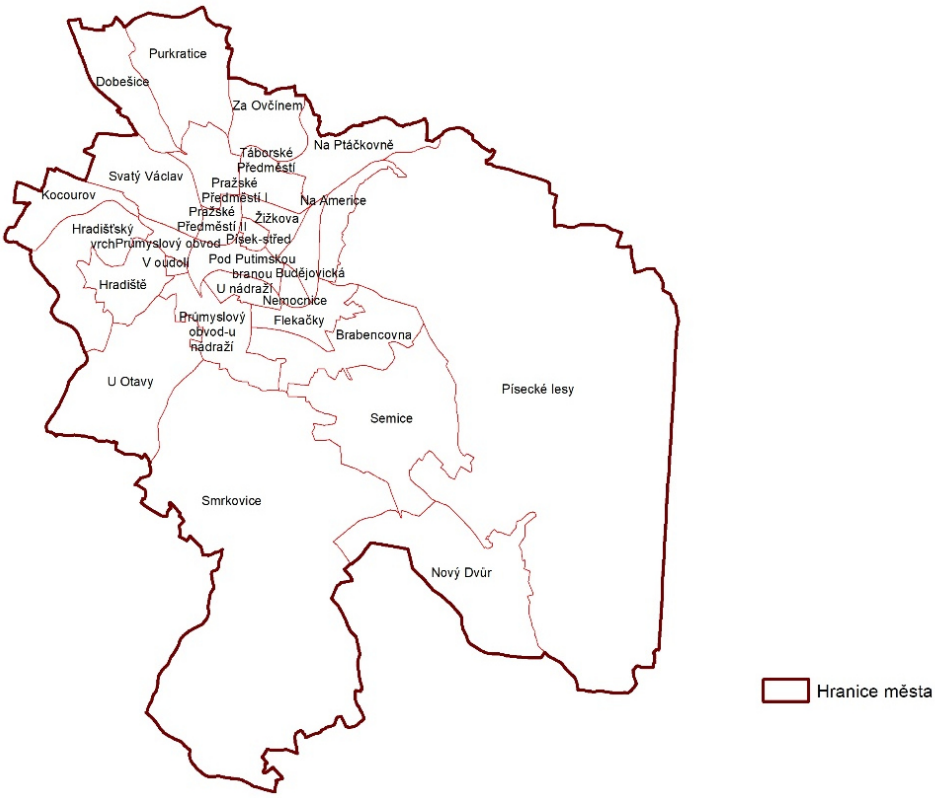

Příloha 10.4: Míry segregace: index segregace a index odlišnosti

Index odlišnosti (dissimilarity) **Id** hodnotí relativní rozdíl mezi prostorovým rozmístěním dvou jevů (dvou charakteristik populace nebo dvou skupin obyvatelstva) v rámci vnitřního územního členění města. Index porovnává podíly každé územní jednotky na celku města z hlediska koncentrace obou porovnávaných jevů v dané územní jednotce. Jevy X a Y mohou například představovat obyvatelstvo s občanstvím České republiky a na druhou stranu cizince, nebo obyvatele s odlišnou státní příslušností.

- $Id = 1/2 \sum |xi/X - yi/Y|$
- xi, yi = počet příslušníků skupin X a Y v i-té územní jednotce
- X, Y = celkový počet příslušníků skupin X a Y v celém městě
- k = počet územních jednotek v daném teritoriu

Varianty indexu odlišnosti mohou zahrnovat:

- X a Y jsou dvě odlišné subpopulace (občané Vietnamu x občané Ukrajiny)
- X je subpopulace a Y je doplněk do celkové populace (občané zemí EU x občané zemí, které nejsou členem EU)
- X je subpopulace a Y je populace celkem (cizinci x populace celkem; standardizace vůči populaci celkem – index segregace)

Index segregace Is vychází z indexu odlišnosti, přičemž navíc zohledňuje velikost skupiny X (její podíl na celkové populaci). Využívá se při porovnávání indexů za nestejně velké populace, např. občany Vietnamu a občany České republiky.

- $Is = IDxn / [1-(X / Y)]$
- IDxn = index odlišnosti mezi skupinou X a celkovou populací Y
- X = celkový počet příslušníků skupiny X v teritoriu
- Y = celkový počet obyvatel v daném teritoriu

© Univerzita Karlova, Přírodovědecká fakulta, 2022